

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ**

**ΟΡΘΗ ΕΠΑΝΑΛΗΨΗ
(Ως προς τα προς έγκριση)**

Ταχ.Δ/νση : Πανεπιστημίου 254
Ταχ. Κώδικας : 26443
Πληροφορίες : Π. Παπαδόπουλος
Τηλέφωνο : 2613 613 143
E-mail : p.papadopoulos@pde.gov.gr

ΠΡΟΣ: Γραφείο Περιφερειάρχη

ΘΕΜΑ: «Διαβίβαση σχεδίου εγκριτικής απόφασης Περιφερειάρχη που αφορά τον Κανονισμό Λειτουργίας και το Εγχειρίδιο Πολιτικών και Διαδικασιών της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας».

Σας διαβιβάζουμε συνημμένα σχέδιο εγκριτικής απόφασης Περιφερειάρχη που αφορά τον Κανονισμό Λειτουργίας και το Εγχειρίδιο Πολιτικών και Διαδικασιών της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, κατά τα οριζόμενα στις διατάξεις των άρθρων 9 παρ.7 περ. αα & αβ', 10 παρ.2 και 11 του Ν. 4795/2021 (ΦΕΚ Α'62/17.04.2021), όπως ισχύει με τις τροποποιήσεις που επέφερε ο Ν. 5149/2024.

Συγκεκριμένα, στο άρθρο 9 παρ.7 περ. αα του Ν. 4795/2021 ορίζεται ότι ο επικεφαλής του φορέα εγκρίνει το περιεχόμενο του Κανονισμού Λειτουργίας της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου, ενώ εξάλλου στο άρθρο 11 του ίδιου ως άνω νόμου αναφέρεται ότι με τον Κανονισμό Λειτουργίας της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου καθορίζονται ιδίως ο σκοπός, οι αρμοδιότητες, η ευθύνη και η θέση της Μονάδας στην οργανωτική διάρθρωση του φορέα, λαμβανομένων υπόψη των Διεθνών Προτύπων για την Επαγγελματική Εφαρμογή του Εσωτερικού Ελέγχου. Στο άρθρο 9 παρ.7 περ. αβ του Ν. 4795/2021 εξάλλου ορίζεται ότι ο επικεφαλής του φορέα

εγκρίνει το Εγχειρίδιο Εσωτερικών Ελέγχων της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου, ενώ εξάλλου στο άρθρο 10 παρ. 2 περ. α του ίδιου ως άνω νόμου αναφέρεται ότι η Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου συντάσσει και αναθεωρεί το Εγχειρίδιο Εσωτερικών Ελέγχων, το οποίο εγκρίνεται από τον επικεφαλής του φορέα.

Στη διάθεσή Σας για οποιαδήποτε περαιτέρω πληροφορία και/ή διευκρίνηση.

Συνημμένα.: Σχέδιο εγκριτικής απόφασης Περιφερειάρχη.

ΜΕ Ε.Π.

**Ο ΑΝ. ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΑΥΤΟΤΕΛΟΥΣ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ
ΕΛΕΓΧΟΥ**

ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΠΟΦΑΣΗ**Ο ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ**

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του άρθρου 159 του Ν. 3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης-Πρόγραμμα Καλλικράτης» (ΦΕΚ 87/τ.Β΄/2010), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει,
2. Το άρθρο 83 του Ν.4622/2019 «Επιτελικό Κράτος: οργάνωση, λειτουργία και διαφάνεια της Κυβέρνησης, των κυβερνητικών οργάνων και της κεντρικής δημόσιας διοίκησης» (ΦΕΚ 133/τ. Α΄/07.08.2019) που αφορά «Αρμοδιότητες της Αρχής (ΕΘΝΙΚΗ ΑΡΧΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ) - Πεδίο εφαρμογής».
3. Τις διατάξεις των άρθρων 9, 11 και 79 παρ. 9 του ν. 4795/2021 «Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου του Δημόσιου Τομέα, Σύμβουλος Ακεραιότητας στη δημόσια διοίκηση και άλλες διατάξεις για τη δημόσια διοίκηση και την τοπική αυτοδιοίκηση» (ΦΕΚ 62/τ.Α΄/17.04.2021).
4. Την αριθμ. 31449/11-04-2023 απόφαση του Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου (ΦΕΚ 2551/τ.χ.Β/19-04-2023) «Τροποποίηση της 248595/27.12.2016 (Β΄ 4309) απόφασης του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου περί έγκρισης Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας».
5. Την σχετική εισήγηση του Αυτοτελούς Τμήματος Εσωτερικού Ελέγχου.

ΑΠΟΦΑΣΙΖΟΥΜΕ

Εγκρίνουμε τον Κανονισμό Λειτουργίας και το Εγχειρίδιο Πολιτικών και Διαδικασιών Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, που επισυνάπτονται και αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της παρούσας απόφασης.

Κατάρτιση Κανονισμού Λειτουργίας Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου**ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2024**

Αναπληρωτής Προϊστάμενος Αυτοτελούς Τμήματος Εσωτερικού Ελέγχου Παπαδόπουλος Παρασκευάς
Υπεύθυνος Εσωτερικού Ελέγχου Δρ. Ανδρέας - Ηρώδης Ροδάκος
Β' Μέλος της Ομάδας Έργου Άννα Συρρή
Γ' Μέλος της ομάδας Έργου Πινακουλάκη Ανθή
Δ' Μέλος της ομάδας Έργου Δεμένεγα Μαρία
Ε' Μέλος της ομάδας Έργου Μαργέτας Αντώνιος Κοσμάς
ΣΤ' Μέλος της ομάδας Έργου Κυριακόπουλος Νικόλαος

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄: ΓΕΝΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΚΑΙ ΟΡΙΣΜΟΙ.....	5
Άρθρο 1: Αντικείμενο του Κανονισμού Λειτουργίας της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου	5
Άρθρο 2: Σκοπός του Εσωτερικού Ελέγχου.....	7
Άρθρο 3: Πεδίο Εφαρμογής.....	8
Άρθρο 4: Αρμοδιότητες της Μονάδας.....	8
Άρθρο 5: Λειτουργική Σχέση Αναφοράς του Προϊσταμένου της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου.....	9
Άρθρο 6: Καθήκοντα Προϊσταμένου Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου.....	10
Άρθρο 7: Πρόσβαση Εσωτερικών Ελεγκτών.....	11

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ : ΑΡΧΕΣ ΠΟΥ ΤΗΡΟΥΝΤΑΙ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΑΣΚΗΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΗΣ Μ.Ε.Ε	11
Άρθρο 8: Ανεξαρτησία του έργου της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου.....	11
Άρθρο 9: Τήρηση της αμεροληψίας κατά την άσκηση του έργου της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου.....	12
Άρθρο 10: Κώδικας Δεοντολογίας.....	13
Άρθρο 11: Επαγγελματική επιμέλεια, Στελέχωση Μονάδας, Επάρκεια, Επιμόρφωση	13
Άρθρο 12: Πρόγραμμα Αξιολόγησης και Βελτίωσης της Ποιότητας.....	14
Άρθρο 13: Παροχή Ανεξάρτητων Υπηρεσιών για την υποστήριξη της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου	15
Άρθρο 14: Ορισμός Εμπειρογνώμονα	15
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄ : ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΕΡΓΟΥ ΤΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ	16
Άρθρο 15: Διακυβέρνηση	16
Άρθρο 16: Διαχείριση Κινδύνου	17
Άρθρο 17: Δικλίδες ελέγχου του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου της Περιφέρειας.....	17
Άρθρο 18: Ετήσιο Πρόγραμμα Έργου της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου	18
Άρθρο 19: Στάδια Έργου	19
Άρθρο 20: Εποπτεία του Έργου της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου.....	19
Άρθρο 21: Ανάθεση Έργου	19
Άρθρο 22: Σχεδιασμός του Έργου	20
Άρθρο 23: Εκτέλεση του Έργου	20
Άρθρο 24: Προσωρινή Έκθεση Εσωτερικού Ελέγχου	20
Άρθρο 25: Οριστικοποίηση του ελέγχου	21
Άρθρο 27: Παρακολούθηση της Υλοποίησης των Συμφωνηθεισών Ενεργειών του Εσωτερικού Ελέγχου	22
Άρθρο 28: Ετήσια Έκθεση με Γνώμη.....	22
Άρθρο 29: Αρχείο Εσωτερικών Ελέγχων και Συμβουλευτικών Έργων.....	23
Άρθρο 30: Προϋπολογισμός.....	23
Άρθρο 31: Ισχύς Κανονισμού και Τροποποίησή του.....	24
Δ. Εννοιολογικό Λεξικό (αρθ.3 Ν.4795/21 ‘Ορισμοί’).....	25

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄: ΓΕΝΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΚΑΙ ΟΡΙΣΜΟΙ

Άρθρο 1: Αντικείμενο του Κανονισμού Λειτουργίας της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου

Ο Κανονισμός Λειτουργίας της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου, (εφεξής Μ.Ε.Ε.) της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας είναι το επίσημο έγγραφο που

καθορίζει τον σκοπό, τις αρμοδιότητες, την ευθύνη και τη θέση της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας λαμβάνοντας υπόψιν τις ανάγκες, τις στρατηγικές, τους στόχους και τις αρχές της Περιφέρειας.

Ο Κανονισμός Λειτουργίας καθορίζει το ρόλο της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου στην Περιφέρεια, την ευθύνη της, τον τρόπο άσκησης των αρμοδιοτήτων της, το πλαίσιο υλοποίησης του έργου της και τα καθήκοντα του προσωπικού της. Περιέχει επιπλέον και τον τρόπο αξιολόγησης και βελτίωσης ποιότητας της ίδιας της Μονάδας.

Ο Κανονισμός ορίζει τη λειτουργική σχέση αναφοράς του/της Προϊσταμένου/ης της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου με τη Διοίκηση της Περιφέρειας, την πρόσβαση των εσωτερικών ελεγκτών της Μονάδας σε αρχεία και στοιχεία που αφορούν κάθε φυσικό περιουσιακό στοιχείο ή/και το ανθρώπινο δυναμικό, που είναι σχετικά με τη διεξαγωγή του ελεγκτικού έργου και καθορίζει το πλαίσιο και τη φύση των εργασιών της λειτουργίας εσωτερικού ελέγχου με γνώμονα τα διεθνή πρότυπα, τις αρχές του εσωτερικού ελέγχου και τον εφαρμοζόμενο κώδικα ηθικής των εσωτερικών ελεγκτών. Σε αυτόν, ορίζονται επίσης, οι προϋποθέσεις σύμφωνα με τις οποίες δύναται να χρησιμοποιούνται τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα για την υποστήριξη της Μονάδας.

Ο Κανονισμός Εσωτερικού Ελέγχου της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας συντάχθηκε βασιζόμενος στις Γενικές Αρχές και τα Πρότυπα για την Επαγγελματική Εφαρμογή του Εσωτερικού Ελέγχου και το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο. Αναλυτικότερα, λαμβάνονται υπόψη οι παρακάτω:

Σχετικές Διατάξεις/Πρότυπα:

1. IPPF Διεθνή Πρότυπα για την Επαγγελματική εφαρμογή του Εσωτερικού Ελέγχου.
2. Πρότυπο διοικητικής πρακτικής COSO "Internal Control-Integrated Framework 2013".
3. Ν.4795/2021,(ΦΕΚ Α'/62): "Σύστημα εσωτερικού ελέγχου του Δημοσίου Τομέα, Σύμβουλος Ακεραιότητας στη δημόσια διοίκηση και άλλες διατάξεις για τη δημόσια διοίκηση και τη τοπική αυτοδιοίκηση."
4. Ν.3697/2008, (ΦΕΚ Α'/194): "Ενίσχυση της διαφάνειας του Κρατικού Προϋπολογισμού, έλεγχος των δημοσίων δαπανών, μέτρα φορολογικής δικαιοσύνης και άλλες διατάξεις."
5. Ν.3852/2010,(ΦΕΚ Α'/87): "Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης-Πρόγραμμα Καλλικράτης."
6. Ν.4270/2014,(ΦΕΚ Α'/143): "Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας-δημόσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις" και συγκεκριμένα του άρθρου 168 που ενσωματώνει το άρθρο 3(1)Οδηγίας 2011/85/ΕΕ) και αναφέρεται στον "Εσωτερικό Έλεγχο".
7. Η με αρ. 44754/28-08-2018 εγκύκλιος του Υπουργείου Εσωτερικών "Σύσταση μονάδων εσωτερικού ελέγχου στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης".

8. Ν.4622/2019(ΦΕΚ Α'/133): "Επιτελικό κράτος Οργάνωση, λειτουργία και διαφάνεια της κυβέρνησης, των κυβερνητικών οργάνων και της κεντρικής δημόσιας διοίκησης" και ειδικότερα στο άρθρο 83 που καθορίζει τις "Αρμοδιότητες της αρχής και το Πεδίο εφαρμογής της."
9. Η με αρ. ΓΓΑΔ ΑΤ358/9388/17-06-2022 (ΦΕΚ Β'/3093) Υπουργική απόφαση: "Πρόσθετες προϋποθέσεις, υποχρεώσεις και κωλύματα για την ανάθεση παροχής υπηρεσιών σε φυσικό ή νομικό πρόσωπο για την υποστήριξη των Μονάδων Εσωτερικού Ελέγχου ή την άσκηση της λειτουργίας εσωτερικού ελέγχου, όταν δεν υφίσταται Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου, συμφωνά με τις παρ.4 και 6 του άρθρου 9 του Ν.4795/2021." Όπως τροποποιήθηκε και ισχύει σύμφωνα με την ΓΓΑΔΔΤ 65/ΟΙΚ.1682 Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ Β' 520/2.02.2023).
10. Η με αρ. 86288/19-12-2022 (ΦΕΚ Β'/ 6506) Υπουργική απόφαση: "Εξειδίκευση των κριτηρίων σύστασης Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης β' βαθμού και στα εποπτευόμενα αυτών νομικά πρόσωπα."
11. Η με αρ. ΓΓΑΔΔΤ 320/6648/18-4-2023 (ΦΕΚ Β'/2544) "Ρύθμιση θεμάτων που αφορούν στην εφαρμογή της παρ.2 του άρθρου 19 του ν.4795/2021 σχετικά με τον ορισμό εμπειρογνομόνων".

Διεθνή Πρότυπα

Κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους, οι εσωτερικοί ελεγκτές οφείλουν να λαμβάνουν υπόψη τους τα γενικώς αποδεκτά Πρότυπα για την Επαγγελματική Εφαρμογή του Εσωτερικού Ελέγχου, το Πλαίσιο Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου της Επιτροπής C.O.S.O., καθώς και τις καλές πρακτικές, που διαμορφώνονται από φορείς, όπως η Επιτροπή C.O.S.O και το Ινστιτούτο Εσωτερικών Ελεγκτών (I.I.A.).

Άρθρο 2: Σκοπός του Εσωτερικού Ελέγχου

*"Ο εσωτερικός έλεγχος είναι μια ανεξάρτητη, αντικειμενική, διαβεβαιωτική και συμβουλευτική δραστηριότητα, σχεδιασμένη να προσδίδει αξία, να προφυλάσσει τον οργανισμό από τους επικείμενους κινδύνους και να βελτιώνει τις λειτουργίες του οργανισμού."*¹

Ο ρόλος του είναι επικουρικός ως προς το έργο και τις ευθύνες της κεντρικής διοίκησης και σε καμία περίπτωση δεν υποκαθιστά το ρόλο και τις ευθύνες αυτής. Η Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου διεξάγει εσωτερικούς ελέγχους και παρέχει συμβουλευτικά έργα και υπηρεσίες, κατόπιν έγκρισης του Περιφερειάρχη ή του οριζόμενου από αυτόν, κατ' εφαρμογή της κείμενης νομοθεσίας.

Δεν αποτελεί εκτελεστικό όργανο ικανό να προβεί σε αποφάσεις που επηρεάζουν τη λειτουργία της Περιφέρειας. Ανήκει στην τρίτη γραμμή ρόλων⁹

¹ Ορισμός του Ινστιτούτου Εσωτερικών Ελεγκτών.

του Συστήματος Εσωτερικού ελέγχου⁷ η οποία παρέχει στο Περιφερειάρχη εύλογη διαβεβαίωση και συμβουλευτικές υπηρεσίες σχετικά με την επάρκεια και την αποτελεσματικότητα του συστήματος και των διαδικασιών διακυβέρνησης², τον εντοπισμό και τη διαχείριση των κινδύνων⁵ και των επιμέρους στοιχείων και δικλίδων ελέγχου⁶ του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου, που αποτελούν αρμοδιότητα των διοικητικών υπηρεσιών και των υπηρεσιών υποστήριξης των λειτουργιών της Περιφέρειας, (δύο πρώτες γραμμές ρόλων²) και έτσι να συνδράμει έμμεσα ή άμεσα στην επίτευξη των στόχων του, τη βελτίωση της λειτουργίας της Περιφέρειας και την ενίσχυση της εμπιστοσύνης των πολιτών ως προς την αποδοτικότερη και εγγύτερη αντιμετώπιση των προβλημάτων τους από τις υπηρεσίες του.

Οι έλεγχοι από τη Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου διενεργούνται σε τακτικό χρόνο, σύμφωνα με το ετήσιο πρόγραμμα δράσης ή σε έκτακτο (επειγόντως για σοβαρά θέματα) μετά από εντολή του Περιφερειάρχη.

Άρθρο 3: Πεδίο Εφαρμογής

Στο πεδίο εφαρμογής των αρμοδιοτήτων του έργου της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας υπάγονται όλες οι Υπηρεσίες του φορέα, τα συλλογικά όργανα αυτού και τα νομικά πρόσωπα τα οποία εποπτεύει, οι διαδικασίες, οι λειτουργίες, τα εκτελούμενα από τη Περιφέρεια έργα και τα πληροφοριακά του συστήματα.

Άρθρο 4: Αρμοδιότητες της Μονάδας

Η Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου σύμφωνα με το άρθρο 10 του ν.4795/2021 ασκεί τις παρακάτω αρμοδιότητες:

- α) συντάσσει και αναθεωρεί το Εγχειρίδιο Εσωτερικών Ελέγχων, το οποίο εγκρίνεται από τον Περιφερειάρχη,
- β) καταρτίζει Ετήσιο ή Πολυετές Πρόγραμμα Εργασιών, λαμβανομένων υπόψη των στρατηγικών και επιχειρησιακών προτεραιοτήτων της Περιφέρειας, καθώς και της αξιολόγησης των κινδύνων και των ευκαιριών της Περιφέρειας,
- γ) σχεδιάζει και διενεργεί προγραμματισμένους και έκτακτους ελέγχους επί του συνόλου των υπηρεσιών της Περιφέρειας, των λειτουργιών, των συλλογικών οργάνων αυτού, των διαδικασιών του, των εκτελούμενων έργων, καθώς και των πληροφοριακών του συστημάτων, όπως αυτά εντοπίζονται μέσω της διαδικασίας αξιολόγησης και ιεράρχησης των κινδύνων που απειλούν τη λειτουργία τους, σύμφωνα με τις πιθανότητες εκδήλωσης του κινδύνου και τις ενδεχόμενες συνέπειές του,
- δ) παρέχει συμβουλευτικά έργα επί του συνόλου των υπηρεσιών της Περιφέρειας, των λειτουργιών, των συλλογικών οργάνων αυτού, των διαδικασιών του, των εκτελούμενων έργων, καθώς και των πληροφοριακών του συστημάτων,

² παρ. Γ του άρθρου 6 του Ν. 4795/2021, (ΦΕΚ Α'62)

- ε) ελέγχει και παρέχει διαβεβαίωση περί της επάρκειας του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου της Περιφέρειας και εισηγείται σχετικές βελτιωτικές προτάσεις,
- στ) παρέχει συμβουλευτικές υπηρεσίες,
- ζ) αξιολογεί τη λειτουργία της Περιφέρειας βάσει των αρχών της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, η) ελέγχει την ορθή εφαρμογή των διαδικασιών εκτέλεσης του προϋπολογισμού, σύνταξης και αποστολής στο Υπουργείο Οικονομικών των δημοσιονομικών και λοιπών αναφορών, καθώς και διενέργειας των δαπανών και διαχείρισης της περιουσίας της οικείας Περιφέρειας για τον εντοπισμό τυχόν ενδείξεων φαινομένων κακοδιοίκησης, κακοδιαχείρισης, κατάχρησης, σπατάλης ή απάτης, καθώς και εάν ο φορέας αναπτύσσει κατάλληλες δικλίδες για την αποτροπή τους στο μέλλον,
- θ) ελέγχει και αξιολογεί τις διαδικασίες κατάρτισης των οικονομικών και μη αναφορών της Περιφέρειας,
- ι) αξιολογεί τις διαδικασίες σχεδιασμού και εκτέλεσης των λειτουργιών και των προγραμμάτων της Περιφέρειας,
- ια) ελέγχει τη συμμόρφωση της Περιφέρειας προς την ισχύουσα νομοθεσία, τους κανονισμούς και τις πολιτικές που διέπουν τη λειτουργία του,
- ιβ) ελέγχει τα πληροφοριακά συστήματα ως προς την αποτελεσματικότητά τους για την επίτευξη των στόχων της Περιφέρειας,
- ιγ) παρακολουθεί, αξιολογεί και επιβεβαιώνει τις διορθωτικές ή βελτιωτικές ενέργειες που πραγματοποιούνται από τις υπηρεσίες της Περιφέρειας σε συμμόρφωση με τις προτάσεις του εσωτερικού ελέγχου, μέχρι την οριστική υλοποίησή τους,
- ιδ) καταρτίζει Ετήσια Έκθεση με Γνώμη,
- ιε) γνωστοποιεί αμελλητί στις αρμόδιες υπηρεσίες και στον/στην πειθαρχικό/η Προϊστάμενο/η, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, τυχόν ενδείξεις απάτης ή έλλειψης ακεραιότητας ή πειθαρχικής ευθύνης υπαλλήλων και
- ιστ) μεριμνά για την εκπαίδευση και την επιμόρφωση των εσωτερικών ελεγκτών.

Άρθρο 5: Λειτουργική Σχέση Αναφοράς του Προϊσταμένου της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου

(Άρθρο 9 ν.4795/2021)

1) Λειτουργική σχέση με τον Περιφερειάρχη

Ο/Η Προϊστάμενος/η της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου τελεί σε Λειτουργική Σχέση με τον Περιφερειάρχη.

α) Στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων του, εισηγείται προς έγκριση από τον Περιφερειάρχη:

- Τον Κανονισμό Εσωτερικής Λειτουργίας της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου και τις τροποποιήσεις αυτού.
- Το Εγχειρίδιο Εσωτερικών Ελέγχων
- Το Ετήσιο Πρόγραμμα Εργασιών.

Ο Περιφερειάρχης, με απόφαση του μπορεί να εξουσιοδοτήσει τον/την Προϊστάμενο/η της Μ.Ε.Ε. για την έκδοση των εντολών εσωτερικών ελέγχων και παροχής συμβουλευτικών έργων.

β) Υποβάλλει προς τον Περιφερειάρχη:

- Ετήσια Έκθεση με Γνώμη, (στον χρόνο που ορίζεται από την κείμενη νομοθεσία)
- Εκθέσεις της Μονάδας για κάθε έλεγχο και συμβουλευτικό έργο και τελικές αναφορές σχετικά με την υλοποίηση των συμφωνηθεισών ενεργειών κάθε οριστικής έκθεσης.

Η ετήσια έκθεση υποβάλλεται και στην Επιτροπή Ελέγχου, (όταν αυτή συσταθεί).

γ) Ενημερώνει τον Περιφερειάρχη σχετικά με γενικά θέματα που αφορούν την λειτουργία της Μονάδας.

δ) Παρακολουθεί και συμμετέχει στις συνεδριάσεις που αφορούν θέματα διαχείρισης κινδύνων και μηχανισμών ελέγχου και διακυβέρνησης της Περιφέρειας με σκοπό τον εντοπισμό ζητημάτων που χρήζουν άμεσης αντιμετώπισης.

II) Συνεργασία με τις Υπηρεσίες της Περιφέρειας

Στα πλαίσια διενέργειας του ελεγκτικού έργου, συνεργάζεται και ανταλλάσσει πληροφορίες με τις υπηρεσίες της Περιφέρειας, τους επικεφαλής αυτών και τους υπαλλήλους τους. Ελέγχει εάν έχουν τηρηθεί οι συστάσεις των εξωτερικών ελεγκτών, βάσει των αντίστοιχων εκθέσεων.

Άρθρο 6: Καθήκοντα Προϊσταμένου Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου (Άρθρα 9,13,14,17,19 ν.4795/2021)

Σύμφωνα με τα οριζόμενα στη νομοθεσία, ο/η Προϊστάμενος/η της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου:

- Παρέχει Γνώμη στον Περιφερειάρχη για την συνολική επάρκεια των δομών και των συστημάτων διακυβέρνησης, τη διαχείριση κινδύνων και δικλίδων ελέγχου σε συνολικό επίπεδο ή για μεμονωμένες διαδικασίες, λειτουργίες και οργανικές μονάδες της Περιφέρειας.
- Ορίζει κατευθύνσεις και οδηγίες βάσει των επιχειρησιακών στόχων της Μονάδας για την ευθυγράμμιση τους με τους στόχους του Στρατηγικού Σχεδίου της Περιφέρειας. Στο πλαίσιο αυτό είναι υπεύθυνος για την καταγραφή και την τυποποίηση των εργασιών της Μονάδας και επιβλέπει την σύνταξη του Εγχειριδίου Εσωτερικών Ελέγχων, το οποίο μπορεί να αναθεωρείται κάθε έτος μετά από έγκριση του Περιφερειάρχη.
- Καταρτίζει Ετήσιο Πρόγραμμα Εργασιών του έτους αυτού, παρακολουθεί την εξέλιξη του και εισηγείται την τροποποίησή του.
- Είναι υπεύθυνος για την κατάρτιση, την τήρηση και εφαρμογή του Προγράμματος Αξιολόγησης και Βελτίωσης της Ποιότητας της Μ.Ε.Ε..

- Εισηγείται στον Περιφερειάρχη την ανάγκη ορισμού εμπειρογνώμονα όταν απαιτούνται εξειδικευμένες γνώσεις για την ολοκλήρωση του έργου.
- Εισηγείται αιτιολογημένα στον Περιφερειάρχη την ανάγκη ανάθεσης σε φυσικό ή νομικό πρόσωπο παροχής ανεξάρτητων υπηρεσιών υποστήριξης της Μ.Ε.Ε.
- Υποβάλλει στον Περιφερειάρχη τις εκθέσεις ελέγχου και παροχής συμβουλευτικού έργου της Μονάδας.

Σύμφωνα με το άρθρο 7 του Ν. 4795/2021 (ΦΕΚ Α' 62), *“οι εσωτερικοί ελεγκτές δεν εμπλέκονται καθ’ οιονδήποτε τρόπο στη διοίκηση του φορέα, ούτε αναλαμβάνουν επιχειρησιακά καθήκοντα που σχετίζονται με αυτή”*. Στην περίπτωση που, οποιοιδήποτε άλλοι ρόλοι ή καθήκοντα, πέραν των αναφερόμενων στον παρόντα Κανονισμό, ανατίθενται στον/στην Προϊστάμενο/η της ΜΕΕ ή στους εσωτερικούς ελεγκτές της Μ.Ε.Ε. πρέπει να διασφαλίζεται ότι δεν παρεμποδίζεται η αντικειμενικότητα και η ανεξαρτησία τους σε σχέση με την υλοποίηση του έργου της Μονάδας.

Άρθρο 7: Πρόσβαση Εσωτερικών Ελεγκτών

Οι εσωτερικοί ελεγκτές, σύμφωνα με το άρθρο 18 του Ν.4795/2021, κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους, έχουν πλήρη και απρόσκοπτη πρόσβαση σε όλα τα αρχεία, φυσικά στοιχεία, έγγραφα, χώρους και δραστηριότητες του φορέα εφόσον είναι απαραίτητο για την υλοποίηση του έργου τους. Σε αυτό συμπεριλαμβάνεται και η πρόσβαση στις εκθέσεις ελέγχων από εξωτερικούς ελεγκτές, παλαιότερων ετών.

Οι εσωτερικοί ελεγκτές συνεργάζονται με τους εργαζόμενους και τη Διοίκηση της Περιφέρειας. Σε περίπτωση που στο πλαίσιο ενός συγκεκριμένου ελεγκτικού έργου, απαιτείται πρόσβαση σε πληροφοριακό σύστημα ετέρου φορέα, συντάσσεται αιτιολογημένο έγγραφο αίτημα, τηρουμένων των διατάξεων περί προστασίας συγκεκριμένων κατηγοριών δεδομένων, στον φορέα αυτό προκειμένου να χορηγηθεί στην ελεγκτική ομάδα σχετική άδεια πρόσβασης.

Οι εσωτερικοί ελεγκτές έχουν καθήκον εχεμύθειας και ευθύνη απόλυτης διαφύλαξης του απορρήτου των στοιχείων που περιέρχονται στη γνώση τους κατά την άσκηση των καθηκόντων τους. Περιορισμοί πρόσβασης προκύπτουν από διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (άρθρο 5) ή για λόγους που αφορούν την εθνική ασφάλεια, άμυνα, δημόσια τάξη, εξωτερική πολιτική ή ασφάλεια πληροφοριακών συστημάτων, το στατιστικό, εμπορικό, βιομηχανικό, επιχειρηματικό, επαγγελματικό, εταιρικό, τελωνειακό ή φορολογικό απόρρητο καθώς και την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς από κλοπή, λεηλασία, βανδαλισμό, λαθρανασκαφή και αρχαιοκαπηλία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ : ΑΡΧΕΣ ΠΟΥ ΤΗΡΟΥΝΤΑΙ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΑΣΚΗΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΗΣ Μ.Ε.Ε

Άρθρο 8: Ανεξαρτησία του έργου της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου (Πρότυπο 1100 ΙΕΕ)

Σύμφωνα με τα άρθρα 7 και 8 του ν.4795/2021 η λειτουργική ανεξαρτησία της Μονάδας διασφαλίζεται με την άμεση ιεραρχική υπαγωγή της στον Περιφερειάρχη και την παρακολούθηση των εργασιών της από την Επιτροπή Ελέγχου. Ειδικότερα, η ανεξαρτησία του έργου της Μονάδας προάγεται με:

- α) τη διευκόλυνση των εργασιών της Μονάδας από τις ελεγχόμενες υπηρεσίες,
- β) την πλήρη και απρόσκοπτη πρόσβαση, κατά την εκτέλεση συγκεκριμένου έργου, σε όλα τα αρχεία, φυσικά στοιχεία, έγγραφα, χώρους και δραστηριότητες της Περιφέρειας, και τη συνεργασία με τους εργαζόμενους σε αυτόν, στο μέτρο που είναι απαραίτητο για την υλοποίηση του έργου αυτού,
- γ) τη μη ύπαρξη περιορισμών στους αναγκαίους πόρους, οι οποίοι θέτουν σε κίνδυνο την επίτευξη του προγραμματισμένου ή έκτακτου έργου της Μονάδας.

Άρθρο 9: Τήρηση της αμεροληψίας κατά την άσκηση του έργου της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου

Σύμφωνα με το άρθρο 12 του ν.4795/2021 το έργο της Μονάδας ασκείται με αμερόληπτο τρόπο. Στο πλαίσιο αυτό:

1. Ο/Η Προϊστάμενος /η της Μονάδας:

- α) Μεριμνά, ώστε να ανατίθενται στους εσωτερικούς ελεγκτές έργα, με τρόπο που να αποφεύγονται πιθανές ή πραγματικές συγκρούσεις συμφερόντων. Ιδιαίτερα, δεν τους ανατίθενται υπηρεσίες διαβεβαιωτικών έργων, για τις οποίες ήταν υπεύθυνοι στο παρελθόν, πριν παρέλθει χρονικό διάστημα ενός έτους από την άσκηση αυτών. Δεν αποκλείεται, όμως, η ανάθεση συμβουλευτικών υπηρεσιών επί των ανωτέρω αντικειμένων.
- β) Αποδέχεται αιτιολογημένο αίτημα εξαίρεσης από το ανατιθέμενο διαβεβαιωτικό έργο, που υποβάλλεται εγγράφως, από τον εσωτερικό ελεγκτή, λόγω πιθανής σύγκρουσης συμφερόντων. Ομοίως, σε περίπτωση που εκτιμάται από τον εσωτερικό ελεγκτή ότι κατά την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών μπορεί να προκύψει σύγκρουση συμφερόντων.
- γ) Μεριμνά για την περιοδική εναλλαγή του είδους των έργων που ανατίθενται.

2. Οι εσωτερικοί ελεγκτές κατά την άσκηση των καθηκόντων τους:

- α) Επιδεικνύουν αντικειμενικότητα και τηρούν αμερόληπτη στάση κατά τη συγκέντρωση, αξιολόγηση και κοινοποίηση των πληροφοριών για τη δραστηριότητα ή τη διαδικασία που εξετάζεται και δεν επηρεάζονται από το ατομικό τους συμφέρον ή τα συμφέροντα άλλων, κατά το σχηματισμό της κρίσης τους.
- β) Δεν αποδέχονται οτιδήποτε μπορεί να βλάψει ή θεωρείται ότι βλάπτει την επαγγελματική τους κρίση.
- γ) Δε συμμετέχουν σε οποιαδήποτε δραστηριότητα ή δεν αναπτύσσουν επαγγελματικές σχέσεις που ενδέχεται να βλάψουν ή θεωρείται ότι βλάπτουν την

αμερόληπτη κρίση τους συμπεριλαμβανομένων και εκείνων των δραστηριοτήτων ή σχέσεων οι οποίες ενδέχεται να συγκρούονται με τα συμφέροντα της Περιφέρειας.

δ) Προβαίνουν σε έγκαιρη, έγγραφη, αιτιολογημένη ενημέρωση του/της Προϊστάμενου/ης της Μονάδας σε περίπτωση πιθανής ή πραγματικής σύγκρουσης συμφερόντων και τυχόν κινδύνου μεροληψίας εκ μέρους τους.

Σε κάθε έκθεση γίνεται ρητή και σαφής αναφορά από τους διενεργούντες τον εσωτερικό έλεγχο ότι δεν συντρέχει ζήτημα μεροληψίας και έλλειψης/αδυναμίας αντικειμενικότητας εκ μέρους τους. Τα στελέχη της Μονάδας, κατά την άσκηση του/των έργου τους/καθηκόντων τους, τηρούν:

- α) τον παρόντα Κανονισμό,
- β) τον Κώδικα Δεοντολογίας Εσωτερικών Ελεγκτών,
- γ) το Εγχειρίδιο Εσωτερικών Ελέγχων της Μονάδας.

Άρθρο 10: Κώδικας Δεοντολογίας

Ο Κώδικας Δεοντολογίας Εσωτερικών Ελεγκτών περιλαμβάνει τις αρχές και τις αξίες που σχετίζονται με την επαγγελματική πρακτική και τους κανόνες επαγγελματικής συμπεριφοράς και ακεραιότητας που οφείλουν να ακολουθούν, λαμβάνοντας υπόψη τα Διεθνή Πρότυπα για την Επαγγελματική Εφαρμογή του Εσωτερικού Ελέγχου. Ισχύει συμπληρωματικά με τον Κώδικα Δημοσίων Υπαλλήλων (Ν.3528/2007), τον Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (Ν.3584/2007) και τον Κώδικα Ορθής Διοικητικής Συμπεριφοράς. Οι αρχές του Κώδικα Δεοντολογίας είναι η ακεραιότητα³, η αντικειμενικότητα⁴, η εμπιστευτικότητα⁵ και η επάρκεια⁶.

Η τήρηση του Κώδικα αποτελεί ευθύνη του/της Προϊστάμενου/ης της Μ.Ε.Ε. Κατά την ανάθεση του ελεγκτικού έργου, ο εσωτερικός ελεγκτής οφείλει να υπογράψει υπεύθυνη δήλωση ότι γνωρίζει τον Κώδικα Δεοντολογίας των Εσωτερικών Ελεγκτών και ότι για την ανάθεση του συγκεκριμένου έργου δεν υπάρχει κώλυμα. Οι Εσωτερικοί Ελεγκτές είναι υποχρεωμένοι να τηρούν τον Κώδικα αλλά και να αναφέρουν στον/στην Προϊστάμενο/η περιπτώσεις πιθανής ή και συγκεκριμένης σύγκρουσης συμφερόντων για την προστασία του δημοσίου συμφέροντος αλλά και να ζητούν την εξαίρεση τους σε περιπτώσεις που εκτιμούν ότι οι τυχόν κίνδυνοι μπορεί να επηρεάσουν την αμεροληψία τους.

³ Είναι η ιδιότητα ή η κατάσταση του έχοντος ακλόνητες ηθικές αρχές. Η ευθύτητα, η εντιμότητα, η ειλικρίνεια.

⁴ Είναι η απαλλαγή από συνθήκες που εμποδίζουν τη λειτουργία του Εσωτερικού Ελέγχου να εκτελέσει τα καθήκοντά του με αμερόληπτο τρόπο.

⁵ Είναι ο σεβασμός της αξίας και της κυριότητας της πληροφόρησης που λαμβάνουν καθώς και η μη κοινοποίηση τους χωρίς την κατάλληλη εξουσιοδότηση.

⁶ Είναι η ύπαρξη των κατάλληλων γνώσεων, δεξιοτήτων και εμπειριών για την αποτελεσματική παροχή έργου.

Άρθρο 11: Επαγγελματική επιμέλεια, Στελέχωση Μονάδας, Επάρκεια, Επιμόρφωση

(Πρότυπο 1200 ΙΕΕ)

Για την άσκηση των αρμοδιοτήτων της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου απαιτείται να επιδεικνύεται επαγγελματική επάρκεια από τους Εσωτερικούς Ελεγκτές καθώς και δέουσα επαγγελματική επιμέλεια.

Ο/Η επικεφαλής της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου θα πρέπει να ενημερώνεται προγενέστερα για τα προτεινόμενα από τη Διοίκηση της Περιφέρειας στελέχη που θα στελεχώσουν την Μονάδα για την παροχή σύμφωνης γνώμης. Οι λόγοι απόρριψης εκ μέρους του Περιφερειάρχη αφορούν την μη συμφωνία των τυπικών προσόντων των προτεινόμενων στελεχών με τα περιγραφόμενα στην παρ. 8 του άρθρου 9 του Ν.4795/2021 (ΦΕΚ/Α'/62).

Οι Εσωτερικοί Ελεγκτές κατά την άσκηση του έργου τους πρέπει να τηρούν τον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου, τον Κώδικα Δεοντολογίας Εσωτερικών Ελεγκτών, το Εγχειρίδιο Εσωτερικών Ελέγχων και να λαμβάνουν υπόψη τα Διεθνή Ελεγκτικά Πρότυπα.

Ως επάρκεια ορίζεται η ύπαρξη των κατάλληλων γνώσεων, ικανοτήτων και δεξιοτήτων για την εκπλήρωση των καθηκόντων τους. Σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, οι Προϊστάμενοι και οι υπάλληλοι της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου, εντός δώδεκα μηνών από την τοποθέτησή τους στη Μ.Ε.Ε. οφείλουν να λάβουν το “Πιστοποιητικό Ελεγκτικής Επάρκειας Εσωτερικού Ελεγκτή” σύμφωνα με τα περιγραφόμενα στις παρ. 8, 9, 10 του άρθρου 9 του Ν. 4795/2021 (ΦΕΚ Α' 62).

Ο/Η Προϊστάμενος/η της Μονάδας μεριμνά για την διαρκή εκπαίδευση και επιμόρφωση τόσο του ιδίου όσο και του προσωπικού της Μ.Ε.Ε..

Άρθρο 12: Πρόγραμμα Αξιολόγησης και Βελτίωσης της Ποιότητας

(Πρότυπο ΙΕΕ 1300)

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 17 του Ν.4795/2021 ο/η Προϊστάμενος/η της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου είναι υπεύθυνος να αναπτύσσει, να τηρεί και να υλοποιεί ένα Ετήσιο Πρόγραμμα Αξιολόγησης και Βελτίωσης Ποιότητας για τη Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου, το οποίο έχει ως αποστολή τη συνολική αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας της λειτουργίας του Εσωτερικού Ελέγχου, την αποτίμηση του βαθμού συμμόρφωσης με τον Κανονισμό Εσωτερικής Λειτουργίας καθώς και με τον Κώδικα Δεοντολογίας Εσωτερικών Ελεγκτών.

Το Πρόγραμμα Αξιολόγησης και Βελτίωσης Ποιότητας αφορά την εσωτερική αξιολόγηση της λειτουργίας της Μ.Ε.Ε.. Βάσει της αξιολόγησης, εξάγονται συμπεράσματα και υποβάλλονται σχετικές εισηγήσεις για τις απαιτούμενες βελτιώσεις.

Περιέχει:

- Την εποπτεία του ελεγκτικού έργου,
- Την υλοποίηση του ετησίου προγράμματος εργασιών,

- Την αξιολόγηση των εργασιών κι εάν αυτές είναι:
 - α) σύμφωνες με το εγχειρίδιο εσωτερικού ελέγχου,
 - β) αν τηρήθηκαν οι προθεσμίες του ετήσιου προγράμματος
 - γ) εάν οι προτάσεις βελτίωσης διαδικασιών υλοποιήθηκαν και σε τι ποσοστό.

Άρθρο 13: Παροχή Ανεξάρτητων Υπηρεσιών για την υποστήριξη της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου

Σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. 4 του Ν.4795/2021, το έργο του Εσωτερικού Ελέγχου ανατίθεται σε φυσικό ή νομικό πρόσωπο η υποστήριξη της Μονάδας, με σύμβαση παροχής ανεξάρτητων υπηρεσιών.

Ο ανάδοχος της παροχής αυτών των υπηρεσιών θα πρέπει οπωσδήποτε να πληροί τις προϋποθέσεις και τα κωλύματα όπως αυτά περιγράφονται στην με αρ. ΓΓΑΔΔΓ 358/9388, (ΦΕΚ Β'3093/ 17.06.2022) υπουργική απόφαση, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με την ΓΓΑΔΔΤ 65/ΟΙΚ.1682 Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ Β' 520/2.02.2023).

Σε περίπτωση που ανατεθεί σε φυσικό ή νομικό πρόσωπο η υποστήριξη της Μ.Ε.Ε., τότε ο ανάδοχος θα πρέπει να βρίσκεται σε διαρκή επαφή και συνεργασία με τον/την Προϊστάμενο/η της Μ.Ε.Ε.. Συγκεκριμένα:

A.

Κατά τη διάρκεια εκτέλεσης του ελεγκτικού έργου και σε όλα τα στάδια του, θα γίνονται παρουσία του/της Προϊσταμένου/ης της Μ.Ε.Ε. ή μετά από εντολή του/της προϊσταμένου/ης αυτής, άλλου Εσωτερικού Ελεγκτή της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

B.

Ενημερωτικές συναντήσεις, Συναντήσεις εργασίας με τη Διοίκηση και τα στελέχη της Περιφέρειας, θα πρέπει να γίνονται μετά από συνεννόηση με τη Μ.Ε.Ε. και εφόσον κρίνεται απαραίτητο από αυτήν με παρουσία Προϊσταμένου της Μ.Ε.Ε..

Γ.

i) Η κατάρτιση ή αλλαγή του Εγχειριδίου Εσωτερικού Ελέγχου της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

ii) Η κατάρτιση ή τροποποίηση Ετησίου ή άλλου Προγράμματος Ελέγχου,

iii) Οι εκθέσεις ελέγχου,

iv) Η ετήσια έκθεση και η πρόταση γνώμης,

v) Οποιοδήποτε άλλο έγγραφο που αφορά τη λειτουργία της Μ.Ε.Ε.,

θα πρέπει να γίνονται σε συνεργασία με τη Μ.Ε.Ε., να αποστέλλονται ως αρχικό σχέδιο για πιθανές αλλαγές στη Μ.Ε.Ε. και να συμφωνούνται ως προς την τελική τους μορφή από αυτήν. Η τελική μορφή των παραπάνω θα υποβάλλεται από τον ανάδοχο στον/στην Προϊστάμενο/η της Μ.Ε.Ε.. Η διαδικασία αυτή θα πρέπει να ολοκληρώνεται σε εύλογο χρόνο ούτως ώστε να καλύπτονται οι δεσμευτικές από το νόμο ημερομηνίες, (εφόσον υπάρχουν), υποβολής των εν λόγω εγγράφων στα αρμόδια από τη νομοθεσία όργανα, (Περιφερειάρχη, Αρμοδίους προς Αναφορά Φορείς, Προϊσταμένους Υπηρεσιών, κ.ο.κ.).

Άρθρο 14: Ορισμός Εμπειρογνώμονα

Αν κατά την εκτέλεση/παροχή συγκεκριμένου έργου (διαβεβαιωτικού ή συμβουλευτικού) της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου διαπιστωθεί ότι απαιτούνται εξειδικευμένες γνώσεις για την εκτέλεση μέρους αυτού, ο/η Προϊστάμενος/η της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 19 του ν. 4795/2021, εισηγείται στον Περιφερειάρχη τον ορισμό εμπειρογνώμονα από το προσωπικό της Περιφέρειας ή άλλων φορέων του άρθρου 2 του ν. 4795/2021. Με την εισήγηση αιτιολογείται η αδυναμία εκτέλεσης του μέρους του έργου αυτού από τη Μονάδα και προσδιορίζονται οι εξειδικευμένες γνώσεις και η εμπειρία που απαιτείται να έχει ο εμπειρογνώμονας, το εύρος και η περίμετρος του έργου που θα εκτελεστεί, η διάρκεια και το πλαίσιο συνεργασίας του εμπειρογνώμονα με την Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου καθώς και οι ειδικότερες υπηρεσιακές ανάγκες που πρέπει να καλυφθούν. Εφόσον η εισήγηση της παρ. 1 γίνει αποδεκτή από τον Περιφερειάρχη, εκδίδεται σχετική απόφαση.

Σε περίπτωση ορισμού εμπειρογνώμονα από άλλο δημόσιο φορέα, στην απόφαση που εκδίδεται από τον Περιφερειάρχη, ρυθμίζονται όλες οι λεπτομέρειες της διάθεσης του εμπειρογνώμονα, όπως η αποκλειστική απασχόλησή του ή η παράλληλη άσκηση των καθηκόντων της οργανικής του θέσης καθώς, ο τρόπος καταβολής δαπανών ενδεχόμενης μετακίνησης εκτός έδρας και τυχόν πρόσθετες αμοιβές.

Σε περίπτωση αδυναμίας ορισμού εμπειρογνώμονα από άλλο δημόσιο φορέα, η Περιφέρεια δύναται να ορίσει ιδιώτη που διαθέτει σχετικές με το συγκεκριμένο μέρος του έργου γνώσεις και εμπειρία, σύμφωνα με τις διατάξεις περί δημοσίων συμβάσεων.

Ο εμπειρογνώμονας σχεδιάζει και διενεργεί τις εργασίες που περιγράφονται στη σχετική απόφαση Περιφερειάρχη. Σε όλες τις παραπάνω περιπτώσεις ορισμού εμπειρογνώμονα, ισχύουν τα περιγραφόμενα του άρθρου 11 του παρόντος Κανονισμού.

Σε περίπτωση που κριθεί από τον/την Προϊστάμενο/η της Μ.Ε.Ε. ότι πρέπει να γίνει τροποποίηση της απόφασης της εντολής ορισμού εμπειρογνώμονα, δύναται να γίνει μετά από εισήγηση του/της Προϊστάμενου/ης της Μ.Ε.Ε. με την αντίστοιχη αιτιολόγηση και έγκρισης από τον Περιφερειάρχη.

Στην περίπτωση χρήσης υπηρεσιών από εμπειρογνώμονα θα πρέπει να τηρούνται οι προϋποθέσεις, οι υποχρεώσεις, τα κωλύματα – ασυμβίβαστα - λόγοι αποκλεισμού, σύγκρουσης συμφερόντων καθώς και χρόνου συνδρομής - πρόβλεψης πρόσθετων προϋποθέσεων και κωλυμάτων περιγράφονται στη με αρ. ΓΓΑΔΔΤ 320/6648, (ΦΕΚ Β' 2544/18-4-2023) Κοινή Υπουργική Απόφαση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄ : ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΕΡΓΟΥ ΤΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Άρθρο 15: Διακυβέρνηση

(Άρθρο 10 ν.4795/2021)

Η Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου, με μέριμνα του/της Προϊσταμένου/ης της, αξιολογεί και υποβάλλει κατάλληλες προτάσεις για τη βελτίωση των συστημάτων διακυβέρνησης της Περιφέρειας σχετικά με:

- α) Την εποπτεία της διαχείρισης κινδύνου και του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου. Η εποπτεία εξασφαλίζεται και με την κοινοποίηση που γίνεται αρμοδίως, (σύμφωνα με το άρθρο 22 του Ν. 4795/2021/ΦΕΚ Α'62), στους ελεγκτικούς μηχανισμούς.
- β) Το σχεδιασμό, την υλοποίηση και την αποτελεσματικότητα των στόχων, των προγραμμάτων και των δραστηριοτήτων της Περιφέρειας σύμφωνα με τις αξίες αυτού.
- γ) Τη διασφάλιση της αποτελεσματικής διαχείρισης, της απόδοσης και της λογοδοσίας.
- δ) Τη διασφάλιση της ορθής, αποτελεσματικής και ασφαλούς διαχείρισης των πληροφοριακών συστημάτων.
- ε) Την αξιολόγηση της λειτουργίας, των δραστηριοτήτων και των προγραμμάτων της Περιφέρειας βάσει των αρχών της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης.

Άρθρο 16: Διαχείριση Κινδύνου

(Άρθρο 10 ν.4795/2021)

Η Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, αξιολογεί την αποτελεσματικότητα των διαδικασιών διαχείρισης κινδύνου και συμβάλλει στη βελτίωση τους, εκτιμώντας εάν:

- α) Οι σημαντικοί κίνδυνοι εντοπίζονται και αξιολογούνται από τους υπευθύνους της διαχείρισης αυτών.
- β) Οι πληροφορίες σχετικά με τους κινδύνους συλλέγονται και κοινοποιούνται εγκαίρως ώστε, οι υπεύθυνοι αυτών που τους διαχειρίζονται να έχουν τη δυνατότητα να προβαίνουν σε κατάλληλες διορθωτικές ενέργειες.
- γ) Τα μέτρα αντιμετώπισης των κινδύνων είναι τα απαιτούμενα, ανάλογα με τα αποδεκτά όρια ανάληψης κινδύνων που έχει θέσει η Περιφέρεια.

Στο πλαίσιο υποστήριξης του Περιφερειάρχη, και προκειμένου η Διοίκηση να καθιερώσει νέες διαδικασίες διαχείρισης κινδύνου ή να βελτιώσει τις ήδη υφιστάμενες, η Μονάδα δεν αναλαμβάνει διοικητική ευθύνη για τις διαδικασίες αυτές, αλλά παρέχει την αναγκαία συνδρομή της για την εδραίωσή τους.

Οι Εσωτερικοί Ελεγκτές, κατά την εκτέλεση των ανατιθέμενων σε αυτούς έργων, συγκεντρώνουν πληροφορίες σχετικά με τη διαχείριση κινδύνων όπως αυτή υλοποιείται από την Υπηρεσία στην οποία διενεργείται ο έλεγχος, προκειμένου να αξιολογήσουν την αποτελεσματικότητά της στο μετριασμό αυτών. Αναφορικά με τη διαχείριση των κινδύνων που απειλούν τη λειτουργία του ίδιου του Εσωτερικού Ελέγχου, η Μονάδα μεριμνά, ιδιαιτέρως, για την εξάλειψη των κινδύνων δυσφήμισης, ψευδούς βεβαίωσης και αστοχίας ελέγχου.

Άρθρο 17: Δικλίδες ελέγχου του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου της Περιφέρειας

(Άρθρα 4, 5, και 6 ν.4795/2021)

Η Μονάδα, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, συμβάλλει, ώστε η λειτουργία του Εσωτερικού Ελέγχου να υποστηρίζει την ανάπτυξη και τη διατήρηση αποτελεσματικών δικλίδων ελέγχου του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου με την αξιολόγηση της επάρκειας, της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητάς του καθώς και της διαρκούς βελτίωσής του, με απώτερο σκοπό:

1. την επίτευξη των στρατηγικών στόχων της Περιφέρειας,
2. την παροχή αξιοπιστίας και εγκυρότητας της πληροφόρησης των δικλίδων ελέγχου αυτού,
3. την αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητα των λειτουργιών και των πληροφοριακών συστημάτων του,
4. τη διασφάλιση των περιουσιακών του στοιχείων,
5. τη συμμόρφωση σε νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις εθνικού, ενωσιακού και διεθνούς δικαίου,
6. τον τρόπο με τον οποίο η Περιφέρεια διαχειρίζεται τον κίνδυνο απάτης.

Άρθρο 18: Ετήσιο Πρόγραμμα Έργου της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου

Ο/Η Προϊστάμενος/η της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου σύμφωνα με το άρθρο 14 του Ν.4795/2021 καταρτίζει Ετήσιο Πρόγραμμα Έργου του τρέχοντος έτους, λαμβάνοντας υπόψιν τους διαθέσιμους πόρους της Μονάδας και το υποβάλλει για έγκριση στον Περιφερειάρχη και στην Επιτροπή Ελέγχου, (όταν αυτή συσταθεί), το αργότερο εντός του μήνα Ιανουαρίου. Ο Περιφερειάρχης, το εγκρίνει εντός μηνός, (παρ. 1 άρθρο 14, Ν. 4795/2021, ΦΕΚ Α'/62).

Το Ετήσιο Πρόγραμμα μπορεί να περιλαμβάνει διαβεβαιωτικά/ελεγκτικά έργα και συμβουλευτικά έργα.

Σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα (2010,2020,2030) γίνεται Προγραμματισμός των Ελεγκτικών δραστηριοτήτων από τον/την Προϊστάμενο/η της Μ.Ε.Ε. και καταρτίζεται το Ετήσιο Πρόγραμμα Εργασιών, αφού αξιολογηθούν οι ενδεχόμενοι κίνδυνοι, ο βαθμός έκθεσης σε αυτούς, οι στρατηγικοί στόχοι της Περιφέρειας και οι διαθέσιμοι πόροι της Μ.Ε.Ε.. Ο/Η Προϊστάμενος/η, υποβάλλει το ετήσιο Πρόγραμμα στον Περιφερειάρχη προς επισκόπηση και έγκριση.

Το Ετήσιο Πρόγραμμα Εργασιών υλοποιείται με την έκδοση εντολών από τον Περιφερειάρχη ή από τον/την Προϊστάμενο/η της Μ.Ε.Ε. βάσει σχετικής εξουσιοδότησης από τον Περιφερειάρχη. Πέραν των προγραμματισμένων ελέγχων, ο Περιφερειάρχης εκδίδει εντολές διεξαγωγής έκτακτων εσωτερικών ελέγχων και παροχής συμβουλευτικών έργων.

Το Ετήσιο Πρόγραμμα μπορεί να τροποποιηθεί. Οι λόγοι τροποποίησης μπορεί να περιλαμβάνουν:

- Απόκτηση ή πώληση σημαντικού περιουσιακού στοιχείου.
- Αλλαγή Διοίκησης της Περιφέρειας.
- Αλλαγή στο νομικό και κανονιστικό πλαίσιο.
- Αλλαγή στη στρατηγική της Περιφέρειας.

- Ανακάλυψη απρόβλεπτων κινδύνων κατά τους ελέγχους άλλων ελεγκτικών οργάνων.
- Αλλαγές στο εξωτερικό περιβάλλον.
- Εφαρμογή νέων συστημάτων.

Οι τροποποιήσεις υποβάλλονται στον Περιφερειάρχη καθώς και στην Επιτροπή Ελέγχου, (όταν αυτή συσταθεί) και εγκρίνονται από τον Περιφερειάρχη εντός μηνός.

Άρθρο 19: Στάδια Έργου

Στο άρθρο 15 του Ν.4795/2021 (ΦΕΚ Α'/62), περιγράφονται τα στάδια των έργων της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου. Ανάλογα με το είδος της δραστηριότητας τους, τα έργα διακρίνονται σε διαβεβαιωτικά /ελεγκτικά και σε συμβουλευτικά.

Τα στάδια της διαβεβαιωτικής δραστηριότητας περιλαμβάνουν την ανάθεση, τον σχεδιασμό, τη διενέργεια, τη σύνταξη προσωρινής έκθεσης, την οριστικοποίηση και υποβολή της έκθεσης και την παρακολούθηση της υλοποίησης των συστάσεων.

Τα στάδια του συμβουλευτικού έργου περιλαμβάνουν την ανάθεση της συμβουλευτικής δραστηριότητας, τον σχεδιασμό, την εκτέλεση της, την κατάρτιση και υποβολή της έκθεσης του συμβουλευτικού έργου. Μετά την υποβολή της έκθεσης το έργο ολοκληρώνεται με την έκβαση των αποτελεσμάτων αυτού.

Άρθρο 20: Εποπτεία του Έργου της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου

Υπεύθυνος για την εποπτεία του έργου της Μονάδας είναι ο/η Προϊστάμενος/η της. Εποπτεύει κάθε διαβεβαιωτικό ή συμβουλευτικό έργο που έχει ανατεθεί στην Μονάδα, σε όλη την διάρκεια του, με σκοπό τη διασφάλιση της επίτευξης των αντικειμενικών στόχων της, τη διασφάλιση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών και τη βελτίωση του ανθρώπινου δυναμικού (Πρότυπο 2340).

Άρθρο 21: Ανάθεση Έργου

Η διενέργεια διαβεβαιωτικού/ελεγκτικού έργου ή η παροχή συμβουλευτικού έργου ανατίθεται στους Εσωτερικούς Ελεγκτές, με την έκδοση σχετικής εντολής. Η εντολή εκδίδεται από τον Περιφερειάρχη ή κατόπιν εξουσιοδότησης του Περιφερειάρχη από τον/την Προϊστάμενο/η της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου.

Επιτρέπεται η τροποποίηση της εντολής, κατόπιν έγκρισης του Περιφερειάρχη που έχει εκδώσει την εντολή, σε περίπτωση που απαιτείται:

- α) Επέκταση της διάρκειας του
- β) Προσθήκη έτους αναφοράς
- γ) Τροποποίηση της σύνθεσης της ελεγκτικής ομάδας ή της ομάδας παροχής συμβουλευτικού έργου.

δ) Έλεγχος πρόσθετης υπηρεσίας

Η τροποποίηση της εντολής ελέγχου, προτείνεται από τους ελεγκτές προς τον/την Προϊστάμενο/η της Μ.Ε.Ε. ο οποίος εκδίδει την εντολή εάν έχει σχετική εξουσιοδότηση από τον Περιφερειάρχη ή διαβιβάζει στον Περιφερειάρχη για την έκδοση της.

Πέραν του Περιφερειάρχη, ο/η Προϊστάμενος/η της Μ.Ε.Ε. μπορεί να προτείνει τροποποίηση της εντολής κατόπιν αιτιολογημένου αιτήματος του/της Προϊσταμένου/ης του Τμήματος στο οποίο διενεργείται το ελεγκτικό έργο και κατόπιν αιτιολογημένης πρότασης των εσωτερικών ελεγκτών.

Άρθρο 22: Σχεδιασμός του Έργου

Έπειτα από την ανάθεση του έργου ακολουθεί ο σχεδιασμός αυτού που πρέπει να περιλαμβάνει τους αντικειμενικούς σκοπούς, το εύρος, το χρονοδιάγραμμα και την κατανομή των πόρων. Για το σχεδιασμό λαμβάνονται υπόψιν:

- Οι στρατηγικές και οι αντικειμενικοί σκοποί και τα μέσα με τις οποίες η δραστηριότητα ελέγχει την απόδοση της.
- Οι σημαντικοί κίνδυνοι που απειλούν τη δραστηριότητα, οι αντικειμενικοί σκοποί, οι πόροι, οι λειτουργίες της και τα μέσα με τα οποία η ενδεχόμενη επίδραση των κινδύνων διατηρείται σε ένα αποδεκτό επίπεδο.
- Η επάρκεια και η αποτελεσματικότητα των διαδικασιών διακυβέρνησης, διαχείρισης κινδύνων και των διαδικασιών ελέγχου της δραστηριότητας.
- Οι ευκαιρίες για να γίνουν σημαντικές βελτιώσεις σε θέματα διακυβέρνησης, η διαχείριση κινδύνων και οι διαδικασίες ελέγχου της δραστηριότητας.

Ο Σχεδιασμός του έργου αποτυπώνεται στο Σχέδιο Έργου και το Χρονοδιάγραμμα Υλοποίησης του και εγκρίνονται από τον/την Προϊστάμενο/η της Μονάδας. Υπάρχει δυνατότητα αναπροσαρμογών του Σχεδίου κατά την διάρκεια εκτέλεσης του. Οι αναπροσαρμογές πρέπει να υποβάλλονται εγκαίρως για έγκριση, σύμφωνα με τα προαναφερθέντα.

Άρθρο 23: Εκτέλεση του Έργου

(Πρότυπο Ελέγχου 2300)

Οι Εσωτερικοί Ελεγκτές κατά το στάδιο Εκτέλεσης του Έργου οφείλουν να υλοποιούν τα ελεγκτικά βήματα που περιλαμβάνονται στο Σχέδιο του Έργου και να τηρούν το προβλεπόμενο Χρονοδιάγραμμα. Στο στάδιο αυτό, οι Εσωτερικοί Ελεγκτές πρέπει να αναγνωρίζουν, να αναλύουν, να αξιολογούν και να καταγράφουν επαρκείς, αξιόπιστες, σχετικές και χρήσιμες πληροφορίες, έτσι ώστε να επιτύχουν τους αντικειμενικούς σκοπούς του έργου και να εντοπίζουν τους ενδεχόμενους κινδύνους (Πρότυπο 2310).

Άρθρο 24: Προσωρινή Έκθεση Εσωτερικού Ελέγχου

(Άρθρο 15 ν.4795/2021)

Η Προσωρινή Έκθεση συντάσσεται σε σύντομο χρονικό διάστημα μετά την ολοκλήρωση της εκτέλεσης των ελεγκτικών ενεργειών. Πρέπει να συγγράφεται με μεθοδικότητα, κατάλληλη τεχνική, να είναι σύντομη, περιεκτική, κατανοητή και επικεντρωμένη στα ευρήματα και τις συστάσεις.

Οι Εσωτερικοί Ελεγκτές που διενέργησαν τον έλεγχο υποβάλλουν την Προσωρινή Έκθεση στον/στην Προϊστάμενο/η της Μ.Ε.Ε. ο οποίος την διαβιβάζει στον επικεφαλής της υπηρεσίας που ελέγχθηκε. Ο/Η προϊστάμενος/η της ελεγχόμενης οργανικής μονάδας διατυπώνει εγγράφως την αποδοχή των προτάσεων που περιέχονται σε αυτήν, καθώς και του χρονοδιαγράμματος υλοποίησής τους ή σε περίπτωση διαφωνίας να αιτιολογεί την τυχόν εν μέρει ή στο σύνολο μη αποδοχή αυτών.

Σε περίπτωση που οι προτάσεις δεν γίνονται αποδεκτές πρέπει να υπάρχει ειδική αιτιολόγηση. Η ολική απόρριψη ή η εν μέρει συνεπάγονται συνάντηση των εμπλεκόμενων μερών για συζήτηση των εναλλακτικών επιλογών, επίλυση των διαφορών και επίτευξη συμφωνίας. Το αποτέλεσμα της συζήτησης υπογράφεται από τους συμμετέχοντες.

Σε περίπτωση που δεν αιτιολογείται από τους ως άνω αρμόδιους η μη αποδοχή πρότασης για υλοποίηση βελτιωτικής ενέργειας, καταγράφονται οι τυχόν κίνδυνοι που συνεχίζουν να υφίστανται λόγω της μη υλοποίησης αυτής και αποστέλλεται σχετική αναφορά στον Περιφερειάρχη. Το γεγονός αναφέρεται και στην Ετήσια Έκθεση.

Εάν κατά τη διενέργεια του έργου εντοπιστούν από τους ελεγκτές ενδείξεις απάτης ή έλλειψης ακεραιότητας, αυτές γνωστοποιούνται στον/στην Προϊστάμενο/η της Μ.Ε.Ε. και τον Περιφερειάρχη, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, προκειμένου να αναληφθούν ενέργειες από τα αρμόδια όργανα.

Μετά το πέρας της διαδικασίας σύνταξης της Προσωρινής Έκθεσης συντάσσεται η Οριστική Έκθεση Εσωτερικού Ελέγχου.

Άρθρο 25: Οριστικοποίηση του ελέγχου

(Άρθρο 15 ν.4795/2021)

Οι Εσωτερικοί Ελεγκτές που διενήργησαν τον έλεγχο συντάσσουν το συντομότερο δυνατόν την Οριστική Έκθεση Εσωτερικού Ελέγχου και την υποβάλλουν στον/στην Προϊστάμενο/η της Μ.Ε.Ε., ο οποίος την διαβιβάζει στον επικεφαλής της υπηρεσίας που ελέγχθηκε με σκοπό να προβεί στην υλοποίηση των ενεργειών. Η οριστική έκθεση κοινοποιείται στον Περιφερειάρχη.

Η Οριστική Έκθεση Ελέγχου δύναται να γνωστοποιηθεί και σε άλλες υπηρεσίες της Περιφέρειας, που δεν ενεπλάκησαν στον έλεγχο ή εκτός αυτού, ύστερα από έγκριση του Περιφερειάρχη.

Άρθρο 26: Έκθεση Συμβουλευτικού Έργου

Η Έκθεση Συμβουλευτικού Έργου συντάσσεται και υποβάλλεται από τους Εσωτερικούς Ελεγκτές στον/στην Προϊστάμενο/η της Μονάδας εφόσον υφίσταται, ο οποίος τη διαβιβάζει στον Περιφερειάρχη.

Άρθρο 27: Παρακολούθηση της Υλοποίησης των Συμφωνηθεισών Ενεργειών του Εσωτερικού Ελέγχου

Σύμφωνα με το άρθρο 16 του Ν.4795/2021, ο/η Προϊστάμενος/η της Μ.Ε.Ε πρέπει να καθιερώσει και να διατηρεί ένα Σύστημα Παρακολούθησης της Υλοποίησης των Διορθωτικών ενεργειών (follow up) που περιλαμβάνονται στην Οριστική Έκθεση Ελέγχου. Μετά την οριστικοποίηση της Έκθεσης Ελέγχου, οι συστάσεις που αναφέρονται στην έκθεση και έχουν συμφωνηθεί με τους ελεγχόμενους, καθώς και τα σχέδια διορθωτικών ενεργειών και δράσεων για την εφαρμογή τους, παρακολουθούνται από τη Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου. Μέσω του Πίνακα Παρακολούθησης Συμφωνηθεισών Ενεργειών επιβεβαιώνεται και αξιολογείται ότι η υλοποίηση των ενεργειών πραγματοποιήθηκε στο συμφωνημένο χρόνο, καλύπτει τις απαιτήσεις που είχαν συμφωνηθεί, συμβάλλουν στην αντιμετώπιση των κινδύνων, επιφέροντας πρόσθετη αξία στον οργανισμό.

Μετά την υλοποίηση όλων των ενεργειών που συμφωνήθηκαν, συντάσσεται αναφορά στην οποία περιλαμβάνεται η αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των ενεργειών που πραγματοποιήθηκαν από τις υπηρεσίες, με σκοπό την ανάδειξη της προστιθέμενης αξίας, καθώς και της ύπαρξης τυχόν υπολειμματικών κινδύνων⁸. Η Τελική Αναφορά υποβάλλεται από τον/την Προϊστάμενο/η της Μ.Ε.Ε. στον Περιφερειάρχη.

Άρθρο 28: Ετήσια Έκθεση με Γνώμη

(Άρθρο 13 ν.4795/2021)

Α. Ο/Η Προϊστάμενος/η της Μονάδας έως τις 31 Μαρτίου κάθε έτους υποβάλλει Ετήσια Έκθεση του προηγούμενου έτους στον Περιφερειάρχη και την Επιτροπή Ελέγχου, (εφόσον έχει συσταθεί). Η έκθεση, κοινοποιείται στο Ελεγκτικό Συνέδριο, στη Εθνική Αρχή Διαφάνειας και στη Γενική Διεύθυνση Δημοσίων Ελέγχων του Υπουργείου Οικονομικών.

Η Έκθεση συντάσσεται σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα για την Επαγγελματική Εφαρμογή του Εσωτερικού Ελέγχου και η οποία περιλαμβάνει, κατ' ελάχιστο:

- Τη συμμόρφωση με τον Κώδικα Δεοντολογίας και την εφαρμογή των προτύπων.
- Την εφαρμογή του παρόντος Κανονισμού και τις πιθανές αναθεωρήσεις του, εφόσον προέκυψαν.
- Την επιβεβαίωση της ανεξαρτησίας του έργου της Μονάδας και τις αναφορές σε οποιαδήποτε παρέμβαση στη λειτουργία του Εσωτερικού Ελέγχου και τις επιπτώσεις αυτής.

- Την αξιολόγηση της λειτουργίας του εσωτερικού ελέγχου σε σχέση με το Ετήσιο Πρόγραμμα Εργασιών, την αποδοτικότητα του εσωτερικού ελέγχου σε σχέση με το πρόγραμμα και την πρόοδο που έχει επιτευχθεί σε σχέση με αυτό.
- Συνοπτική παρουσίαση των διαβεβαιωτικών έργων και συνοπτική καταγραφή του συμβουλευτικού έργου.
- Τις διαπιστώσεις σε σχέση με τους στόχους της Περιφέρειας συμπεριλαμβανομένης και αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας των ενεργειών.
- Αναφορά σε δυσκολίες και προβλήματα που προέκυψαν κατά τη διεξαγωγή των εσωτερικών ελέγχων/συμβουλευτικών έργων.
- Την ανταπόκριση των ανώτερων στελεχών της διοίκησης της Περιφέρειας σε σχέση με την υλοποίηση των συμφωνηθεισών ενεργειών.
- Τις απαιτήσεις σε πόρους για την υλοποίηση του έργου της Μονάδας.

Β. Η Ετήσια Έκθεση συνοδεύεται με Γνώμη του/της Προϊσταμένου/ης της Μονάδας και υποβάλλεται στον Περιφερειάρχη. Βασίζεται στα αποτελέσματα του έργου και των δραστηριοτήτων της Μονάδας κατά το συγκεκριμένο έτος και λαμβάνει τη μορφή της εύλογης διαβεβαίωσης (θετικής, αρνητικής ή με επιφύλαξη). Στην περίπτωση αρνητικής ή με επιφύλαξη γνώμης, θα πρέπει να καταγραφούν οι λόγοι που οδήγησαν σε αυτό το συμπέρασμα.

Άρθρο 29: Αρχείο Εσωτερικών Ελέγχων και Συμβουλευτικών Έργων

Στη Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου τηρείται αρχείο έργων, σε φυσική και σε ηλεκτρονική μορφή. Ο/Η Προϊστάμενος/η της Μ.Ε.Ε. ορίζει τον υπάλληλο, με τον αναπληρωτή του, με αρμοδιότητα την τήρηση του αρχείου αυτού. Επίσης, πρέπει να ελέγχει την πρόσβαση στα αρχεία του έργου. Ο/Η Προϊστάμενος/η Εσωτερικού Ελέγχου πρέπει να αποκτά την έγκριση της ανώτερης διοίκησης ή και του νομικού συμβούλου προτού επιτρέψει την πρόσβαση σε αυτά τα αρχεία σε τρίτα μέρη εκτός του οργανισμού. Οφείλει επιπλέον να αναπτύξει τις προϋποθέσεις διατήρησης των αρχείων των έργων, ανεξάρτητα από το μέσο αποθήκευσης κάθε αρχείου.

Άρθρο 30: Προϋπολογισμός

Ο/Η Προϊστάμενος/η της Μ.Ε.Ε. έχει υποχρέωση διαχείρισης των διαθέσιμων πόρων της Μονάδας έτσι ώστε να διασφαλίζεται η καταλληλότητα, η επάρκεια και η αποτελεσματική αξιοποίηση των διαθέσιμων πόρων για την υλοποίηση του Ετήσιου Προγράμματος Εργασιών. Ως συνέπεια αυτής της διαχείρισης υποχρεούται να κοινοποιεί τις πραγματικές απαιτήσεις σε πόρους που απαιτούνται για την λειτουργία της Μ.Ε.Ε. καθώς και το αντίκτυπο που θα επιφέρει η έλλειψη αυτών. Οι απαιτήσεις σε πόρους περιλαμβάνονται στην Ετήσια Έκθεση της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου.

Άρθρο 31: Ισχύς Κανονισμού και Τροποποίησή του

Ο παρών Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας εγκρίνεται από τον Περιφερειάρχη και ισχύει μετά από απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου. Δύναται να τροποποιηθεί και να αναθεωρηθεί με την ίδια διαδικασία.

Δ. Εννοιολογικό Λεξικό (αρθ.3 Ν.4795/21 'Ορισμοί')

1. **«Προστιθέμενη αξία»:** η αξία που προσθέτει ο εσωτερικός έλεγχος στον φορέα, μέσω της αντικειμενικής και εύλογης διαβεβαίωσης και της συμβολής του στην αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητα των συστημάτων και διαδικασιών διακυβέρνησης, διαχείρισης κινδύνων και των δικλίδων ελέγχου.
2. **«Διαδικασία»:** μια σειρά ενεργειών που πρέπει να πραγματοποιηθούν για την υλοποίηση ενός συγκεκριμένου στόχου.
3. **«Διακυβέρνηση»:** ο συνδυασμός των δομών και των διαδικασιών που εφαρμόζονται από τη διοίκηση του φορέα, προκειμένου να προβεί στην ενημέρωση, διεύθυνση, διαχείριση και τον έλεγχο των δραστηριοτήτων του, για την επίτευξη των στόχων του.
4. **«Κίνδυνος»:** η πιθανότητα ή απειλή να επέλθει ζημία, απώλεια ή κάποια αρνητική συνέπεια για τους στόχους του φορέα, η οποία μπορεί να οφείλεται τόσο σε ενδογενείς, όσο και σε εξωγενείς παράγοντες και μπορεί να μετριαστεί μέσω προληπτικών δράσεων και δικλίδων ελέγχου.
5. **«Διαχείριση κινδύνων»:** η διαδικασία αναγνώρισης, αξιολόγησης και ελέγχου ενδεχόμενων δυσμενών ή ευνοϊκών γεγονότων ή καταστάσεων, μέσω της οποίας ο φορέας προσεγγίζει μεθοδικά τους κινδύνους που συνδέονται με τις δραστηριότητές του και παρέχει εύλογη διαβεβαίωση για την επίτευξη των αντικειμενικών του στόχων.
6. **«Δικλίδα ελέγχου/ασφάλειας»:** κάθε δράση ή διαδικασία που αναλαμβάνει ο φορέας, για τη διαχείριση των κινδύνων και την αύξηση της πιθανότητας επίτευξης των καθορισμένων στόχων και σκοπών του.
7. **«Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου»:** είναι το πλέγμα των λειτουργιών και διαδικασιών, καθώς και των δικλίδων ελέγχου που υιοθετεί ο φορέας και είναι σχεδιασμένο για να παρέχει εύλογη διαβεβαίωση στον φορέα για την επίτευξη των στόχων του σχετικά με την: α) αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα των επιχειρησιακών του λειτουργιών, β) αξιοπιστία των οικονομικών και λοιπών αναφορών, γ) συμμόρφωση με τους νόμους, τους κανονισμούς και τις πολιτικές που διέπουν τη λειτουργία του.
8. **«Υπολειμματικός κίνδυνος»:** ο κίνδυνος που απομένει μετά τη λήψη μέτρων από τη διοίκηση, για τη μείωση της πιθανότητας επέλευσης και των επιπτώσεων από την εκδήλωση ενός ανεπιθύμητου γεγονότος.
9. **«Γραμμές Ρόλων»:** (Άρθρο 6 του ν.4795/2021)
 - A) **Πρώτη γραμμή:** Η πρώτη γραμμή περιλαμβάνει τις οργανικές μονάδες, καθώς και το σύνολο των υπαλλήλων με οποιαδήποτε σχέση εργασίας που κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους εκτελούν τις διεργασίες εντοπισμού και μετριασμού των κινδύνων, καθώς και την παρακολούθηση και αξιολόγηση των δικλίδων ελέγχου.
 - B) **Δεύτερη γραμμή:** Η δεύτερη γραμμή περιλαμβάνει τις οργανικές μονάδες και τα μονοπρόσωπα ή συλλογικά όργανα του φορέα που έχουν ως αρμοδιότητα τη διασφάλιση της τήρησης της νομιμότητας, τη διαχείριση των κινδύνων που απειλούν την εύρυθμη λειτουργία του φορέα, καθώς και τη συνολική

παρακολούθηση και αξιολόγηση των δικλίδων ελέγχου, που εκτελούνται από την πρώτη γραμμή ρόλων, λειτουργώντας ανεξάρτητα από αυτήν.

Γ) Τρίτη γραμμή: Η τρίτη γραμμή περιλαμβάνει τη Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου, η οποία παρέχει στον επικεφαλής του φορέα εύλογη διαβεβαίωση και συμβουλευτικές υπηρεσίες σχετικά με την επάρκεια και την αποτελεσματικότητα του συστήματος και των διαδικασιών διακυβέρνησης, διαχείρισης των κινδύνων και των επιμέρους στοιχείων και δικλίδων ελέγχου του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου, που αποτελούν αρμοδιότητα των δύο πρώτων γραμμών ρόλων.

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ**ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ****Προϊστάμενος Αυτοτελούς Τμήματος Εσωτερικού Ελέγχου****Παπαδόπουλος Παρασκευάς****Υπεύθυνος Εσωτερικού Ελέγχου****Δρ. Ανδρέας - Ηρώδης Ροδάκος****Β' Μέλος της Ομάδας Έργου****Άννα Συρρή****Γ' Μέλος της ομάδας Έργου****Πινακουλάκη Ανθή****Δ' Μέλος της ομάδας Έργου****Δεμένεγα Μαρία****Ε' Μέλος της ομάδας Έργου****Μαργέτας Αντώνιος Κοσμάς****ΣΤ' Μέλος της ομάδας Έργου****Κυριακόπουλος Νικόλαος****Δεκέμβριος 2024****Περιεχόμενα**

1	Εισαγωγή.....	29
1.1.	Σκοπός εγχειριδίου.....	29
	Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου	30

1.1	Σχέσεις Αναφορά του Προϊσταμένου της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου – Οργανωτική Δομή	30
1.2	Διάρθρωση Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου – Μοντέλο Τριών Γραμμών Ρόλων	32
1.3	Πεδίο Εφαρμογής Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου	32
1.4	Είδη ελέγχων.....	33
1.5	Ελεγκτικός Κύκλος.....	35
2	Λειτουργία της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου	36
2.1	Κατάρτιση Ετήσιου Προγράμματος Εργασιών	36
2.2	Έγκριση του Ετήσιου Προγράμματος Εργασιών.....	39
3	Στάδια διενέργειας των έργων	40
3.1	Ανάθεση / Έκδοση εντολών ελέγχου ή παροχής συμβουλευτικού έργου 40	
3.2	Σχεδιασμός διαβεβαιωτικού / ελεγκτικού έργου.....	42
4	Οι λίστες ελέγχου – Checklists	47
5.1.	Δειγματοληψία	48
5	Διενέργεια διαβεβαιωτικού / ελεγκτικού έργου	51
5.1	Φύλλα ελέγχου	53
5.2	Τεκμήρια ελέγχου	55
5.3	Ελεγκτικά ευρήματα και προτάσεις βελτίωσης.....	56
5.4	Φάκελος ελέγχου	58
5.5	Προσωρινή Έκθεση ελέγχου	58
5.6	Οριστική Έκθεση Ελέγχου	61
5.7	Παρακολούθηση υλοποίησης συστάσεων (follow-up)	62
5.8	Πρόγραμμα Αξιολόγησης και Βελτίωσης Ποιότητας	64
5.9	Αρχεία και Φάκελοι Εσωτερικών Ελέγχων	64
6	Ετήσια Έκθεση με Γνώμη.....	66
6.1	Ετήσια Έκθεση Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου	66
6.2	Γνώμη.....	66
7	Παραρτήματα.....	67
7.1	Ορισμοί – έννοιες	67
7.2	Διάγραμμα ροής εργασιών Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου	72
7.3	Ετήσιος προγραμματισμός διενεργειών Εσωτερικών Ελέγχων 20... 75	
7.4	Εντολή Ανάθεσης Εσωτερικού Ελέγχου.....	77
7.5	Εντολή γνωστοποίησης διεξαγωγής εσωτερικού ελέγχου	78
7.6	Κατάλογος ατόμων για διερευνητικές συναντήσεις.....	80
7.7	Έντυπο συνάντησης.....	80

7.8	Φύλλο Πλαισίου Ελέγχου	81
7.9	Υπόδειγμα Προσωρινής Έκθεσης Εσωτερικού Ελέγχου.....	82
7.10	Διαβίβαση Προσωρινής Έκθεσης	108
7.11	Σύσκεψη Ολοκλήρωσης Ελέγχου.....	108
7.12	Έλεγχος Παρακολούθησης εφαρμογής των αποφάσεων που έχουν ληφθεί και του Σχεδίου Δράσης / Follow up.....	110
7.13	Έλεγχος Επιβεβαίωσης των Αποτελεσμάτων.....	110
7.14	Ερωτηματολόγιο Αξιολόγησης της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου	111

Εισαγωγή

1.1. Σκοπός εγχειριδίου

Το παρόν Εγχειρίδιο δημιουργήθηκε για την υποστήριξη των ελεγκτών της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου, (Μ.Ε.Ε.) της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας κατά την εκτέλεση των ελεγκτικών τους διαδικασιών. Απευθύνεται επίσης, στους εξωτερικούς ελεγκτές και τους εξωτερικούς παρόχους υπηρεσιών εσωτερικού ελέγχου της Περιφέρειας, ώστε να υπάρχει ένα κοινό πλαίσιο αναφοράς.

Σκοπός του Εγχειριδίου είναι η παροχή κατευθυντήριων γραμμών, πολιτικών και διαδικασιών για την ορθή, αποτελεσματική άσκηση των αρμοδιοτήτων της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου της Περιφέρειας.

Το εγχειρίδιο βασίζεται στη νομοθεσία που διέπει τον εσωτερικό έλεγχο στην Ελλάδα, στο Διεθνές Πλαίσιο Επαγγελματικής Εφαρμογής (IPPF) του Εσωτερικού Ελέγχου και στον Κανονισμό Εσωτερικής Λειτουργίας της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου της Περιφέρειας.

Το εγχειρίδιο καλύπτει θεματικά:

- Τον αποτελεσματικό τρόπο δημιουργίας της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου.
- Τη μεθοδολογία ετήσιου προγραμματισμού των ελεγκτικών έργων βάσει εκτίμησης κινδύνων.
- Τον τρόπο υλοποίησης μίας ελεγκτικής αποστολής από την αρχή έως το τέλος.
- Την καθιέρωση ενός προγράμματος Ποιοτικής Αξιολόγησης.

Περιέχει παραρτήματα που αφορούν τα:

- Εντολή για διενέργεια Εσωτερικού Ελέγχου
- Επιστολή Γνωστοποίησης Διεξαγωγής Εσωτερικού Ελέγχου
- Έντυπα Συναντήσεων και Συνεντεύξεων
- Φύλλο Πλαισίου Ελέγχου
- Φύλλο Κινδύνων
- Προσωρινή και Τελική Έκθεση Ελέγχου.
- Διαβιβαστικά αποστολής των Εκθέσεων Ελέγχου
- Πρακτικά Συνάντησης Ολοκλήρωσης του Ελέγχου
- Σχέδιο Δράσης και Παρακολούθησης Εφαρμογής των ληφθεισών αποφάσεων (follow-up)
- Ερωτηματολόγιο Ποιοτικής Αξιολόγησης

Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου

Σχέσεις Αναφορά του Προϊσταμένου της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου – Οργανωτική Δομή

Οι σχέσεις αναφοράς αναφέρονται στο άρθρο 5 του Κανονισμού Λειτουργίας της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου της Περιφέρειας.

Συνοπτικά:

Ο Προϊστάμενος της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου τελεί σε λειτουργική σχέση αναφοράς με τον Περιφερειάρχη .

Στο πλαίσιο αυτής:

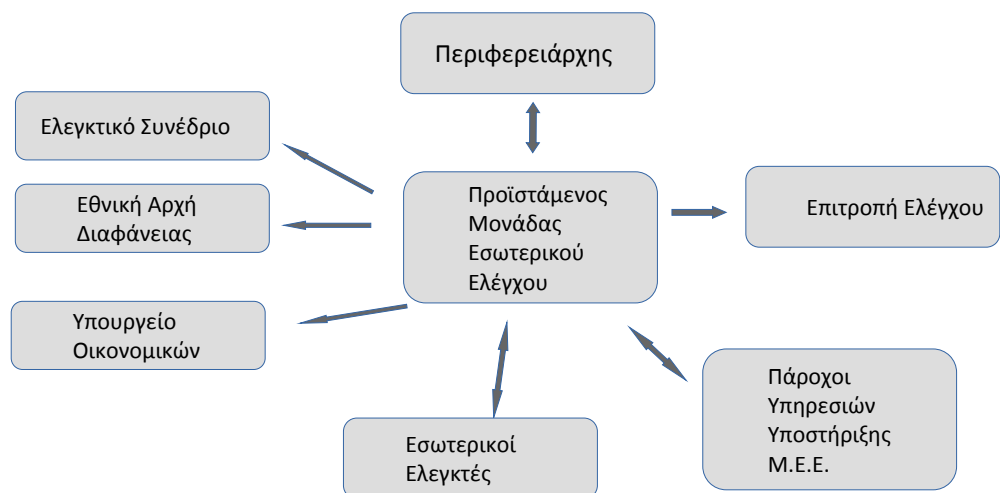
Ο Περιφερειάρχης:

- α) εγκρίνει το περιεχόμενο του Κανονισμού Λειτουργίας της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου,
- β) εγκρίνει το Εγχειρίδιο Εσωτερικών Ελέγχων της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου,
- γ) εγκρίνει το Ετήσιο Πρόγραμμα Εργασιών της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου,
- δ) εκδίδει τις εντολές εσωτερικών ελέγχων και παροχής συμβουλευτικών έργων της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου.

Ο Προϊστάμενος της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου:

- α) υποβάλλει στο Περιφερειάρχη Ετήσια Έκθεση με Γνώμη,
- β) υποβάλλει στο Περιφερειάρχη τις εκθέσεις ελέγχου και παροχής συμβουλευτικού έργου της Μονάδας,
- γ) υποβάλλει στο Περιφερειάρχη αναφορές σχετικά με την υλοποίηση των ενεργειών που συμφωνήθηκαν στο πλαίσιο των ελέγχων,
- δ) ενημερώνει τον Περιφερειάρχη για θέματα διακυβέρνησης, διαδικασιών διαχείρισης κινδύνου και του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου, προκειμένου να λαμβάνει γνώση για στρατηγικές, επιχειρησιακές και λειτουργικές εξελίξεις και να εντοπίζει εγκαίρως ζητήματα που χρήζουν αντιμετώπισης.

Οργανωτική Δομή

Διάρθρωση Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου – Μοντέλο Τριών Γραμμών Ρόλων

Η διάρθρωση του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου βασίζεται σε μια λειτουργική προσέγγιση τριών επιπέδων, το αποκαλούμενο ως «μοντέλο των τριών γραμμών» τα οποία συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων και την αποτελεσματική διαχείριση των κινδύνων της Περιφέρειας. Ο όρος «γραμμές» δεν έχει σκοπό να δηλώσει ξεκάθαρη διακριτή οργάνωση σε κάποιο οργανόγραμμα, ως αυτόνομα δομικά στοιχεία, αλλά μια πλασματική, χρήσιμη διαφοροποίηση των ρόλων.

Σύμφωνα με το άρθρο 6 του ν.4795/2021,

α) Η πρώτη γραμμή περιλαμβάνει τις οργανικές μονάδες, καθώς και το σύνολο των υπαλλήλων με οποιαδήποτε σχέση εργασίας που κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους εκτελούν τις διεργασίες εντοπισμού και μετριασμού των κινδύνων, καθώς και την παρακολούθηση και αξιολόγηση των δικλίδων ελέγχου.

β) Η δεύτερη γραμμή περιλαμβάνει τις οργανικές μονάδες και τα μονοπρόσωπα ή συλλογικά όργανα της Περιφέρειας που έχουν ως αρμοδιότητα τη διασφάλιση της τήρησης της νομιμότητας, τη διαχείριση των κινδύνων που απειλούν την εύρυθμη λειτουργία της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, καθώς και τη συνολική παρακολούθηση και αξιολόγηση των δικλίδων ελέγχου, που εκτελούνται από την πρώτη γραμμή ρόλων, λειτουργώντας ανεξάρτητα από αυτήν.

γ) Η τρίτη γραμμή περιλαμβάνει τη **Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου**, η οποία παρέχει στη Διοίκηση εύλογη διαβεβαίωση και συμβουλευτικές υπηρεσίες σχετικά με την επάρκεια και την αποτελεσματικότητα του συστήματος και των διαδικασιών διακυβέρνησης, διαχείρισης των κινδύνων και των επιμέρους στοιχείων και δικλίδων ελέγχου του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου, που αποτελούν αρμοδιότητα των δύο πρώτων γραμμών ρόλων.

Πεδίο Εφαρμογής Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου

Στο πεδίο εφαρμογής των αρμοδιοτήτων και του έργου της Μονάδας υπάγονται όλες οι υπηρεσίες της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, τα συλλογικά όργανα αυτής, οι διαδικασίες και οι λειτουργίες της, τα εκτελούμενα σε αυτήν έργα, καθώς και τα πληροφοριακά της συστήματα.

Η Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου παρακολουθεί όλη της λειτουργία της Περιφέρειας και διατρέχει όλα τα πεδία δράσεων του φορέα.

Η Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου, δεν ελέγχει πρόσωπα αλλά συστήματα και διαδικασίες.

Ενδεικτικά αντικείμενα εσωτερικού ελέγχου στην Περιφέρεια:

- Διαδικασία βεβαίωσης και είσπραξης εσόδων
- Διαδικασίες τήρησης του Μητρώου Δεσμεύσεων
- Έλεγχος και συμφωνία διαθεσίμων / Πάγια περιουσιακά στοιχεία
- Επιμέρους διαδικασίες π.χ. τήρηση Ληξιαρχείου – Δημοτολόγιο
- Διαδικασία εκκαθάρισης και πληρωμής δαπανών
- Προμήθειες (προγράμματα προμηθειών, έρευνα αγοράς, διαγωνισμοί)
- Λειτουργία πληροφοριακών συστημάτων
- Τεχνικά θέματα (σύνταξη μελετών, επίβλεψη, χρηματοδοτήσεις έργων κλπ)
- Διαδικασία χορήγηση αδειών (ίδρυσης & λειτουργίας ΚΥΕ)
- Διακυβέρνηση (π.χ. διαδικασία λήψης αποφάσεων Δημοτικού Συμβουλίου)
- Θέματα μισθοδοσίας & προσωπικού (αξιολόγηση, εκπαίδευση, μετακινήσεις)
- Λογιστική απεικόνιση (Γενική Λογιστική, συμφωνίες λογαριασμών)
- Συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα – ευρωπαϊκά προγράμματα

Είδη ελέγχων

Οι έλεγχοι στις υπηρεσίες της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας και των εποπτευόμενων φορέων αυτής, διακρίνονται σε:

- προγραμματισμένους, οι οποίοι περιλαμβάνονται στο πλάνο εσωτερικού ελέγχου, που καταρτίζεται λαμβάνοντας υπόψη τις στρατηγικές και επιχειρησιακές προτεραιότητες της Περιφέρειας και την αξιολόγηση κινδύνων
- έκτακτους, στις περιπτώσεις που ανακύπτουν ζητήματα που πρέπει να διερευνηθούν και να αντιμετωπιστούν άμεσα.

Οι προγραμματισμένοι, βάσει του πλάνου ελέγχου και οι έκτακτοι εσωτερικοί έλεγχοι, διενεργούνται με εντολή του Περιφερειάρχη (βλέπε κεφάλαιο 4).

Οι κίνδυνοι χαρακτηρίζονται ως Ενδογενείς, Υπολειπόμενοι και Αποδεκτοί.

- Ο **Ενδογενής κίνδυνος** σχετίζεται με τη φύση της εκάστοτε δραστηριότητας, όταν απουσιάζει η οποιαδήποτε δικλίδα ελέγχου και μετριέται σε όρους Επίπτωσης και Πιθανότητας.
- **Υπολειπόμενος κίνδυνος** είναι ο κίνδυνος που παραμένει μετά τη λήψη μέτρων που πάρθηκαν για την εξάλειψη του.
- **Αποδεκτός κίνδυνος** είναι συνήθως χαμηλός κίνδυνος που ο οργανισμός αποδέχεται την ύπαρξή του.

Οι έλεγχοι επίσης διακρίνονται σε διάφορα είδη, ανάλογα με το αντικείμενο, το σκοπό τους και τα θέματα που ανακύπτουν προς διερεύνηση:

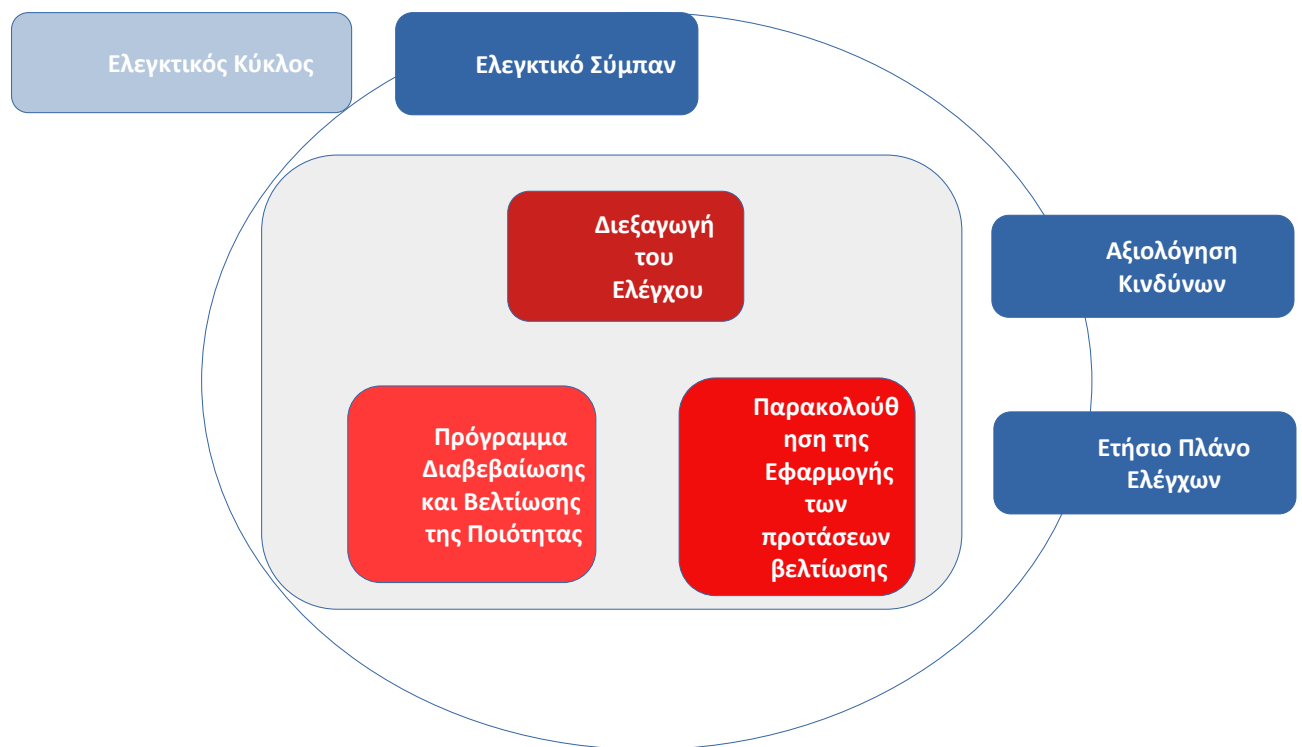
- Οι **έλεγχοι των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου - δικλίδων ασφαλείας** που έχει εγκαθιδρύσει η Περιφέρεια, και εξετάζουν την επάρκεια και αποτελεσματικότητα αυτών, καθώς και την προσαρμογή τους στο περιβάλλον της Περιφέρειας, ενώ εντοπίζουν τυχόν αδυναμίες και κενά με σκοπό την ανάδειξή τους, την διόρθωσή τους και την βελτίωση τους.
- Οι **οικονομικοί έλεγχοι** στοχεύουν στην επαλήθευση της ακρίβειας, της ειλικρίνειας, της αξιοπιστίας και της ορθής παρουσίασης των οικονομικών μεγεθών και εξετάζουν την οικονομική διαχείριση από τις υπηρεσίες της Περιφέρειας, βάσει της αρχής της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης.
- Οι **λειτουργικοί έλεγχοι** που αποσκοπούν στη διαβεβαίωση της λειτουργικότητας των υπηρεσιών, στην εξακρίβωση εφαρμογής και λειτουργίας των διαδικασιών για την επίτευξη των στόχων που θέτει η ηγεσία.
- Οι **έλεγχοι συμμόρφωσης** εξετάζουν αν τηρούνται οι κανόνες (νομοθεσία, κανονιστικές πράξεις, εγκύκλιοι, οδηγίες, διαταγές κλπ.) που διέπουν τη λειτουργία των ελεγχόμενων συστημάτων. Οι έλεγχοι συμμόρφωσης αποτελούν μέρος των λειτουργικών ελέγχων. Σκοπός του ελέγχου συμμόρφωσης είναι να διαπιστωθεί κατά πόσο μία ή

περισσότερες διαδικασίες εφαρμόζονται από μία ή περισσότερες Υπηρεσίες σύμφωνα με το κανονιστικό πλαίσιο που τις διέπει.

- Οι **διοικητικοί έλεγχοι** εξετάζουν και αξιολογούν την διοικητική αποτελεσματικότητα των υπηρεσιών, καθώς και τις υποστηρικτικές λειτουργίες: σχεδιασμό και παρακολούθηση ενός έργου ή μιας διαδικασίας ως προς τον βαθμό υλοποίησης των τεθέντων στόχων, διοίκηση ανθρώπινων πόρων, αποτελεσματικότητα οργάνωσης, συνεργασίας και επικοινωνίας των διοικητικών εμπλεκόμενων υπηρεσιών, τεχνική υποστήριξη κλπ.
- Οι **έλεγχοι αποδοτικότητας** οι οποίοι εξετάζουν αν τα ελεγχόμενα συστήματα λειτουργούν αποτελεσματικά και αποδοτικά, δηλαδή αν παράγουν υψηλής ποιότητας και επαρκούς όγκου έργο χρησιμοποιώντας κατά βέλτιστο τρόπο τους πόρους τους, καθώς και αν επιτυγχάνουν τους στόχους που έχουν τεθεί για αυτά.
- Οι **έλεγχοι συστημάτων πληροφορικής** οι οποίοι εξετάζουν την επάρκεια, την αποτελεσματικότητα και την ασφάλεια των πληροφοριακών συστημάτων, την επεξεργασία των δεδομένων και τα αποτελέσματα αυτής, την ασφάλεια των αρχείων και του εξοπλισμού, τις εφαρμογές, την αξιοπιστία των αναφορών-εκτυπώσεων κλπ.
- Οι **έλεγχοι διακυβέρνησης** οι οποίοι εξετάζουν τις διαδικασίες που εφαρμόζονται στο πλαίσιο της διαμόρφωσης, της καθοδήγησης, της διαχείρισης και της παρακολούθησης των δραστηριοτήτων των υπηρεσιών, για την επίτευξη των στόχων της Περιφέρειας και την εν γένει βελτίωση του πλαισίου διακυβέρνησής του.

Ελεγκτικός Κύκλος

Είναι σημαντικό οι ελεγκτικές εργασίες να εκτελούνται βάσει της ακόλουθης διαδικασίας, ώστε να επιτυγχάνεται η αναμενόμενη προστιθέμενη αξία. Το πρόγραμμα ελέγχων πρέπει να καλύπτει τους κύριους κινδύνους που ο Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης συνήθως αντιμετωπίζει, όπως υποδομών, οικονομικής σταθερότητας, υγιεινής και ασφάλειας, κυβερνοασφάλειας, φήμης, ανθρωπίνου δυναμικού, προστασίας στοιχείων του ενεργητικού, χρηματοδότησης, σχεδιασμού, περιβαλλοντικών θεμάτων, διακυβέρνησης, νομικού και κανονιστικού πλαισίου, λειτουργιών κλπ.

Λειτουργία της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου

Κατάρτιση Ετήσιου Προγράμματος Εργασιών ⁷

Σύμφωνα με τον ν. 4795/2021, η Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου καταρτίζει Ετήσιο ή Πολυετές Πρόγραμμα Εργασιών, λαμβανομένων υπόψη των στρατηγικών και επιχειρησιακών προτεραιοτήτων, καθώς και της αξιολόγησης των κινδύνων και των ευκαιριών της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας (άρθρο 10 παρ.2 περιπτ. β). Σύμφωνα με το Πρότυπο 2010 - Προγραμματισμός, ο Επικεφαλής εσωτερικού ελέγχου πρέπει να καταρτίζει ένα πρόγραμμα ελέγχων με βάση την εκτίμηση κινδύνων που απειλούν τους επιχειρησιακούς στόχους του οργανισμού. Προκειμένου να αναπτυχθεί το πρόγραμμα ελέγχων βάσει κινδύνων, ο επικεφαλής εσωτερικού ελέγχου συσκέπτεται με την ανώτερη διοίκηση και κατανοεί τις στρατηγικές του οργανισμού, τους βασικούς επιχειρησιακούς σκοπούς, τους κινδύνους που συνδέονται με αυτούς και τις διαδικασίες διαχείρισης κινδύνων. Ο επικεφαλής

⁷ Βλέπε παραρτήματα 8.3

εσωτερικού ελέγχου πρέπει να επισκοπεί και να προσαρμόζει το πρόγραμμα ελέγχων, ανάλογα με τις αλλαγές στη δραστηριότητα, τους κινδύνους, τις λειτουργίες, τα προγράμματα, τα συστήματα και τους ελεγκτικούς μηχανισμούς του οργανισμού (IIA-Οδηγός Εφαρμογής, 2017).

Επομένως, το Ετήσιο Πρόγραμμα Εργασιών έχει ως στόχο να διασφαλίζει ότι ο εσωτερικός έλεγχος καλύπτει επαρκώς τις εξεταζόμενες περιοχές με τη μεγαλύτερη έκθεση σε σημαντικούς κινδύνους που θα μπορούσαν να επηρεάσουν την ικανότητα της Περιφέρειας να επιτύχει τους στόχους της.

Ειδικότερα, για την ανάπτυξη του Ετησίου Προγράμματος Εργασιών βάσει αξιολόγησης κινδύνων ο Επικεφαλής της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου πρέπει να ακολουθήσει τα παρακάτω βήματα:

1. Προσδιορισμό του ελεγκτικού σύμπαντος

Το ελεγκτικό σύμπαν περιλαμβάνει όλες τις περιοχές κινδύνου που θα μπορούσαν να αποτελέσουν αντικείμενο ελέγχου, με αποτέλεσμα τη δημιουργία ενός καταλόγου των πιθανών ελεγκτικών έργων που θα μπορούσαν να πραγματοποιηθούν. Το ελεγκτικό σύμπαν περιλαμβάνει έργα και πρωτοβουλίες που σχετίζονται με το στρατηγικό σχέδιο της Περιφέρειας και μπορεί να οργανωθεί κατά επιχειρησιακές μονάδες, διαδικασίες, προγράμματα, συστήματα ή μηχανισμούς ελέγχου. Η σύνδεση σημαντικών κινδύνων με συγκεκριμένους στόχους και επιχειρησιακές διαδικασίες της Περιφέρειας βοηθά τον Επικεφαλής της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου να οργανώσει το ελεγκτικό σύμπαν ιεραρχώντας τους κινδύνους. Προκειμένου να προσδιοριστεί το ελεγκτικό σύμπαν, ακολουθούνται τα παρακάτω στάδια:

1ο στάδιο

- Κατάλογος στελεχών της Διοίκησης με τους οποίους θα γίνουν οι αρχικές συνεντεύξεις.
- Έλεγχοι εκτίμησης κινδύνων προηγούμενων ετών.
- Εκτίμηση αποτελεσμάτων προηγούμενων αξιολογήσεων και εκθέσεων εξωτερικών ελέγχων
(Γενικό Λογιστήριο, Ελεγκτικό Συνέδριο, έλεγχοι ποιότητας κ.ο.κ).
- Προγραμματισμός συνεντεύξεων με Επικεφαλής Τμημάτων.

- Συνάντηση με τον Περιφερειάρχη ούτως ώστε να δημιουργηθεί μια προτεραιοποίηση αναγκών.

2ο στάδιο

- Υλοποίηση Συνεντεύξεων.
- Εκτίμηση συνολικής κατάστασης της υπό εξέτασης περιοχής.
- Βασικοί συσχετιζόμενοι κίνδυνοι.
- Δημιουργία Μητρώου Κινδύνων

Στο παράρτημα του παρόντος αναλύεται η δημιουργία Μητρώου κινδύνων και η χαρτογράφηση τους.⁸

2. Κατανομή των ελεγκτικών πόρων

Μετά τον εντοπισμό των περιοχών υψηλού κινδύνου και την ιεράρχηση των περιοχών κινδύνου, γίνεται ο προσδιορισμός των περιοχών για έλεγχο σύμφωνα με τους πόρους της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου και καταρτίζεται το Ετήσιο Πρόγραμμα Εργασιών.

Στο παράρτημα του παρόντος βρίσκεται υπόδειγμα του Προγράμματος διενεργειών Εσωτερικού Ελέγχου.

Σύμφωνα με το Πρότυπο 2030 – Διαχείριση Πόρων ο επικεφαλής της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου πρέπει να εξασφαλίζει ότι οι πόροι του εσωτερικού ελέγχου είναι κατάλληλοι και επαρκείς ώστε να τηρηθεί το εγκεκριμένο πρόγραμμα εργασιών. Ο όρος «κατάλληλος» αναφέρεται στον συνδυασμό γνώσεων και δεξιοτήτων καθώς και στην ποσότητα των πόρων που είναι απαραίτητοι για την ολοκλήρωση του σχεδίου. Ο επικεφαλής της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου οφείλει να εξετάσει τους πόρους που απαιτούνται για την υλοποίηση του προγράμματος.

Οι έλεγχοι στη συνέχεια λαμβάνουν προτεραιότητα ανάλογα με την διαθεσιμότητα των πόρων. Με αυτό το βήμα, η λίστα που σχηματοποιείται συνιστά το Πρόγραμμα Εργασιών. Σημειώνεται ότι εάν υπάρχουν περιοχές

⁸ Βλέπε σελ 64

υψηλού κινδύνου που δεν έχουν συμπεριληφθεί στον προγραμματισμό λόγω έλλειψης πόρων, το γεγονός αυτό πρέπει να επισημανθεί, κατά την υποβολή του Ετήσιου Προγράμματος Εργασιών προς έγκριση από τον Περιφερειάρχη.

Έγκριση του Ετήσιου Προγράμματος Εργασιών

Όταν συγκεντρωθούν και εξετασθούν οι απαραίτητες πληροφορίες, ο επικεφαλής της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου αναπτύσσει ένα ετήσιο πρόγραμμα εργασιών το οποίο περιλαμβάνει:

- Έναν κατάλογο των προτεινόμενων ελεγκτικών έργων (και τον προσδιορισμό εάν έχουν διαβεβαιωτικό ή συμβουλευτικό χαρακτήρα)
- Την αιτιολογία για την επιλογή κάθε προτεινόμενου έργου (π.χ. την αξιολόγηση κινδύνου, εάν έχουν ανακύψει ευρήματα από εξωτερικό έλεγχο, αλλαγές στη νομοθεσία, κλπ.).
- Τους σκοπούς και το εύρος του κάθε προτεινόμενου έργου.
- Τυχόν εντολή της Ανώτατης Διοίκησης (π.χ. του Περιφερειάρχη, των Επικεφαλής των Διευθύνσεων κ.λ.π.) ή υποχρεωτικούς ελέγχους λόγω του κανονιστικού πλαισίου - Πρόβλεψη χρόνου για έκτακτους ελέγχους .

Σύμφωνα με το άρθρο 14 του ν.4795/2021, ότι ο Επικεφαλής της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου καταρτίζει, το αργότερο εντός του Ιανουαρίου κάθε έτους, το Ετήσιο Πρόγραμμα Εργασιών του έτους αυτού, βάσει των διαθέσιμων πόρων της Μονάδας, και το υποβάλλει στην Επιτροπή Ελέγχου (εφόσον αυτή έχει συγκροτηθεί και λειτουργεί), καθώς και στον Περιφερειάρχη, ο οποίος και το εγκρίνει, το αργότερο εντός μηνός.

Η έγκριση του προγράμματος από τον Περιφερειάρχη, σημαίνει ότι έχουν συμφωνηθεί οι κίνδυνοι και σηματοδοτεί την πλήρη στήριξη της Μονάδας για την εκτέλεση του προγράμματος.

Το Ετήσιο Πρόγραμμα Εργασιών περιλαμβάνει:

- α) Τα διαβεβαιωτικά / ελεγκτικά έργα
- β) Τα συμβουλευτικά έργα

και συνοδεύεται από εισηγητικό σημείωμα, στο οποίο καταγράφονται οι λόγοι για τους οποίους επελέγησαν οι συγκεκριμένες οντότητες / δραστηριότητες προς έλεγχο, ο τρόπος με τον οποίο το προτεινόμενο πρόγραμμα υπηρετεί τους

στρατηγικούς στόχους της Περιφέρειας, οι πόροι που θα απαιτηθούν, οι εγγενείς κίνδυνοι του προγραμματισμού και ο τρόπος αντιμετώπισής τους, καθώς και κάθε άλλη πληροφορία που κρίνεται χρήσιμη στο πλαίσιο της οριστικοποίησης του προγράμματος και της μελλοντικής εκτέλεσής του.

Ο Επικεφαλής της Μονάδας μπορεί να εισηγηθεί την τροποποίηση του Ετήσιου Προγράμματος Εργασιών, όταν κρίνει ότι αυτό απαιτείται, λόγω εξωγενών ή ενδογενών παραγόντων, ενώ τροποποιείται με την ίδια διαδικασία έγκρισής του.

Στάδια διενέργειας των έργων

Σύμφωνα με το άρθρο 15 του ν. 4795/2021 κάθε έργο που διενεργείται ή παρέχεται από τη Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου διαρθρώνεται σε στάδια ως εξής:

1. Διαβεβαιωτικό/ελεγκτικό έργο:

- α) ανάθεση
- β) σχεδιασμός διενέργεια
- γ) σύνταξη προσωρινής έκθεσης
- δ) οριστικοποίηση και υποβολή της έκθεσης
- στ) παρακολούθηση της υλοποίησης των συστάσεων.

2. Συμβουλευτικό έργο:

- α) ανάθεση
- β) σχεδιασμός
- γ) διενέργεια
- δ) σύνταξη και υποβολή της έκθεσης.

Ανάθεση / Έκδοση εντολών ελέγχου ή παροχής συμβουλευτικού έργου

Το Ετήσιο Πρόγραμμα Εργασιών, μετά την έγκρισή του, υλοποιείται με την έκδοση εντολών⁹ από τον Περιφερειάρχη. Επομένως, η διεξαγωγή διαβεβαιωτικού / ελεγκτικού έργου ή η παροχή συμβουλευτικού έργου ανατίθεται στους εσωτερικούς ελεγκτές, με την έκδοση σχετικής εντολής από τον Περιφερειάρχη (άρθρο 9 παρ. 7 περ. αδ του ν. 4795/2021).

⁹ Βλέπε παραρτήματα 8.4

Ειδικότερα, η εντολή για τη διενέργεια διαβεβαιωτικού/ελεγκτικού έργου πρέπει τουλάχιστον να περιλαμβάνει:

- Τον αριθμό εντολής και την ημερομηνία έκδοσής της.
- Το αντικείμενο του διαβεβαιωτικού/ελεγκτικού έργου.
- Την ελεγχόμενη υπηρεσία.
- Τον ελεγκτή ή την ομάδα εσωτερικών ελεγκτών παροχής διαβεβαιωτικού/ελεγκτικού έργου και τον ορισμό συντονιστή.
- Το εύρος του προτεινόμενου έργου, δηλαδή σε ποια χρονική περίοδο θα αναφέρεται (έτος αναφοράς) και το σκοπό του παρεχόμενου έργου.
- Τη διάρκεια.

Η εντολή για την ανάθεση παροχής συμβουλευτικού έργου θα πρέπει ιδίως να περιλαμβάνει:

- Τον αριθμό εντολής και την ημερομηνία έκδοσής της.
- Το αντικείμενο της παροχής συμβουλευτικού έργου.
- Τον ελεγκτή ή την ομάδα εσωτερικών ελεγκτών που θα παράσχουν το συμβουλευτικό έργο και τον ορισμό συντονιστή.
- Το εύρος του έργου, δηλαδή τι ακριβώς θα αφορά το έργο, σε ποια χρονική περίοδο θα αναφέρεται (έτος αναφοράς), το σκοπό, τις προσδοκίες του αιτούντα το έργο.
- Τη διάρκεια.

Τα παραπάνω έργα για τα οποία δίδεται εντολή διενέργειας αφορούν προγραμματισμένα έργα, καθώς προκύπτουν από το Ετήσιο Πρόγραμμα Εργασιών.

Σημειώνεται ότι πέραν των ανωτέρω εντολών, βάσει ετήσιου προγράμματος εργασιών δύναται να εκδίδονται από τον Περιφερειάρχη και εντολές διεξαγωγής έκτακτων εσωτερικών ελέγχων ή παροχής συμβουλευτικών έργων.

Τροποποίηση της εντολής ελέγχου επιτρέπεται, μετά από εισήγηση της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου, κατόπιν έγκρισης του Περιφερειάρχη ο οποίος και έχει εκδώσει την εντολή, σε περίπτωση που απαιτείται:

α) επέκταση της διάρκειας του έργου ή/και β) τροποποίηση της σύνθεσης της ελεγκτικής ομάδας ή της ομάδας παροχής συμβουλευτικού έργου. Σε περίπτωση που απαιτείται περιορισμός ή διεύρυνση του σκοπού της εντολής, η τροποποίηση

αυτή πέρα από την έγκριση του Περιφερειάρχη προϋποθέτει και την σχετική τροποποίηση του Ετήσιου Προγράμματος Εργασιών.

Σχεδιασμός διαβεβαιωτικού / ελεγκτικού έργου

Ο σχεδιασμός του ελεγκτικού έργου είναι καθοριστικός για την αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου. Η έκβαση ενός αποτελεσματικού ελέγχου απαιτεί ένα σωστό σχεδιασμό και τήρηση ενός αυστηρού χρονοδιαγράμματος, σε όλες τις φάσεις εκτέλεσής του. Κατά το στάδιο του σχεδιασμού πραγματοποιείται η συλλογή των πληροφοριών που είναι αναγκαίες για την περιγραφή και ανάλυση του ελεγχόμενου αντικειμένου, ο εντοπισμός και αξιολόγηση των κινδύνων, η καταγραφή των υφιστάμενων δικλίδων ελέγχου και η κατάρτιση του προγράμματος ελέγχου. Ο σχεδιασμός ξεκινάει από τον ορισμό της υποψήφιας υπηρεσίας / δραστηριότητας για έλεγχο που είναι αποτυπωμένη στο Ετήσιο Πρόγραμμα Εργασιών, στο οποίο ορίζεται ο σκοπός, το εύρος και η χρονική περίοδος του έργου.

Ο σχεδιασμός του έργου περιλαμβάνει τα εξής στάδια:

- **Προκαταρκτική μελέτη / συλλογή στοιχείων**

Η προκαταρκτική μελέτη συνίσταται στην συλλογή των απαραίτητων πληροφοριών για την εκτέλεση του ελέγχου. Στο στάδιο αυτό ο ελεγκτής ή η ελεγκτική ομάδα αποκτά σημαντικές πληροφορίες και γνώσεις σχετικά με το μέγεθος και τις αρμοδιότητες της ελεγχόμενης υπηρεσίας, το νομικό πλαίσιο που διέπει τη λειτουργία της, τις πολιτικές και τις διαδικασίες της ελεγχόμενης υπηρεσίας, (νόμοι, κανονιστικές πράξεις, εγκύκλιοι, οδηγίες, εσωτερικές οδηγίες, αποφάσεις Περιφερειάρχη κ.λ.π.), την οργανωτική διάρθρωση, τα σχεδιαγράμματα ροής εργασιών, τις καταγεγραμμένες διαδικασίες, τις υφιστάμενες δικλίδες ελέγχου, τις εκθέσεις και τα φύλλα εργασίας ενδεχομένως προηγούμενων ελέγχων, τις εκθέσεις των εξωτερικών ελεγκτικών οργάνων.

Μετά τη συλλογή στοιχείων, οι εσωτερικοί ελεγκτές είναι σε θέση να θέσουν ξεκάθαρα τους στόχους του ελέγχου, δηλαδή τι επιχειρεί να επιτύχει ο έλεγχος καθώς και το εύρος του ελέγχου δηλαδή την έκταση των δραστηριοτήτων που θα αποτελέσουν αντικείμενο του ελέγχου.

- **Προσδιορισμό προβληματικών περιοχών**

Μετά την προκαταρκτική μελέτη, η ομάδα ελέγχου μπορεί να προσδιορίσει τις δυνητικά προβληματικές περιοχές που αφορούν τις διαδικασίες στην ελεγχόμενη υπηρεσία.

Στο πλαίσιο αυτό, η ομάδα ελέγχου μπορεί να οργανώσει μια αρχική συνάντηση με τους ελεγχόμενους.

Κάποιες ενδείξεις που επισημαίνουν την ύπαρξη κινδύνων, έχουν ως ακολούθως:

- Ανυπαρξία/έλλειψη προγραμματισμού
- Οργανωτική δομή που δε διασφαλίζει την κατάλληλη κατανομή αρμοδιοτήτων ή την αρχή του διαχωρισμού καθηκόντων
- Έλλειψη καταγεγραμμένων διαδικασιών ή γραπτές διαδικασίες που φαίνεται να είναι αναποτελεσματικές ή ασαφείς και δύσκολο να γίνουν κατανοητές
- Έλλειψη συντονισμού στις περιπτώσεις όπου το αντικείμενο της υπό έλεγχο υπηρεσίας ή του αντικειμένου του ελέγχου σχετίζεται με άλλες υπηρεσίες
- Ύπαρξη λειτουργιών, διαδικασιών, προγραμμάτων, έργων και δραστηριοτήτων που δεν έχουν ελεγχθεί στο παρελθόν
- Σύγκρουση συμφερόντων μεταξύ του προσωπικού
- Περίπλοκες διαδικασίες, προγράμματα και δραστηριότητες
- Ανυπαρξία/έλλειψη μηχανισμών ανατροφοδότησης για την πληροφόρηση των επικεφαλής των δραστηριοτήτων ως προς τις ενέργειες της υπηρεσίας
- Έκτακτες δραστηριότητες και λειτουργίες
- Νέες υπηρεσίες και δραστηριότητες
- Σημαντικές αλλαγές στην οργάνωση και τους ανθρώπινους πόρους
- Αυτοί συνδέονται, με τους συνήθεις κινδύνους που απειλούν τους οργανισμούς, όπως αυτοί έχουν κατηγοριοποιηθεί από το μοντέλο COSO:
 - ✓ Κανονιστικού πλαισίου: Είναι οι κίνδυνοι που αφορούν τον τρόπο με τον οποίο καθορίζονται, κοινοποιούνται, επικαιροποιούνται και τηρούνται οι κανόνες, οι οποίοι ρυθμίζουν τη λειτουργία του ελεγχόμενου συστήματος.

- ✓ Εσωτερικού περιβάλλοντος: Είναι οι κίνδυνοι οι οποίοι συνδέονται με τις αρχές, τις αξίες και τα άτυπα πρότυπα συμπεριφοράς που επικρατούν στο ελεγχόμενο σύστημα και στον οργανισμό γενικότερα.
- ✓ Στοχοθέτησης: Είναι οι κίνδυνοι που αναδύονται αν δεν έχουν τεθεί ευδιακρίτως και εξειδικευθεί οι στόχοι του ελεγχόμενου συστήματος.
- ✓ Οργάνωσης/Λειτουργίας: Είναι οι κίνδυνοι που συνδέονται με τη δομή, τις μεθόδους εργασίας, τον καταμερισμό εργασίας, την κατανομή πόρων κλπ.
- ✓ Ανθρώπινου δυναμικού: Είναι οι κίνδυνοι που αφορούν την επιλογή, κατάρτιση, αξιοποίηση και γενικά τη διαχείριση του προσωπικού, καθώς επίσης και το χαμηλό ηθικό και την έλλειψη ακεραιότητας.
- ✓ Πληροφόρησης και επικοινωνίας: Είναι οι κίνδυνοι που προκύπτουν από ατελή σχεδιασμό ή εφαρμογή των μεθόδων εσωτερικής και εξωτερικής επικοινωνίας.
- ✓ Παρακολούθησης: Είναι οι κίνδυνοι που αναφέρονται στην παρακολούθηση του προσωπικού και του έργου, με έμφαση στους μηχανισμούς αντίδρασης σε δυσλειτουργίες και κρίσεις.
- ✓ Πληροφοριακών συστημάτων: Είναι οι κίνδυνοι που αφορούν τα πληροφοριακά συστήματα, τα οποία υποστηρίζουν τη λειτουργία του ελεγχόμενου συστήματος.

Συνοψίζοντας, μετά τα δύο αυτά στάδια η ομάδα ελέγχου έχει ολοκληρώσει τα εξής:

- Κατανόηση της λειτουργίας της ελεγχόμενης δραστηριότητας.
- Επισκόπηση των σχετικών πολιτικών και διαδικασιών.
- Επισκόπηση εκθέσεων ελέγχου, προηγούμενων περιόδων για την ίδια δραστηριότητα.
- Διενέργεια προκαταρκτικής έρευνας και συνεντεύξεων του αρμόδιου προσωπικού.

- Αποτύπωση των διαδικασιών με τη μορφή της διαγράμματος ροής, των περιοχών που πρόκειται να ελεγχθούν.
- Καταγραφή των κινδύνων που σχετίζονται με την ελεγχόμενη δραστηριότητα.
- Εντοπισμός των δικλίδων ελέγχου που υπάρχουν στην συγκεκριμένη δραστηριότητα και πλέον είναι έτοιμη να αναπτύξει το πρόγραμμα ελέγχου που παρουσιάζεται παρακάτω.

- **Κατάρτιση προγράμματος ελέγχου**

Ο κατάλληλος σχεδιασμός του ελέγχου προϋποθέτει την κατανόηση των επιχειρησιακών δραστηριοτήτων της περιοχής ελέγχου, την αναγνώριση των σχετικών κινδύνων καθώς και τον καθορισμό των αντίστοιχων στόχων και του εύρους του ελέγχου, κάτι το οποίο πραγματοποιείται στα προηγούμενα στάδια.

Ο σχεδιασμός του προγράμματος ελέγχου πρέπει να απαντά στα εξής ερωτήματα: τι θα ελεγχθεί, γιατί θα ελεγχθεί και με ποιο τρόπο θα ελεγχθεί.

Το πρόγραμμα ελέγχου αποτελείται από μια σειρά ελεγκτικών βημάτων, που σκοπεύουν να επιτύχουν τους σκοπούς του ελέγχου, δηλαδή να απαντήσουν στο τι θα ελεγχθεί και τα οποία αναπτύσσονται σύμφωνα με τη φυσιολογική ροή των εργασιών της υπό έλεγχο περιοχής / υπηρεσίας.

Η ανάπτυξη κατάλληλου προγράμματος ελέγχου αποσκοπεί στη σωστή οργάνωση του ελεγκτικού έργου και αποτελεί μια βασική τεχνική η οποία καθοδηγεί τον εσωτερικό ελεγκτή από το αρχικό μέχρι το τελικό στάδιο εκτέλεσης του έργου.

Επομένως, για την ανάπτυξη του προγράμματος ελέγχου, οι εσωτερικοί ελεγκτές εξετάζουν:

- το εύρος της ελεγχόμενης δραστηριότητας
- τον τρόπο με τον οποίο θα επιτευχθούν οι αντικειμενικοί στόχοι του έργου
- τα ελεγκτικά βήματα / ελεγκτικές επαληθεύσεις (test)
- οι λίστες ελέγχου (check list)
- η μεθοδολογία και οι τεχνικές που θα χρησιμοποιηθούν (π.χ. τεχνικές δειγματοληψίας)

Κάποιες προτεινόμενες τεχνικές εξέτασης δεδομένων κατά την υλοποίηση ελεγκτικών τεστ είναι :

- **Επανυπολογισμός/εφαρμογή:** Εκτελείται μέσω της επιβεβαίωσης/επανυπολογισμού ώστε να επιβεβαιωθεί το αναμενόμενο αποτέλεσμα. Με αυτό το τεστ, ο εσωτερικός ελεγκτής σχηματίζει γνώμη για την αξιοπιστία των συναλλαγών που εκτελούνται από τους ελεγχόμενους. Οι συναλλαγές επιλέγονται μέσω συστηματικής δειγματοληψίας.
- **Παρατήρηση:** Ο εσωτερικός ελεγκτής παρατηρεί αυτοπροσώπως και λαμβάνει πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο που οι συναλλαγές ή δραστηριότητες εκτελούνται στο υπό εξέταση Τμήμα. Παράδειγμα τέτοιας δοκιμασίας είναι η παρατήρηση της φυσικής απογραφής.
- **Η Επαλήθευση:** Χρησιμοποιείται για να επιβεβαιώσει την ακρίβεια της ληφθείσας πληροφορίας από συγκεκριμένη πηγή και τη σύγκρισή της με την ίδια ή άλλη πηγή που θεωρείται περισσότερο αξιόπιστη.
- **Η Συνέντευξη:** Ο ελεγκτής λαμβάνει πληροφορίες αυτοπροσώπως σχετικά με τον τρόπο που εκτελούνται οι συναλλαγές ή οι λειτουργίες σε συνάντηση με το σχετικό ελεγχόμενο προσωπικό. Η μέθοδος αυτή είναι ο ταχύτερος τρόπος συγκέντρωσης πληροφοριών σχετικών με τα προβλήματα ή τους σοβαρούς κινδύνους που αντιμετωπίζει ο ελεγχόμενος. Ωστόσο η πληροφορία που συλλέγεται πρέπει να επιβεβαιώνεται και από άλλες πηγές.
- **Η Αξιολόγηση δημοσιευμένων αναφορών ή μελετών:** Είναι η επισκόπηση μελετών και εκθέσεων που αφορούν το υπό έλεγχο Τμήμα/διαδικασία.
- **Τα Ερωτηματολόγια:** Είναι ένα σύνολο συγκεκριμένων και κατανοητών ερωτήσεων με σκοπό να καθοριστούν οι συνθήκες ή η στάση έναντι ενός συγκεκριμένου θέματος. Ένα καλά σχεδιασμένο ερωτηματολόγιο (αξιολόγηση υπηρεσιών/ερωτηματολόγιο ικανοποίησης/ερωτηματολόγιο αυτό-αξιολόγησης) παρέχει χρήσιμη πληροφορία σχετικά με θέματα όπως αποδοτικότητα και ευστοχία της διαδικασίας ή της παρεχόμενης υπηρεσίας.
- **Η Αναλυτική εξέταση:** Αφορά την αξιολόγηση πληροφορίας, βασισμένη

στη λογική συσχέτιση των στοιχείων που την αποτελούν. Η αναλυτική εξέταση συνίσταται στην έρευνα προδιατυπωμένων διακυμάνσεων και σχέσεων, όπως ασυνέπειες μεταξύ δεδομένων και σημαντικές αποκλίσεις σε υπολογισμένα μεγέθη. Ειδικά κατά το στάδιο της επισκόπησης του ελέγχου και της εκτίμησης κινδύνων, ο εσωτερικός ελεγκτής εφαρμόζει αναλυτικές τεχνικές εξέτασης για να κατανοήσει τις συνθήκες λειτουργίας του ελεγχόμενου και των εξωτερικών σχέσεων.

Ο ελεγκτής επιλέγει την κατάλληλη μέθοδο βασιζόμενος στα ποσοτικά δεδομένα της εκάστοτε ελεγκτικής εργασίας. Παρ' όλα αυτά οφείλει να λαμβάνει υπόψη του και τα σχετικά κόστη, μόλις επιλέγει τη μέθοδο. Οφείλει, επίσης, να προσπαθεί να ανακαλύπτει νέες πιο αποτελεσματικές μεθόδους.

Οι λίστες ελέγχου – Checklists

Οι λίστες ελέγχου, είναι ένα εργαλείο που χρησιμοποιείται για τη συλλογή, την παρακολούθηση και την ανάλυση δεδομένων. Οι λίστες αυτές αναπτύσσονται κατά τη φάση του σχεδιασμού και βοηθούν να διασφαλιστεί ότι η λειτουργία του εσωτερικού ελέγχου ασχολείται με όλους τους απαραίτητους για το έργο τομείς και συλλέγει δεδομένα για τον καθένα κατά τη διενέργεια του ελέγχου.

Ένας κατάλογος ελέγχου περιλαμβάνει στοιχεία και κουτάκια ή χώρους για ένα σημάδι ελέγχου (check \checkmark) που υποδεικνύει αν έχει υπάρξει αυτό το στοιχείο. Για παράδειγμα: ως στοιχείο της λίστας ελέγχου μπορεί να είναι μια ερώτηση για παράδειγμα, "Υπάρχουν καταγεγραμμένες διαδικασίες στην ελεγχόμενη υπηρεσία;". Ο κατάλογος ελέγχου μπορεί επίσης να περιλαμβάνει χώρο για την καταγραφή σημειώσεων, αποδεικτικών στοιχείων, παραπομπών και σχολίων.

Οι λίστες ελέγχου λειτουργούν σαν περιληπτικά προγράμματα ελέγχου που χρησιμοποιούνται για την αναγνώριση των σημαντικών αδυναμιών στις δικλίδων ελέγχου και χρησιμοποιούνται κυρίως σαν ένα γενικό διαγνωστικό εργαλείο. Οδηγούν στη συλλογή ενιαίας πληροφόρησης και συνήθως δεν αποσκοπούν στη σύνταξη αναλυτικών εκθέσεων αλλά διασφαλίζουν την ύπαρξη μιας συστηματικής ελεγκτικής προσέγγισης. Είναι σημαντικό να διευκρινιστεί ότι

οι λίστες ελέγχου αποτελούν εργαλείο για την αποτελεσματική διενέργεια των ελέγχων και δεν πρέπει να θεωρείται ότι καλύπτει τη συνολική ελεγκτική εργασία που πρέπει να πραγματοποιηθεί.

5.1. Δειγματοληψία

Όταν ο ελεγκτής έχει καθορίσει τους σκοπούς του ελέγχου σε ένα έργο και τα ελεγκτικά βήματα που θα ακολουθηθούν, στην πραγματικότητα έχει οριστεί ο πληθυσμός, από τον οποίο θα εξαχθεί ένα δείγμα. Ο πληθυσμός του ελέγχου είναι το σύνολο των αντικειμένων για τα οποία θα εξαχθεί ένα συμπέρασμα. Επίσης, Ο πληθυσμός του ελέγχου είναι το σύνολο των αντικειμένων για τα οποία θα εξαχθεί ένα συμπέρασμα. Επίσης πρέπει να είναι κατάλληλος και πλήρης σύμφωνα με τον στόχο του ελέγχου.

Η μονάδα δειγματοληψίας (πχ. κάθε αντικείμενο-μέρος του πληθυσμού) μπορεί να είναι:

- Ένα περιστατικό ή συναλλαγή, στην περίπτωση δειγματοληψίας χαρακτηριστικών (attribute sampling) που χρησιμοποιείται για την εξέταση δικλίδων ελέγχου,
- Χρηματική αξία, στην περίπτωση δειγματοληψίας μεταβλητών που χρησιμοποιούνται σε έλεγχο χρηματικού ποσού (Substantive testing).

Η **δειγματοληψία βάσει χαρακτηριστικών/κριτηρίων** (Attribute sampling) εφαρμόζεται σε δυαδικές ναι/όχι ή λάθος/σωστό περιπτώσεις. Επιτρέπει στους εσωτερικούς ελεγκτές να εξετάσουν την αποτελεσματικότητα των δικλίδων ελέγχου.

Η **δειγματοληψία μεταβλητών** (Variable sampling) συνήθως εφαρμόζεται σε χρηματικά ποσά.

Η δειγματοληψία μπορεί να είναι στατιστική ή μη στατιστική:

- Η Στατιστική Δειγματοληψία περιλαμβάνει τη χρήση μαθηματικών τεχνικών μέσω των οποίων εξάγονται συμπεράσματα για τον πληθυσμό (Βλέπε IPPF Practice Advisory 2320-3: Audit Sampling και Sawyer's Internal Auditing για περισσότερες λεπτομέρειες)
- Μη Στατιστική Δειγματοληψία (βάσει εκτίμησης-υποκειμενική), η οποία ενδέχεται να μην παράγει στατιστικά έγκυρα αποτελέσματα, επειδή η επιλογή του δείγματος βασίζεται στην εμπειρία, επαγγελματική κρίση και διορατικότητα των ελεγκτών. Έτσι, το δείγμα δεν είναι αντικειμενικό και μπορεί να μην είναι αντιπροσωπευτικό του πληθυσμού και γι' αυτό το λόγο δεν επιτρέπει αναγωγή των συμπερασμάτων στον πληθυσμό

Όταν ο ελεγκτής έχει επιλέξει να εφαρμόσει μια τεχνική δειγματοληψίας σε δεδομένο πληθυσμό, το μέγεθος του δείγματος πρέπει να καθορισθεί. Μέρος του σχεδιασμού δειγματοληψίας είναι η μεθοδολογία με την οποία θα επιλεγεί το δείγμα.

Επιλογή όλων των μονάδων (100%, όταν ο πληθυσμός είναι μικρός και ο κίνδυνος μεγάλος)

- Μη-τυχαία επιλογή (συγκεκριμένη, βασισμένη σε εκτίμηση κινδύνου και κρίση του ελεγκτή)
- Τυχαία επιλογή (δειγματοληψία, όσο μεγαλύτερος ο πληθυσμός τόσο και το ρίσκο, βλέπε τον πιο κάτω πίνακα για μια «έμπνευση», όταν χρησιμοποιείται η επαγγελματική κρίση)

Ο παρακάτω πίνακας παρέχει τα ελάχιστα μεγέθη δειγμάτων, ενώ είναι κατανοητό πως όσο μεγαλύτερο το δείγμα τόσο πιο ασφαλές το συμπέρασμα του ελέγχου .

Πληθυσμός	2-4
	5-12
	13-52
	53-250
	>250
	2-5
	5,10, 15
	20, 30, 40
	25, 45, 60

Μέγεθος Δείγματος

1
2

Ο ανωτέρω πίνακας όπως είπαμε παρέχει τα ελάχιστα μεγέθη δειγμάτων. Οι ελεγκτές μπορεί να χρειαστεί να χρησιμοποιήσουν την επαγγελματική κρίση τους για να αποφασίσουν εάν χρειάζονται μεγαλύτερα δείγματα ώστε να ληφθεί επαρκής και κατάλληλη τεκμηρίωση για τη λειτουργία των δικλίδων ασφαλείας. Γίνεται εύκολα κατανοητό πως όσο μεγαλύτερο το δείγμα τόσο πιο ασφαλές το συμπέρασμα του τεστ.

Στην περίπτωση της δειγματοληψίας μεταβλητών (Variable sampling) όπου εμπλέκονται χρηματικά ποσά, ο ελεγκτής πρέπει να περιλάβει στο τεστ όλον τον πληθυσμό πάνω από συγκεκριμένο ποσό (το επίπεδο σημαντικότητας-materiality level). Κάτω από το ποσό αυτό, οι μονάδες δειγματοληψίας πρέπει να επιλεγούν με τη χρήση στατιστικών μεθόδων.

Συνοψίζοντας, κατά το στάδιο σχεδιασμού:

- Δημιουργείται ο **φάκελος του ελέγχου** (φυσικός και ηλεκτρονικός), ο οποίος εμπλουτίζεται καθ' όλη τη διάρκεια του έργου με τα σχετικά έγγραφα και λοιπά στοιχεία.
- Μελετάται διεξοδικά το αντικείμενο του ελέγχου (Ελεγχόμενο Σύστημα).
- Συγκεντρώνονται και μελετώνται τα κείμενα που συνιστούν το θεσμικό και λειτουργικό πλαίσιο.
- Μελετώνται εκθέσεις από άλλους ελεγκτικούς μηχανισμούς

- Καταγράφονται ο σκοπός και οι ειδικοί στόχοι του ελεγχόμενου συστήματος,
- Αν το αντικείμενο του ελέγχου είναι διαδικασία, ζητείται από την αρμόδια Διεύθυνση η αναλυτική περιγραφή της. Σε περίπτωση που αυτή δεν υπάρχει, η διαδικασία περιγράφεται λεπτομερώς και αποτυπώνεται διαγραμματικά από τον εσωτερικό ελεγκτή.
- Με βάση τους ειδικούς στόχους του συστήματος αναζητούνται και εντοπίζονται οι πιθανοί κίνδυνοι που απειλούν την ομαλή λειτουργία του συστήματος και την επίτευξη των στόχων του.
- Ακολουθεί η αναζήτηση των πιθανών πηγών κινδύνου.
- Καταγράφονται, για κάθε κίνδυνο, οι δικλίδες ελέγχου, δηλαδή τα προληπτικά μέτρα που έχουν ληφθεί ώστε ο κίνδυνος να περιοριστεί.
- Καταρτίζεται το πρόγραμμα ελέγχου, διαμορφώνοντας τις ελεγκτικές επαληθεύσεις δηλαδή τα ελεγκτικά βήματα μέσω των οποίων θα πραγματοποιηθεί η κάθε ελεγκτική ενέργεια / ερωτήματα που πρέπει να απαντηθούν
- Επιλέγει τη μεθοδολογία με την οποία θα συλλεχθούν οι πληροφορίες για την απάντηση των ερωτημάτων (τεχνική δειγματοληψίας)

Διενέργεια διαβεβαιωτικού / ελεγκτικού έργου

Μετά την κατάρτιση του πλάνου ελέγχου, ακολουθεί η εκτέλεσή του, δηλαδή η πραγματοποίηση όλων των προβλεπόμενων ελεγκτικών διαδικασιών. Πριν την έναρξη του ελέγχου, ο Επικεφαλής της Μονάδας αποστέλλει έγγραφη ειδοποίηση στον προϊστάμενο της ελεγχόμενης υπηρεσίας¹⁰ για την ημερομηνία έναρξης του ελέγχου, τον σκοπό και τον τρόπο επικοινωνίας και παροχής στοιχείων καθώς επίσης ζητά να υποδειχθούν συγκεκριμένοι υπάλληλοι της ελεγχόμενης υπηρεσίας¹¹, με τους οποίους θα έρχεται σε επαφή ο ελεγκτής κατά τη διάρκεια του ελέγχου. Στο έγγραφο ή ηλεκτρονικό μήνυμα (email) που αποστέλλεται είναι χρήσιμο να επισυνάπτεται και σχετικό ερωτηματολόγιο.

¹⁰ Βλέπε παραρτήματα 8.5

¹¹ Βλέπε παραρτήματα 8.6

Κατά το στάδιο της διενέργειας, ο εσωτερικός ελεγκτής συνεχίζει να εμπλουτίζει τα στοιχεία που έχει στη διάθεσή του από το στάδιο του σχεδιασμού, εντοπίζοντας και συλλέγοντας νέα στοιχεία¹²:

- Με τη διενέργεια συνεντεύξεων, υποβάλλοντας κατάλληλες ερωτήσεις στους ελεγχόμενους, που αποσκοπούν στην κατανόηση της διαδικασίας, όπως εκείνοι την εφαρμόζουν και αν υπάρχουν αποκλίσεις από τη σχεδιασμένη από την Περιφέρεια/ ελεγχόμενη υπηρεσία διαδικασία
- Με την παρακολούθηση στο χώρο του ελεγχόμενου της εκτέλεσης των βημάτων, εργασιών της διαδικασίας και την εφαρμογή ή μη των δικλίδων ελέγχου που έχουν τεθεί από την Περιφέρεια / ελεγχόμενη υπηρεσία.
- Θα πρέπει να σημειωθεί ότι κατά της επισκόπηση μιας διαδικασίας, η επιτόπια επίσκεψη στην ελεγχόμενη υπηρεσία που την εφαρμόζει δεν αποσκοπεί στον έλεγχο της Υπηρεσίας/τμήματος, αλλά στην απόκτηση πληροφοριών σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο εκτελείται η διαδικασία, τα τυχόν άτυπα βήματα που έχουν διαμορφωθεί για την κάλυψη κενών του θεσμικού πλαισίου, την αντίληψη των υπαλλήλων αναφορικά με τους κινδύνους, τις δικλίδες ελέγχου που εφαρμόζουν κλπ.

Οι εσωτερικοί ελεγκτές για να εντοπίσουν τις δικλίδες ελέγχου θα πρέπει:

- ✓ να συναντηθούν με τους υπευθύνους / χειριστές των διαδικασιών που ελέγχουν. Ο ελεγκτής κατά τη συνεργασία με έναν χειριστή διαδικασίας, της οποίας επιδιώκει να εντοπίσει τις δικλίδες ελέγχου αναζητά απαντήσεις στα ερωτήματα:
 - Τι μπορεί να πάει στραβά;
 - Ποιος είναι ο τύπος και η φύση της δικλίδας ελέγχου;
 - Η δικλίδα ελέγχου μετριάζει τον σχετικό κίνδυνο;
 - Απαιτούνται πρόσθετες δικλίδες ελέγχου για τον μετριασμό του σχετικού κινδύνου;
- ✓ να συναντηθούν με τον κάτοχο του συστήματος,
- ✓ να συναντηθούν με το προσωπικό,

¹² Βλέπε παραρτήματα 8.7

- ✓ να συναντηθούν με προσωπικό της πληροφορικής,
- ✓ να προβούν σε φυσική επισκόπηση (walkthroughs) βήμα-βήμα της διαδικασίας, ώστε να αντιληφθούν καλύτερα τον τρόπο λειτουργίας αυτής και τις τυχόν αδυναμίες.

Οι εσωτερικοί ελεγκτές κατά την αξιολόγηση των δικλίδων ελέγχου διαπιστώνουν αν αυτές έχουν σχεδιαστεί καλά και λειτουργούν αποτελεσματικά στην αντιμετώπιση των κινδύνων που επηρεάζουν την επίτευξη των στόχων της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας. Δηλαδή διαπιστώνουν αν οι δικλίδες εσωτερικού ελέγχου- εντοπίζουν και αποτρέπουν έγκαιρα τους κινδύνους.

Ο Ελεγκτής προσπαθεί με τον κατάλληλο έλεγχο των δικλίδων ελέγχου να συγκεντρώσει τα κατάλληλα τεκμήρια της αποτελεσματικής ή μη λειτουργίας τους.

Η αξιολόγηση των δικλίδων ελέγχου ενδείκνυται για καλύτερη παρουσίαση, να πραγματοποιείται ομαδοποιημένα, σύμφωνα με τη δομή του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου (δικλίδων ελέγχου) δηλαδή το περιβάλλον, τις δραστηριότητες, την παρακολούθηση των δικλίδων ελέγχου, την αξιολόγηση κινδύνων, πληροφόρηση επικοινωνία.

Φύλλα ελέγχου ¹³

Η διενέργεια του ελέγχου συνίσταται στην υλοποίηση των ελεγκτικών βημάτων / ελεγκτικών επαληθεύσεων.

Ο ελεγκτής, ανά ελεγκτική ενέργεια και για κάθε ελεγκτική επαλήθευση αυτής, καταγράφει τις εργασίες που πραγματοποιήθηκαν, την επεξεργασία στοιχείων, πληροφορίες, τις πηγές των πληροφοριών, τις πηγές των δεδομένων, διάφορες αναλύσεις και επισυνάπτει, όπου απαιτείται τα αναγκαία στοιχεία, για παράδειγμα ερωτηματολόγια, πίνακες επεξεργασίας δεδομένων και άλλα. Επίσης καταγράφει καθετί που διαπιστώθηκε από την πραγματοποίηση της ελεγκτικής ενέργειας, δηλαδή καταγράφονται διαπιστώσεις-ευρήματα, ανεξάρτητα από την αρνητική ή θετική αξιολόγηση των πραγμάτων. Οι εσωτερικοί ελεγκτές θα πρέπει να είναι σε θέση να αξιολογούν τις πληροφορίες που λαμβάνουν και να

¹³ Βλέπε παραρτήματα 8.8

καταγράφουν εκείνες που είναι απαραίτητες για την επίτευξη των αντικειμενικών σκοπών του έργου και θα βοηθήσουν στην διατύπωση κατάλληλων ευρημάτων.

Οι ελεγκτικές επαληθεύσεις, ανά ελεγκτική ενέργεια, που πραγματοποιούνται, καθώς και οι διαπιστώσεις-ευρήματα που προκύπτουν καταγράφονται σε Φύλλα Ελέγχου.

Τα Φύλλα Ελέγχου, με άλλα λόγια, είναι το αποδεικτικό υλικό που συγκεντρώνεται κατά τη διάρκεια του ελεγκτικού έργου από τον εσωτερικό ελεγκτή, προκειμένου να επαληθεύσει και να τεκμηριώσει τα συμπεράσματά του. Οι τεχνικές επαλήθευσης που θα χρησιμοποιηθούν, δηλαδή οι τρόποι με τους οποίους θα συλλεχθούν τα στοιχεία που είναι απαραίτητα για να δοθούν απαντήσεις στα ερωτήματα των ελεγκτικών επαληθεύσεων περιλαμβάνουν:

- τη μελέτη και τον έλεγχο εγγράφων και φακέλων
- η φυσική παρατήρηση της εκτέλεσης μίας εργασίας σε πραγματικές συνθήκες
- τη λειτουργική προσομοίωση, δηλαδή τη δοκιμαστική εκτέλεση μίας εργασίας από την αρχή ως το τέλος και
- τη συνέντευξη, δηλαδή τη δομημένη και προετοιμασμένη συζήτηση μεταξύ του ελεγκτή και του αρμόδιου υπαλλήλου, που έχει γνώσεις ή πληροφορίες σχετικά με το ελεγχόμενο σύστημα. Ένα Φύλλο Ελέγχου δημιουργείται και συμπληρώνεται ανά βήμα ελέγχου / ελεγκτική ενέργεια και αποτελεί το σημείο αναφοράς από όπου αντλείται το υλικό προκειμένου να στοιχειοθετηθεί ο έλεγχος. Είναι το βασικό εργαλείο καταχώρισης και αποθήκευσης των τεκμηρίων ελέγχου. Συνοψίζοντας, στα φύλλα ελέγχου αποτυπώνεται η ελεγκτική εργασία και τα αποτελέσματα που προέκυψαν από τον έλεγχο, ενώ κάθε εύρημα που προκύπτει υποστηρίζεται από τεκμήρια (αποδεικτικά στοιχεία) που επισυνάπτονται στα σχετικά φύλλα ελέγχου. Η ύπαρξή τους είναι σημαντική για την τεκμηρίωση των ευρημάτων του ελέγχου, την αξιολόγηση της ποιότητας του ελεγκτικού έργου και την απόδειξη της επαγγελματικής επάρκειας του ελεγκτή.
- Κάθε φύλλο ελέγχου περιλαμβάνει:
- Έναν περιγραφικό τίτλο.

- Καταγραφή των πηγών της πληροφόρησης και των αποδεικτικών στοιχείων που προσκομίστηκαν από τους ελεγχόμενους.
- Την ημερομηνία δημιουργίας του φύλλου ελέγχου.
- Το όνομα ή τα αρχικά του ονόματος του εσωτερικού ελεγκτή που το συνέταξε.

Τεκμήρια ελέγχου

Όπως αναφέρθηκε ανωτέρω (κεφάλαιο 5), ο εσωτερικός ελεγκτής για να στηρίξει τα συμπεράσματά του πρέπει να συλλέγει επαρκή, αξιόπιστα, σχετικά και χρήσιμα τεκμήρια / στοιχεία.

Επαρκή σημαίνει ότι τα στοιχεία είναι πραγματικά, ικανοποιητικά και πειστικά, έτσι ώστε ένα συνετό, καλά ενημερωμένο άτομο, να μπορεί να καταλήξει στα ίδια συμπεράσματα με τον ελεγκτή.

Αξιόπιστα σημαίνει ότι τα στοιχεία που λαμβάνονται είναι τα καλύτερα εφικτά, μέσω της χρήσης κατάλληλων ελεγκτικών τεχνικών.

Σχετικά σημαίνει ότι υποστηρίζουν παρατηρήσεις και συστάσεις του ελέγχου και συνάδουν με τους στόχους της ελεγκτικής αποστολής.

Χρήσιμα είναι αυτά τα στοιχεία βοηθούν στην παροχή διαβεβαίωσης ότι ο οργανισμός θα εκπληρώσει τους στόχους. *Η χρησιμότητα των πληροφοριών είναι συνάρτηση του κατά πόσον οι πληροφορίες είναι ουσιώδεις για αυτόν.*

Τα ελεγκτικά αποδεικτικά στοιχεία τα γεγονότα που χρησιμοποιούνται για την υποστήριξη των γνωμών, των συμπερασμάτων και των συστάσεων του ελέγχου- μπορεί να είναι φυσικά, τεκμηριωμένα, να βασίζονται σε μαρτυρίες ή να είναι αναλυτικής φύσεως.

- **Φυσικά αποδεικτικά στοιχεία:** Τα φυσικά αποδεικτικά στοιχεία θεωρούνται γενικά πιο αξιόπιστα από τη μαρτυρία ενός προσώπου. Οι εικόνες, όπως μια φωτογραφία ή μια βιντεοσκόπηση μιας πράξης ή μιας κατάστασης, παρέχουν τα πιο πειστικά αποδεικτικά στοιχεία φυσικών γεγονότων, αλλά και οι παρατηρούμενες διαδικασίες και τα αντικείμενα αποτελούν επίσης φυσικά αποδεικτικά στοιχεία.

- **Τεκμηριωμένα αποδεικτικά στοιχεία:** Τα έγγραφα αποδεικτικά στοιχεία είναι ο πιο συνηθισμένος τύπος αποδεικτικών στοιχείων ελέγχου. Περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων, επιστολές, υπομνήματα, μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, τιμολόγια, λογιστικά αρχεία, ροές διαδικασιών (συμπεριλαμβανομένων των διαγραμμάτων ροής), καταλόγους προγραμμάτων, εσωτερικά, ημερολόγια δραστηριοτήτων και ελέγχων κ.λπ.
- **Μαρτυρίες:** Οι μαρτυρίες περιλαμβάνουν δηλώσεις ή γραπτές απαντήσεις σε έρευνες ή συνεντεύξεις, ερωτηματολόγια κ.λπ. Θεωρούνται ως η πιο αδύναμη μορφή αποδεικτικών στοιχείων ελέγχου και, ως εκ τούτου, θα πρέπει να συνοδεύονται από τεκμηριωμένη υποστήριξη, όπως διαγράμματα ροής του συστήματος ή γραπτές πολιτικές και διαδικασίες.
- **Αναλυτικά αποδεικτικά στοιχεία:** Τα αναλυτικά αποδεικτικά στοιχεία περιλαμβάνουν υπολογισμούς, συγκρίσεις διαφόρων τύπων, συλλογισμούς, αναλύσεις που πραγματοποιούνται από τον εσωτερικό ελεγκτή. Μπορούν να δείξουν ότι υπάρχει μια συγκεκριμένη σχέση, αναλογία ή διαφορά (διακύμανση) μεταξύ δύο συνόλων δεδομένων είτε σε ένα χρονικό σημείο είτε κατά τη διάρκεια μιας συγκεκριμένης χρονικής περιόδου.
- **Συγκέντρωση ελεγκτικών αποδεικτικών στοιχείων:** Τα ελεγκτικά αποδεικτικά στοιχεία μπορούν να συγκεντρωθούν με διάφορους μεθόδους και ο ελεγκτής θα πρέπει να επιλέξει τη διαδικασία που είναι καταλληλότερη για τα αποδεικτικά στοιχεία που πρόκειται να χρησιμοποιηθούν. Οι συνήθεις μέθοδοι περιλαμβάνουν την έρευνα, την παρατήρηση, την επιθεώρηση, την επιβεβαίωση, την επανεκτέλεση ή τον επανυπολογισμό και την σύγκριση μέσω των αναλυτικών διαδικασιών.

Ελεγκτικά ευρήματα και προτάσεις βελτίωσης

Όλες οι αδυναμίες κατά τη διάρκεια της εκτέλεσης του ελέγχου πρέπει να συμπεριληφθούν στα ελεγκτικά ευρήματα. Τα ευρήματα είναι μια σύντομη περιγραφή της προβληματικής κατάστασης, με πραγματικά, σχετικά, αμερόληπτα, πλήρη και αδιαμφισβήτητα ελεγκτικά τεκμήρια. Επίσης, η επιθυμητή κατάσταση (κριτήριο με το οποίο εξετάστηκε η τρέχουσα

κατάσταση) πρέπει να αναφέρεται, όπως και η διαφορά μεταξύ της αναμενόμενης και της παρατηρηθείσας.

Έτσι, τα συστατικά στοιχεία ενός ευρήματος πρέπει να είναι τα ακόλουθα:

- Κριτήριο (τι θα έπρεπε να συμβαίνει)
- Κατάσταση (τι συμβαίνει)
- Αιτία και γενεσιουργός αιτία (αιτιολόγηση της διαφοράς)
- Συνέπεια (επίπτωση)
- Διορθωτικές ενέργειες/συστάσεις

Ο εσωτερικός ελεγκτής ταξινομεί τα ευρήματα που έχει ανιχνεύσει κατά τη διάρκεια του ελέγχου λαμβάνοντας υπόψη τη σημαντικότητά τους και τα καταγράφει στην ενότητα των ευρημάτων της Έκθεσης (Προσωρινής και Τελικής) Τα ευρήματα ενδείκνυται:

- να παρουσιάζονται οργανωμένα και αντικειμενικά,
- να αντιστοιχούν σε συγκεκριμένη ελεγκτική ενέργεια,
- να είναι κατάλληλα τεκμηριωμένα, ώστε να μην επιδέχονται αμφισβήτηση.
- να είναι αξιόπιστα και επαρκή.

Οι Προτάσεις Βελτίωσης του Εσωτερικού Ελεγκτή πρέπει να:

- Είναι ακριβείς και να ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα για την επίλυση του προβλήματος
- Θεραπεύουν την αιτία, όχι μόνο το σύμπτωμα
- Υποβάλλονται σε αυτούς που έχουν την αρμοδιότητα για την εφαρμογή της πρότασης βελτίωσης Τα ευρήματα και οι προτάσεις-συστάσεις που θα υποβληθούν μέσω της Προσωρινής Έκθεσης Ελέγχου, θα στηρίζονται σε αυτά που καταγράφονται στο αντίστοιχο Φύλλο Ελέγχου. Για κάθε εύρημα αξιολογούνται οι συνέπειες και οι κίνδυνοι που συνδέονται με αυτό. Επίσης, καταγράφονται και οι θετικές διαπιστώσεις.

Φάκελος ελέγχου ¹⁴

Τα στοιχεία τεκμηρίωσης δηλαδή το σύνολο των Φύλλων Ελέγχου που αφορούν ένα διενεργούμενο έλεγχο, καταγράφονται, ταξινομούνται και αριθμούνται ανά φάκελο τήρησης, ώστε να είναι δυνατή η ανεύρεσή τους.

Σημειώνεται ότι, η πορεία του ελέγχου από τον σχεδιασμό του μέχρι και την εκτέλεσή του, είναι δυναμική. Μπορεί να προκύψει η ανάγκη αναθεώρησης της ανάλυσης του ελεγχόμενου συστήματος (π.χ. η ανάγκη προσθήκης και άλλου κρίσιμου παράγοντα επιτυχίας ή η ανάγκη αλλαγής της αξιολόγησης ενός κινδύνου). Μπορεί, επίσης, να προκύψει η ανάγκη πρόσθετης ελεγκτικής ενέργειας ή επαλήθευσης.

Προσωρινή Έκθεση ελέγχου ¹⁵

Η Έκθεση Ελέγχου αποτελεί το σημαντικότερο έγγραφο του εσωτερικού ελέγχου που έχει σκοπό να ενημερώσει τη Διοίκηση της Περιφέρειας για τα αποτελέσματα του εσωτερικού ελέγχου και να βοηθήσει στην βελτίωση του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου.

Η Προσωρινή Έκθεση συντάσσεται το συντομότερο δυνατόν μετά την ολοκλήρωση της εκτέλεσης των ελεγκτικών ενεργειών, τηρώντας το χρονοδιάγραμμα που έχει τεθεί. Η Προσωρινή Έκθεση θα πρέπει να συντάσσεται με σαφήνεια και ακρίβεια, να έχει επαγγελματικό ύφος, να παρουσιάζουν τα ευρήματα αμερόληπτα, χωρίς υπερβολές ή υπερτονισμό να δίνουν έμφαση στις αναγκαίες βελτιώσεις παρά να επικρίνουν την απόδοση του παρελθόντος, να παρουσιάζουν την τεκμηρίωση με τρόπο βάσιμο και πλήρη, έτσι ώστε οι αναγνώστες να πείθονται από τα γεγονότα και να υιοθετούν τις προτάσεις ως ορθολογικές και αναγκαίες (κάτι που επιδρά θετικά στην αποδοχή του πορίσματος και στην αξιοπιστία του έργου της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου). Η Προσωρινή Έκθεση Ελέγχου είναι σύντομη, περιεκτική και επικεντρωμένη στα ευρήματα και τις προτάσεις-συστάσεις, προκειμένου να εντοπίζει άμεσα τα θέματα που χρήζουν βελτίωση ώστε να προσανατολίζει τη διοίκηση της Περιφέρειας στις αδυναμίες του Συστήματος, βοηθώντας τη να προβεί στις

¹⁴ Βλέπε παραρτήματα 8.8

¹⁵ Βλέπε παραρτήματα 8.9

απαραίτητες ενέργειες, ακολουθώντας την διαδικασία της οριστικοποίησης του ελέγχου.

Αν κατά τη διάρκεια του ελέγχου, η διοίκηση λάβει μέτρα για ένα ζήτημα που αναδείχθηκε, με αποτέλεσμα ένα δυνητικό εύρημα να αρθεί πριν την ολοκλήρωση του ελέγχου, αυτό επισημαίνεται στην έκθεση. Αν, κατά τη διάρκεια του εσωτερικού ελέγχου, είχε ανακαλυφθεί περίπτωση απάτης, στην έκθεση γίνεται απλή μνεία, χωρίς να αποκαλυφθούν τα στοιχεία της σχετικής έρευνας.

Η Προσωρινή Έκθεση δύναται να περιλαμβάνει κυρίως τις παρακάτω ενότητες:

1. Εξώφυλλο – Πρόκειται για το εξώφυλλο της έκθεσης ελέγχου.
2. Συνοπτική Έκθεση Ελέγχου – Η σύνοψη αποτελεί μια περίληψη του ελέγχου. Παρέχει στην Διοίκηση της Περιφέρειας και στους ελεγχόμενους μια σύντομη περιγραφή των κύριων ευρημάτων του ελέγχου και συστάσεων, καθώς και τη συνολική γνώμη του εσωτερικού ελέγχου αναφορικά με την ελεγχόμενη περιοχή.
3. Εισαγωγή – Σκοπός του εισαγωγικού τμήματος είναι η διασφάλιση της ομαλής εισαγωγής του αναγνώστη στην έκθεση ελέγχου. Αποτελεί πολύ σημαντικό τμήμα της έκθεσης καθώς παρέχει σημαντικές πληροφορίες:
 - αναφέρονται στοιχεία της εντολής (ο σκοπός, το αντικείμενο, το εύρος, η διάρκεια του ελέγχου) -τα αποτελέσματα της δειγματοληψίας
 - η νομική βάση του ελέγχου: γίνεται καταγραφή των νομοθετικών διατάξεων (νόμοι, αποφάσεις, κανονισμοί, Εγχειρίδιο Εσωτερικών Ελέγχων), που παρέχουν τη δικαιοδοσία και τον τρόπο να ασκείται ελεγκτικό έργο.
4. Αποτελέσματα εσωτερικού ελέγχου / Ευρήματα: διατυπώνονται με σαφήνεια, με ακρίβεια και τεκμηρίωση, με περιεκτικό και καθαρό νόημα που να μην επιδέχεται παρερμηνείες, με αντικειμενικότητα και ευθύτητα, αποφεύγοντας τις περιττές λέξεις και εκφράσεις. Επισημαίνονται τα προβληματικά σημεία και γίνεται περιγραφή αυτών με σαφήνεια, με αναφορά στο μέγεθός τους, απαριθμούνται οι αιτίες που τα προκάλεσαν και αναφέρονται εφόσον είναι εφικτό, οι οικονομικές επιπτώσεις που υπέστη η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας. Αποφεύγονται χαρακτηρισμοί και

συμπεράσματα που δεν βασίζονται σε τεκμήρια, αλλά σε προσωπικές εκτιμήσεις.

5. Προτάσεις: Οι προτάσεις θα πρέπει να αντιστοιχίζονται με τα ευρήματα, να διατυπώνονται με σαφήνεια, με περιεκτικό και καθαρό νόημα, να είναι σύντομες, απλές και σχετικές με το πνεύμα των λειτουργιών της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας και της δυνατότητας που υπάρχει για υλοποίηση αυτών (ρεαλιστικές). Επίσης να λαμβάνουν υπόψη τη σχέση κόστος-όφελος-προσδοκώμενο αποτέλεσμα.
6. Ημερομηνία – Καταγραφή της ημερομηνίας έκδοσης της έκθεσης ελέγχου.

Τα ευρήματα κατά την ανάπτυξη τους στην Προσωρινή Έκθεση, ιεραρχούνται και ταξινομούνται κατά σειρά σπουδαιότητας, αρχίζοντας από τα σημαντικά προς τα ασήμαντα. Παρουσιάζονται οργανωμένα κατά ελεγκτική/ές ενέργεια/ες και μπορούν να καταγραφούν π.χ. σε πίνακα.

Η Προσωρινή Έκθεση Εσωτερικού Ελέγχου, υποβάλλεται στον επικεφαλής της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου¹⁶, ο οποίος την διαβιβάζει στον επικεφαλής της/των ελεγχόμενων υπηρεσιών.

Στο στάδιο αυτό η ελεγχόμενη υπηρεσία διατυπώσει εγγράφως την αποδοχή ή μη των προτάσεων που εμπεριέχονται στην Προσωρινή Έκθεση Ελέγχου και του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης αυτών¹⁷. Στην περίπτωση που δεν γίνονται αποδεκτές οι προτάσεις ή γίνονται μερικώς αποδεκτές θα πρέπει να υπάρξει σχετική αιτιολόγηση. Επίσης υπάρχει η δυνατότητα να πραγματοποιηθεί συνάντηση του εσωτερικού ελεγκτή ή της ελεγκτικής ομάδας με τα στελέχη της ελεγχόμενης υπηρεσίας όπου συζητούνται τα ευρήματα του ελέγχου και παρέχονται διευκρινίσεις και από τις δύο πλευρές. Το αποτέλεσμα της συζήτησης καταγράφεται με ορθό δομημένο τρόπο. Καταγράφονται προτάσεις και οι συμφωνηθείσες προς υλοποίηση ενέργειες, όπως διαμορφώθηκαν από τη συζήτηση, καθώς και η ημερομηνία μέχρι την οποία θα πρέπει να υλοποιηθούν.

Σε περίπτωση που μετά από τις σχετικές συναντήσεις και συζητήσεις οι προτάσεις δεν γίνουν αποδεκτές, ακολουθείται η διαδικασία που περιγράφεται στον Κανονισμό εσωτερικής λειτουργίας της Μ.Ε.Ε.

¹⁶ Βλέπε παραρτήματα 8.10

¹⁷ Βλέπε παραρτήματα 8.11

Οριστική Έκθεση Ελέγχου

Μετά τις συμφωνηθείσες ενέργειες, η ομάδα ελέγχου προβαίνει στη σύνταξη της Οριστικής Έκθεσης Ελέγχου η οποία περιλαμβάνει κυρίως:

1. Επιτελική Σύνοψη

Η Οριστική Έκθεση Ελέγχου, ενδείκνυται να περιέχει μία επιτελική σύνοψη, στην οποία αφενός μεν παρατίθεται η ταυτότητα του ελέγχου (στοιχεία της εντολής ελέγχου), αφετέρου δίνει τη δυνατότητα στον αναγνώστη να πληροφορηθεί για τα σημαντικότερα ευρήματα και τις συμφωνηθείσες ενέργειες αυτών καθώς και για κάθε άλλο σημαντικό ζήτημα του ελέγχου, όπως ενέργειες που υλοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια του ελέγχου, τα ευρήματα για τα οποία δεν προέκυψε συμφωνία ή τυχόν ενδείξεις απάτης.

2. Εισαγωγή

Η Εισαγωγή περιλαμβάνει όσα αναφέρθηκαν και στην αντίστοιχη ενότητα της Προσωρινής Έκθεσης Ελέγχου και επιπλέον:

- ✓ Σύντομη αναφορά σε προηγούμενους ελέγχους επί του συγκεκριμένου αντικείμενο ελέγχου
- ✓ Τις υπηρεσίες που ελέγχθηκαν ☒ Το δείγμα που ελέγχθηκε.
- ✓ Τυχόν προβλήματα που αντιμετωπίστηκαν κατά τη διενέργεια του ελέγχου (π.χ. θέματα παρεμπόδισης του ελέγχου).
- ✓ Αναφορά σε περίπτωση ενδείξεων απάτης κατά τη διάρκεια του εσωτερικού ελέγχου.
- ✓ Δήλωση του Ελεγκτή ή της ομάδας Εσωτερικών Ελεγκτών για τις αρχές και τους κανόνες που ακολουθήθηκαν κατά τον έλεγχο.

3. Συνοπτική Περιγραφή της ελεγχόμενης διαδικασίας/λειτουργίας/συστήματος

4. **Αποτελέσματα του ελέγχου** και συμφωνηθείσες ενέργειες: τα ευρήματα, οι προτάσεις της Προσωρινής Έκθεσης Ελέγχου, οι συμφωνηθείσες ενέργειες, η ημερομηνία υλοποίησής τους καθώς και η αρμόδια για την υλοποίηση υπηρεσία. Σημειώνεται ότι θα πρέπει να υπάρχει ακριβής αντιστοίχιση των ευρημάτων και των προτάσεων των ελεγκτών, με τις συμφωνηθείσες ενέργειες, ανά υπηρεσία και προθεσμία.

Επίσης ενδείκνυται για καλύτερη παρουσίαση της Έκθεσης να αναφέρονται, ομαδοποιημένα, οι προτάσεις του ελεγκτή ή της ομάδας ελεγκτών που:

- ✓ έχουν πλήρως συμφωνηθεί από τους ελεγχόμενους,
- ✓ έχει επιτευχθεί μερική συμφωνία για την υλοποίησή τους,
- ✓ δεν έχει επιτευχθεί συμφωνία για την υλοποίηση,
- ✓ έχουν ήδη υλοποιηθεί από τις εμπλεκόμενες υπηρεσίες,
- ✓ έχουν ήδη υλοποιηθεί μερικώς από τις εμπλεκόμενες υπηρεσίες,

Σε Παράρτημα της Έκθεσης τίθεται η τεκμηρίωση της δειγματοληψίας του ελέγχου.

Η Οριστική Έκθεση Εσωτερικού Ελέγχου, υποβάλλεται στον επικεφαλής της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου, ο οποίος την διαβιβάζει στον επικεφαλής της/των υπηρεσιών που ενεπλάκησαν στον έλεγχο, προκειμένου να προβούν στην υλοποίηση των συμφωνηθεισών ενεργειών. Η Οριστική Έκθεση κοινοποιείται στο Περιφερειάρχη.

Παρακολούθηση υλοποίησης συστάσεων (follow-up) ¹⁸

Ο επικεφαλής της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου καθιερώνει και να διατηρεί ένα σύστημα παρακολούθησης της υλοποίησης των συμφωνηθεισών-διορθωτικών ενεργειών που έχουν συμπεριληφθεί στην Οριστική Έκθεση Ελέγχου.

Η διαδικασία παρακολούθησης (follow-up) της υλοποίησης των συμφωνηθεισών ενεργειών μπορεί να περιλαμβάνει τα παρακάτω βήματα:

- ✓ Επιβεβαίωση της πραγματοποίησης των ενεργειών που είχαν συμφωνηθεί (π.χ. έκδοση κανονιστικών πράξεων).
- ✓ Εξακρίβωση του βαθμού στον οποίο οι ενέργειες που πραγματοποιήθηκαν καλύπτουν το σύνολο των απαιτήσεων που είχαν τεθεί (π.χ. αν οι

¹⁸ Βλέπε παραρτήματα 8.12, 8.13

κανονιστικές αποφάσεις ρυθμίζουν το σύνολο των ελλείψεων που είχαν διαπιστωθεί).

- ✓ Αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των ενεργειών που πραγματοποιήθηκαν για τη μείωση των κινδύνων (π.χ. διαπίστωση τυχόν ύπαρξης υπολειμματικών κινδύνων) και
- ✓ Εξέταση της αναγκαιότητας διενέργειας επανελέγχου.

Σε αυτό το στάδιο είναι απαραίτητη η επικοινωνία με τους αρμόδιους για την υλοποίηση, όσον αφορά στην πρόοδο των ενεργειών και λήψη του σχετικού υλικού που υποστηρίζει τις ενέργειες υλοποίησης. Σημαντικό είναι να τηρείται το χρονοδιάγραμμα που έχει τεθεί.

Ο Εσωτερικός Ελεγκτής ενημερώνει το αρχείο, με τα παρακάτω στοιχεία που αφορούν την παρακολούθηση προόδου:

- ημερομηνία έναρξης παρακολούθησης
- στάδιο εξέλιξης κάθε ενέργειας
- ημερομηνία ολοκλήρωσης κάθε ενέργειας
- ημερομηνία ολοκλήρωσης των απαιτούμενων ενεργειών - κλείσιμο του ελέγχου
- βαθμός κάλυψης απαιτήσεων
- τυχόν εκκρεμότητες
- εκτίμηση αποτελεσματικότητας.

Μετά την υλοποίηση όλων των συμφωνηθεισών ενεργειών, συντάσσεται αναφορά, στην οποία, διαπιστώνεται ο βαθμός υλοποίησης αυτών, δηλαδή αξιολογούνται αν οι ενέργειες που υλοποιήθηκαν, στο συμφωνημένο χρόνο, καλύπτουν τις απαιτήσεις που είχαν συμφωνηθεί, επιφέροντας προστιθέμενη αξία στην Περιφέρεια καθώς και η ύπαρξη τυχόν υπολειμματικών κινδύνων που παραμένουν είτε λόγω της μη υλοποίησης των συμφωνηθέντων είτε παρότι η υπηρεσία προέβη σε κάποιες ενέργειες.

Η Αναφορά περιλαμβάνει:

- ✓ την εντολή ελέγχου,
- ✓ τον αριθμό των συμφωνηθεισών ενεργειών,

- ✓ τις συμφωνηθείσες ενέργειες που υλοποιήθηκαν με την αντίστοιχη τεκμηρίωση
- ✓ αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των υλοποιημένων ενεργειών
- ✓ τις συμφωνηθείσες ενέργειες που δεν υλοποιήθηκαν και για ποιο λόγο, καθώς και αυτές που υλοποιήθηκαν μερικώς,
- ✓ τον υπολειμματικό κίνδυνο που απομένει παρότι λήφθηκαν μέτρα από τη Διοίκηση,
- ✓ τους κινδύνους που εξακολουθούν να υφίστανται από τη μη υλοποίηση συμφωνηθεισών ενεργειών ή τη μερική υλοποίηση.

Η Αναφορά με τα αποτελέσματα της παρακολούθησης της υλοποίησης υποβάλλεται στον Περιφερειάρχη.

Πρόγραμμα Αξιολόγησης και Βελτίωσης Ποιότητας ¹⁹

Η αξιολόγηση της Μ.Ε.Ε. αποτελεί κομμάτι της ετήσιας Έκθεσης της.

Πληροφορούνται για την κατάσταση λειτουργίας της Μονάδας, ο Περιφερειάρχης και η Επιτροπή Ελέγχου, (όταν αυτή συσταθεί), από τον/τη Προϊστάμενο/η της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου που είναι υπεύθυνος να αναπτύσσει, να τηρεί και να υλοποιεί ένα Ετήσιο Πρόγραμμα Αξιολόγησης και Βελτίωσης Ποιότητας για τη Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου, τα περιεχόμενα του οποίου περιγράφονται στο άρθρο. Μέσω του προγράμματος αυτού, της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, σύμφωνα με το άρθρο 12 του Κανονισμού Λειτουργίας Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου.

Αρχεία και Φάκελοι Εσωτερικών Ελέγχων

Η Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου τηρεί το Αρχείο Εσωτερικού Ελέγχου, που αποτελείται από δύο μέρη:

- το Αρχείο Αναφοράς, το οποίο περιέχει γενικά στοιχεία που είναι χρήσιμα για περισσότερους από έναν ελέγχους (π.χ. νομοθεσία, περιγραφές διαδικασιών) και

¹⁹ Βλέπε παραρτήματα 8.14

- το Αρχείο Ελέγχων, στο οποίο τηρούνται οι φάκελοι των εσωτερικών ελέγχων, συμπεριλαμβανομένων των ελέγχων παρακολούθησης της υλοποίησης διορθωτικών ενεργειών.
- Το Αρχείο Αναφοράς είναι κυρίως ηλεκτρονικό. Εμπλουτίζεται με υλικό που συγκεντρώνεται ή δημιουργείται κατά τη διάρκεια των ελέγχων. Η Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου υποχρεούται να τηρεί ενημερωμένο ευρετήριο του αρχείου αυτού και να διαθέτει

Ο Φάκελος Εσωτερικού Ελέγχου περιέχει, κατ' ελάχιστο, τα εξής:

- την εντολή ελέγχου
- την αλληλογραφία που ανταλλάχθηκε στο πλαίσιο του ελέγχου
- όλα τα πρωτογενή στοιχεία του ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων των σημειώσεων, ερωτηματολογίων, αντιγράφων φακέλων υποθέσεων κλπ.
- όλο το υλικό τεκμηρίωσης
- την προσωρινή έκθεση του ελέγχου, με τα παραρτήματά της
- την αξιολόγηση της έκθεσης, έτσι όπως αυτή αποτυπώνεται στο σχετικό σημείωμα του αρμόδιου Τμήματος
- την οριστική έκθεση του ελέγχου
- το σχετικά διαβιβαστικά σημειώματα ή έγγραφα

Ο Φάκελος Εσωτερικού Ελέγχου υπάρχει τόσο σε φυσική, όσο και σε ηλεκτρονική μορφή.

Η πρόσβαση στο Αρχείο Αναφοράς είναι ελεύθερη. Η πρόσβαση στο Αρχείο Ελέγχων είναι ελεγχόμενη. Ο επικεφαλής της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου παρέχει έγκριση για να δοθεί σε τρίτο πρόσωπο πρόσβαση στο φάκελο ελέγχου, μετά από έγγραφο και αιτιολογημένο αίτημα. Ο φάκελος εσωτερικού ελέγχου, στη φυσική του μορφή, διατηρείται επί πέντε (5) έτη μετά την ολοκλήρωση της υλοποίησης των προτάσεων που περιλαμβάνονται σε αυτόν. Οι εκθέσεις εσωτερικού ελέγχου διατηρούνται επί δέκα (10) έτη μετά την ολοκλήρωση της υλοποίησης των προτάσεων που περιλαμβάνονται σε αυτές, όπως η ολοκλήρωση αυτή προκύπτει από τη σχετική αναφορά του ελέγχου παρακολούθησης.

Ετήσια Έκθεση με Γνώμη

Ετήσια Έκθεση Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου

Στο άρθρο 27 του Κανονισμού Λειτουργίας της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου, αναφέρονται τα σχετικά με την Ετήσια Έκθεση.

Γνώμη

Η Γνώμη συνοδεύει την Ετήσια Έκθεση που υποβάλλεται στον Περιφερειάρχη. Σύμφωνα με το άρθρο 3 του ν.4795/2021, Γνώμη είναι το συμπέρασμα/διαπίστωση που διατυπώνεται από τον Επικεφαλής της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου σχετικά με τη διακυβέρνηση, τη διαχείριση κινδύνων και τις δικλίδες ελέγχου της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

Ο επικεφαλής της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου για να διατυπώσει τη «Γνώμη» πρέπει να έχει κατανοήσει τη στρατηγική, τους στόχους και τους κινδύνους της Περιφέρειας, καθώς και τις προσδοκίες του Περιφερειάρχη και της ανώτερης διοίκησης του φορέα. Επίσης η «Γνώμη» του πρέπει να βασίζεται σε πληροφορίες που είναι σχετικές με αυτά που διατυπώνει, οι οποίες να είναι πειστικές, αληθινές, αξιόπιστες και χρήσιμες να βοηθήσουν την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας να επιτύχει τους στόχους του.

Η Γνώμη βασίζεται στο αποτέλεσμα όλων των έργων, δραστηριοτήτων της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου κατά το συγκεκριμένο έτος και βάσει αυτού ο επικεφαλής της Μονάδας γνωμοδοτεί, για τη συνολική επάρκεια των δομών και συστημάτων διακυβέρνησης, τη διαχείριση κινδύνων και των δικλίδων ελέγχου σε συνολικό επίπεδο ή για μεμονωμένες διαδικασίες, λειτουργίες και οργανικές μονάδες της Περιφέρειας. Ο επικεφαλής της Μονάδας διατυπώνει τη Γνώμη με τρόπο ευκρινή, συνοπτικό και τη σχετίζει με τη στρατηγική, τους στόχους και τους κινδύνους της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

Η Γνώμη που παρέχεται μπορεί να χαρακτηρίζεται ως θετική, αρνητική ή με επιφύλαξη.

✓ Θετική γνώμη χορηγείται σε περίπτωση που δεν υπάρχουν σημαντικά ευρήματα που να επηρεάζουν το επίπεδο λειτουργίας του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου.

✓ Αν η «Γνώμη» είναι αρνητική, ο επικεφαλής της Μ.Ε.Ε. Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας θα πρέπει να αναφέρει τους λόγους που οδήγησαν σε αυτό το συμπέρασμα.

✓ Η «Γνώμη» με επιφύλαξη διατυπώνεται, αν ο επικεφαλής έχει ενδοιασμούς, αμφιβολία για κάτι που καταγράφει, για παράδειγμα αναφέρει ότι διαπιστώθηκε κάποιος σημαντικός κίνδυνος κατά τον έλεγχο μιας διαδικασίας, όμως διατηρεί τις επιφυλάξεις του για το αν πραγματικά ισχύει αυτό κυρίως γιατί υπάρχει αδυναμία να διαπιστωθεί πλήρως.

Η γνώμη γνωστοποιείται μόνο στον Περιφερειάρχη. Μπορεί να γνωστοποιηθεί σε τρίτους μόνο ύστερα από έγκριση του Περιφερειάρχη.

Εγκρίσεις - Τροποποιήσεις

Το παρόν Εγχειρίδιο Εσωτερικής Λειτουργίας εγκρίνεται από το Περιφερειάρχη μετά από την εισήγηση του Προϊσταμένου της Μ.Ε.Ε . Δύναται να τροποποιηθεί και να αναθεωρηθεί με την ίδια διαδικασία.

Παραρτήματα

7.1 Ορισμοί - έννοιες

Ι] Εσωτερικός έλεγχος

Ο εσωτερικός έλεγχος (internal audit) είναι μία ανεξάρτητη και αντικειμενική διαβεβαιωτική και συμβουλευτική δραστηριότητα, σχεδιασμένη να προσθέτει αξία και να βελτιώνει τις λειτουργίες ενός οργανισμού. Βοηθά τον οργανισμό να επιτύχει τους αντικειμενικούς σκοπούς του, υιοθετώντας μία συστηματική, επαγγελματική προσέγγιση στην αξιολόγησή και βελτίωσή της αποτελεσματικότητας των διαδικασιών διαχείρισης κινδύνων, των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου και της εταιρικής διακυβέρνησης.

Στα πλαίσια του ορισμού αυτού, οι εργασίες του εσωτερικού ελέγχου περιλαμβάνουν αλλά δεν περιορίζονται στα ακόλουθα:

Παροχή διαβεβαίωσης περί της επάρκειας των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου της Περιφέρειας.

Επισκόπηση του συστήματος παροχής οικονομικών και διοικητικών πληροφοριών προς την Διοίκηση της Περιφέρειας.

Εξασφάλιση πληρότητας και αξιοπιστίας των οικονομικών καταστάσεων.

Επιβεβαίωση της εφαρμογής των πολιτικών και διαδικασιών, οι οποίες έχουν εισαχθεί με στόχο την επίτευξη των επιχειρησιακών στόχων της Περιφέρειας.

Εξασφάλιση της συμμόρφωσης με τους στόχους της Διοίκησης και την ισχύουσα νομοθεσία.

Επισκόπηση των μέσων διαφύλαξης των παγίων στοιχείων της Περιφέρειας.

Επιβεβαίωση της αποτελεσματικής και αποδοτικής χρήσης των διαθέσιμων πόρων και έλεγχος της επάρκειας και την αποτελεσματικότητας των διαδικασιών της Περιφέρειας για την πραγματοποίηση των στόχων που έχουν τεθεί από το Επιχειρησιακό Σχέδιο.

Έγκαιρη αναγνώριση και αξιολόγηση πιθανών κινδύνων.

Πρόληψη και εντοπισμός περιπτώσεων διαφθοράς και κακοδιαχείρισης.

II] Γνώμη

Το συμπέρασμα/διαπίστωση που διατυπώνεται από τον Επικεφαλής της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου σχετικά με τη διακυβέρνηση, τη διαχείριση κινδύνων και τις δικλίδες ελέγχου της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας. Η Γνώμη μπορεί να βασίζεται σε αποτελέσματα μεμονωμένων έργων και άλλων δραστηριοτήτων που εκτελέστηκαν σε μία δεδομένη χρονική περίοδο. Η Γνώμη που παρέχεται μπορεί να χαρακτηρίζεται ως θετική, αρνητική ή με επιφύλαξη.

III] Δικλίδα Ελέγχου / Ασφαλείας

Κάθε δράση ή διαδικασία που αναλαμβάνει η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, για τη διαχείριση των κινδύνων και την αύξηση της πιθανότητας επίτευξης των καθορισμένων στόχων και σκοπών του.

IV] Κώδικας Δεοντολογίας

Οι αρχές τις οποίες οφείλουν να εφαρμόζουν οι εσωτερικοί ελεγκτές κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, ώστε να προάγονται οι επαγγελματικές και ηθικές αξίες και πρότυπα.

V] Πλαίσιο Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου της Επιτροπής C.O.S.O

Ένα διεθνώς αναγνωρισμένο πρότυπο πλαίσιο που περιγράφει τα επιμέρους στοιχεία, λειτουργίες και διαδικασίες ενός ολοκληρωμένου και συνεκτικού συστήματος εσωτερικού ελέγχου στο επίπεδο κάθε Περιφέρειας.

VI] Κίνδυνος

Ως κίνδυνος εννοείται η πιθανότητα ή απειλή να επέλθει ζημία, απώλεια ή, γενικά, κάποιο αρνητικό για τους στόχους της Περιφέρειας ενδεχόμενο, το οποίο προκαλείται λόγω της ύπαρξης τρωτών σημείων είτε στο εσωτερικό του, είτε από το εξωτερικό περιβάλλον και το οποίο μπορεί να μετριαστεί μέσω προληπτικών δράσεων.

VII] Εγγενής κίνδυνος

Εγγενής είναι ο κίνδυνος που υφίσταται σε έναν οργανισμό, μία δραστηριότητα, διαδικασία κλπ., πριν ληφθεί οποιοδήποτε μέτρο για τον περιορισμό του.

VIII] Υπολειμματικός κίνδυνος

Υπολειμματικός είναι ο κίνδυνος που παραμένει μετά τη λήψη μέτρων από τη Διοίκηση, συμπεριλαμβανομένου του συστήματος εσωτερικού ελέγχου, για τη μείωση των επιπτώσεων και της πιθανότητας εμφάνισης ενός ανεπιθύμητου γεγονότος.

IX] Ενδιαφερόμενα Μέρη

Τα μέρη που επηρεάζονται / σχετίζονται από / με τη δράση της Περιφέρειας, όπως η διοίκηση, οι υπάλληλοι, οι συναλλασσόμενοι με την Περιφέρεια, οι πολίτες και οι ρυθμιστικοί φορείς.

X] Διαχείριση κινδύνων

Η διαδικασία αναγνώρισης, αξιολόγησης και ελέγχου ενδεχόμενων δυσμενών ή ευνοϊκών γεγονότων ή καταστάσεων, μέσω της οποίας η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας προσεγγίζει μεθοδικά τους κινδύνους που συνδέονται με τις δραστηριότητές της, και παρέχει εύλογη διαβεβαίωση για την επίτευξη των αντικειμενικών της στόχων.

XI] Εύλογη Διαβεβαίωση

Ένα ικανοποιητικό, πλην όμως όχι απόλυτο, επίπεδο διαβεβαίωσης και εμπιστοσύνης, λαμβανομένων υπόψη ιδίως του κόστους, των οφελών και των κινδύνων.

XII] Διαδικασία

Ως διαδικασία εννοείται μία αυστηρά προκαθορισμένη αλληλουχία ενεργειών, με συγκεκριμένα σημεία αφετηρίας, εκτέλεσης και ολοκλήρωσης, η οποία πρέπει να ακολουθείται ώστε να επιτελεστεί ορθά μία εργασία.

XIII] Πρόγραμμα Αξιολόγησης και Βελτίωσης Ποιότητας

Η διαδικασία κατά την οποία γίνεται εκτίμηση του βαθμού συμμόρφωσης της λειτουργίας της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου με τα Πρότυπα για την Επαγγελματική Εφαρμογή του Εσωτερικού Ελέγχου, καθώς και του βαθμού τήρησης του Κώδικα Δεοντολογίας από τους Εσωτερικούς Ελεγκτές. Το Πρόγραμμα αξιολογεί την αποδοτικότητα και την αποτελεσματικότητα της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου και εντοπίζει πεδία που χρήζουν βελτίωσης.

XIV] Διακυβέρνηση

Ο συνδυασμός των διαδικασιών και των δομών που έχουν διαμορφωθεί από την ανώτατη διοίκηση της Περιφέρειας, έτσι ώστε να παρέχουν πληροφόρηση, να κατευθύνουν, να διαχειρίζονται και να παρακολουθούν τις δραστηριότητες της Περιφέρειας προς την επίτευξη των αντικειμενικών της σκοπών.

XV] Περιβάλλον Ελέγχου

Κάθε μονάδα, περιοχή, λειτουργία, πρόγραμμα, έργο, διαδικασία που θα μπορούσε να αποτελέσει αντικείμενο ελέγχου.

XVI] Διορθωτική ενέργεια

Η ενέργεια στην οποία αναλαμβάνει να προβεί η αρμόδια Υπηρεσία, ώστε να αρθεί μία μη συμμόρφωση προς τους κανόνες της νομοθεσίας, της δεοντολογίας κλπ., η οποία εντοπίστηκε από τον εσωτερικό έλεγχο.

XVII] Προληπτική ή Βελτιωτική ενέργεια

Η ενέργεια στην οποία αναλαμβάνει να προβεί η αρμόδια Υπηρεσία, με σκοπό να αποτραπεί ή να μετριαστεί ο κίνδυνος εμφάνισης μίας μη συμμόρφωσης ή ο κίνδυνος μη επίτευξης των στόχων της Περιφέρειας.

XVIII] Πρότυπα για την Επαγγελματική Εφαρμογή του Εσωτερικού Ελέγχου

Μια διεθνής διακήρυξη, του Συμβουλίου των Προτύπων Εσωτερικού Ελέγχου του Ινστιτούτου Εσωτερικών Ελεγκτών (Institute of Internal Auditors - I.I.A.), η οποία περιγράφει τις προϋποθέσεις και τις απαιτήσεις για την άσκηση των δραστηριοτήτων της λειτουργίας εσωτερικού ελέγχου και την αξιολόγηση της απόδοσης αυτής.

XIX] Προστιθέμενη Αξία

Η αξία που προσθέτει ο εσωτερικός έλεγχος στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, μέσω της αντικειμενικής και εύλογης διαβεβαίωσης και της συμβολής του στην αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητα των συστημάτων και διαδικασιών διακυβέρνησης, διαχείρισης κινδύνων και των δικλίδων ελέγχου.

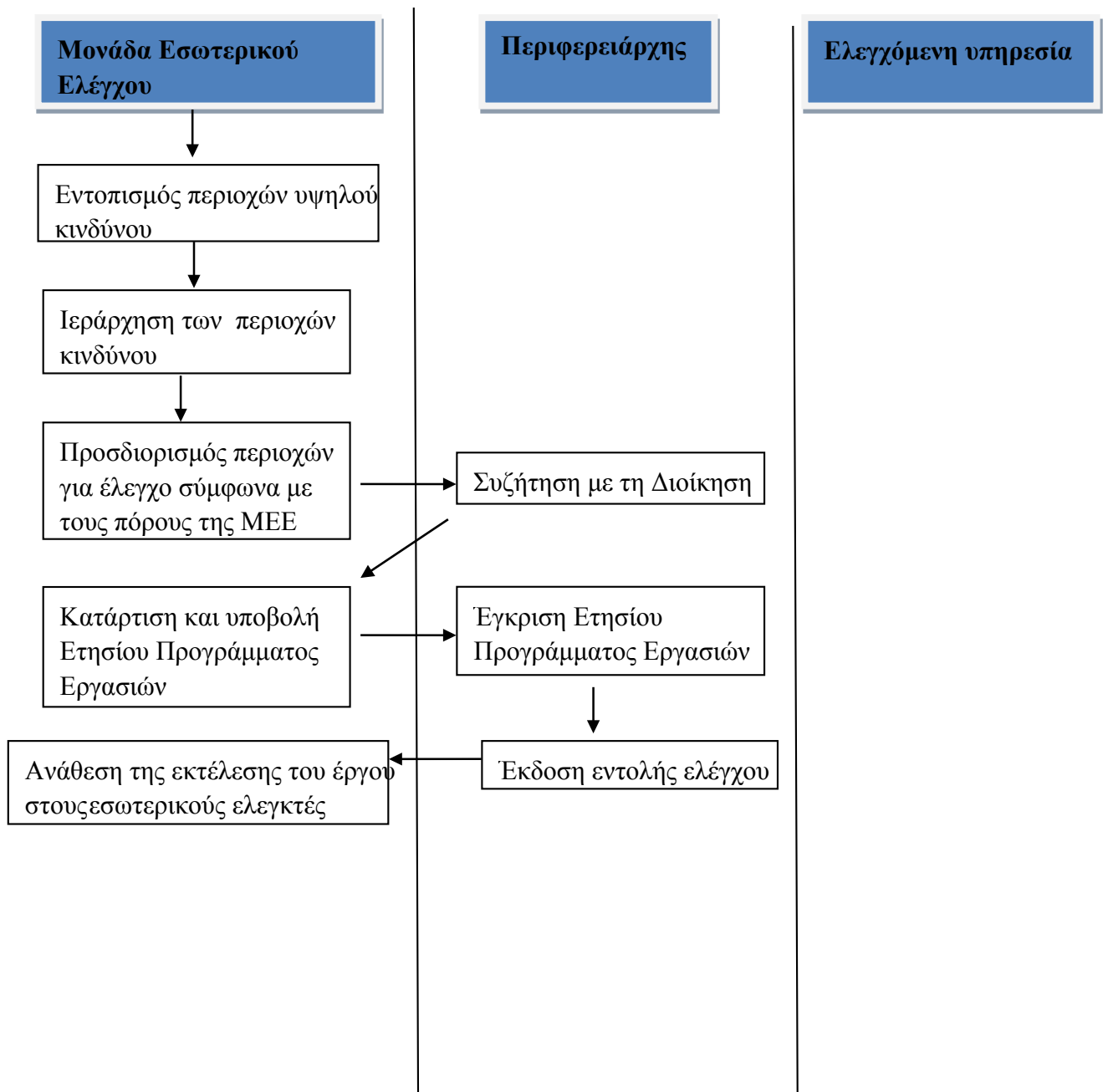
XX] Συμβουλευτικές Υπηρεσίες

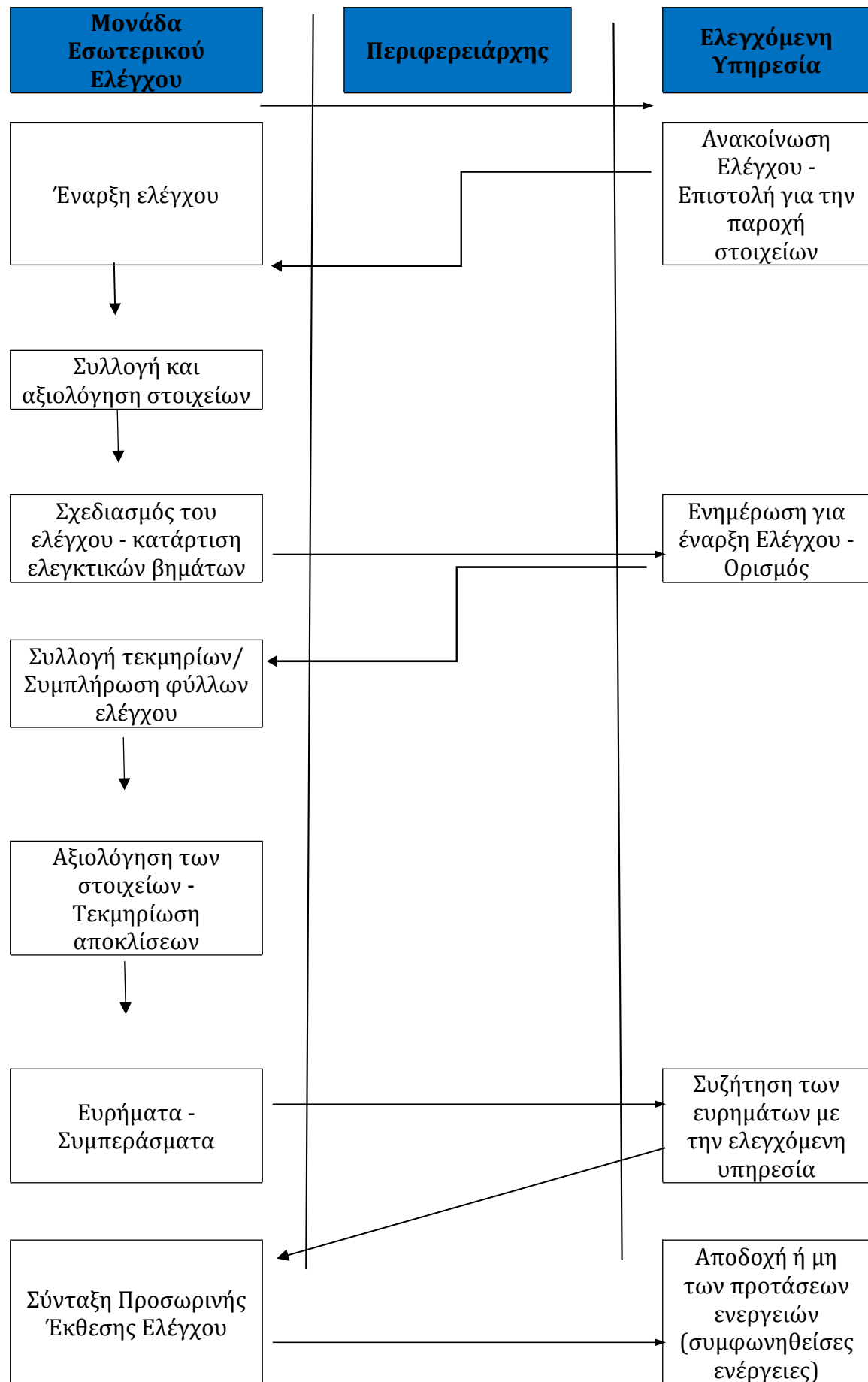
Οι υπηρεσίες οι οποίες στοχεύουν στη βελτίωση των συστημάτων και διαδικασιών διακυβέρνησης, διαχείρισης κινδύνων και των δικλίδων ελέγχου της Περιφέρειας, προσθέτοντας αξία σε αυτήν, χωρίς να εμπλέκονται στην άσκηση των αρμοδιοτήτων των οργάνων ή των μονάδων προς τις οποίες παρέχονται οι υπηρεσίες αυτές.

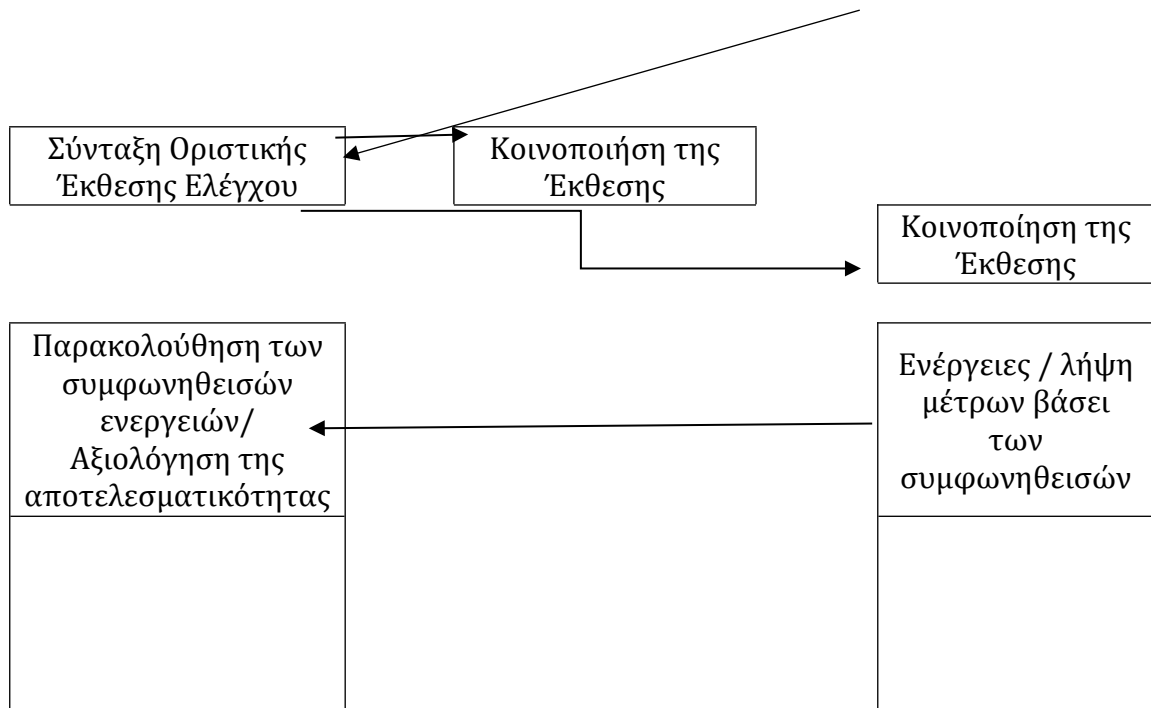
XXI] Υπηρεσίες Διαβεβαίωσης

Οι ελεγκτικές υπηρεσίες που παρέχονται με αντικειμενική εξέταση αποδεικτικών στοιχείων, με σκοπό την ανεξάρτητη και τεκμηριωμένη αξιολόγηση των συστημάτων και των διαδικασιών διακυβέρνησης, διαχείρισης κινδύνων και των δικλίδων ελέγχου της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

Διάγραμμα ροής εργασιών Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου

Ετήσιος προγραμματισμός διενεργειών Εσωτερικών Ελέγχων 20...

Ελεγκτές :

- 1)Επικεφαλής Μ.Ε.Ε. Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας:
- 2)Α΄ Μέλος Ομάδας Έργου:
- 3)Β΄ Μέλος Ομάδας Έργου:
- 4)Γ΄ Μέλος Ομάδας Έργου:

Α/Α	ΔΙΕΝΕΡΓΟΥΜΕ ΝΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ	ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΕΛΕΓΚΤΙΚΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ ΣΕ ΑΝΘΡΩΠΟΗΜΕΡΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ													
		ΑΝΑ ΜΗΝΑ													ΠΑΡΑΤΗ Ρ. (α)
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
1															(α)
2															(α)
3															(α)
4															(α)
5															(α)
6															(α)
7	Έλεγχοι παρακολούθησης (follow-up)														
8	Έκτακτοι έλεγχοι														
9	Ενημέρωση Επιτροπής Ελέγχου και Διοίκησης.														
10	Λήψη συνεντεύξεων για επικαιροποίηση εκτιμώμενων κινδύνωνεπομένου έτους														
11	Εκπόνηση Προγραμματισμ ού εσωτερικών ελέγχωνεπομένου έτους														
12	Λοιπές ελεγκτικές εργασίες(Αναθεώρηση διαδικασιών Εσωτερικού Ελέγχου, συμβουλευτικό έργο, κ.λπ.)														
Σύνολο Ανθρωποημερών															

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

(α) Η προτεραιότητα δίδεται με βάση τον Χάρτη Κινδύνων.
Λαμβάνονται υπόψη και τυχόν έλεγχοι που καθίστανται υποχρεωτικοί από το νομοθετικό πλαίσιο.

Ημερομηνία:

.....

Ο/Η Εντολέας
Προϊσταμένη/-ος

Η/Ο

Μ.Ε.Ε.

Εντολή Ανάθεσης Εσωτερικού Ελέγχου

Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας
Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου

Ημερομηνία:
Πρωτόκολλο :

Θέμα: Εντολή διενέργειας Εσωτερικού Ελέγχου: “Έλεγχος στο Περιβάλλον Ελέγχου και Λειτουργίας της Περιφέρειας, στη Διεύθυνση Τμήμα.....”

Απόφαση

Ο Περιφερειάρχης της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας

Λαμβάνοντας υπόψιν:

1. Τις διατάξεις του Ν.4795/2021
2. Την ανάγκη για τη διενέργεια του συγκεκριμένου ελέγχου

Αποφασίζουμε

1. Τη διενέργεια Εσωτερικού Ελέγχου στο Περιβάλλον Ελέγχου και Λειτουργίας της Περιφέρειας, στη Διεύθυνση Τμήμα
2. Αντικειμενικοί σκοποί αυτού του ελέγχου αποτέλεσε ο έλεγχος των διαδικασιών της Περιφέρειας και ο εντοπισμός των επιχειρησιακών κινδύνων, οι οποίοι συνδέονται με τις διάφορες δραστηριότητες και λειτουργίες του. Η εργασία επικεντρώθηκε στην αξιολόγηση του Περιβάλλοντος Ελέγχου και Λειτουργίας της Περιφέρειας, στη Διεύθυνση Τμήμα..... τόσο σε θέματα στρατηγικά, οργανωτικά όσο και θέματα Κανονιστικής συμμόρφωσης.
3. Το εύρος του ελέγχου είναι οι μήνες.
4. Ο συγκεκριμένος εσωτερικός έλεγχος θα πραγματοποιηθεί στα ακόλουθα τμήματα: «.....»
5. Η ομάδα εσωτερικού ελέγχου θα αποτελείται από τα παρακάτω μέλη:
 - 1) Επικεφαλής Μ.Ε.Ε. Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας :.....
 - 2) Β' Μέλος Ομάδας Έργου:
 - 3) Β' Μέλος Ομάδας Έργου :
 - 4) Γ' Μέλος Ομάδας Έργου:
6. Το προτεινόμενο χρονοδιάγραμμα του εσωτερικού ελέγχου έχει ως ακολούθως: (....) με (.....) μήνες από την παράδοση της έκθεσης

Ο Περιφερειάρχης

Κοινοποίηση: Τα μέλη της Ομάδας Εσωτερικού Ελέγχου

Εντολή γνωστοποίησης διεξαγωγής εσωτερικού ελέγχου

Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας
Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου

Ημερομηνία:
 Πρωτόκολλο :

Εσωτερική/-ος Ελέγκτρια/-ής:

Προς:
Διεύθυνση

.....

Τμήμα

.....

.....

Θέμα: Επιστολή γνωστοποίησης διενέργειας εσωτερικού ελέγχου

Σας γνωρίζουμε ότι έχουμε προγραμματίσει τη διενέργεια εσωτερικού ελέγχου στη διαδικασία αναφορικά με τις διαδικασίες του του τμήματός σας, στις με Λόγω της φύσεως του εν λόγω ελέγχου, παρακαλούμε να προετοιμάσετε τα απαιτούμενα στοιχεία που θα χρησιμοποιηθούν κατά τη διενέργειά του. Οι ακόλουθες πληροφορίες ζητούνται προκειμένου να γίνουν κατανοητές οι λειτουργίες και δραστηριότητες του τμήματός σας.

Παρακαλούμε μη διστάσετε να μας παρέχετε οποιαδήποτε επιπρόσθετη πληροφορία ή έγγραφο που δεν περιλαμβάνεται στον παρακάτω κατάλογο και εκτιμάτε ότι μπορεί να αποτελέσει χρήσιμο στοιχείο στη διενέργεια του ελέγχου. Αν έχετε οποιοσδήποτε ερωτήσεσή χρειάζεστε διευκρινίσεις επί των απαιτούμενων στοιχείων, παρακαλούμε επικοινωνήστε με το Τμήμα του Εσωτερικού Ελέγχου & Διαφάνειας της Περιφέρειας.

[Απαιτούμενα στοιχεία]

1. Οργανόγραμμα Τμήματος
2. Σχετική Νομοθεσία και εγκύκλιοι
3. Σχετικές Διαδικασίες Περιφέρειας
4. Λοιπές εσωτερικές εκθέσεις
5. Στατιστικά στοιχεία
6. Λοιπά στοιχεία

Η/Ο Υπεύθυνη/-ος
Ελέγχου

Κατάλογος ατόμων για διερευνητικές συναντήσεις

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΡΟΣΩΠΩΝ						
Επίθετο	Όνομα	Υπηρεσία	Θέση	Ημερομηνία	Τόπος	Σχόλια

Έντυπο συνάντησης

Άτομα συνάντησης :

Ελεγκτές :

- ✓ Επικεφαλής Μ.Ε.Ε. Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας :.....
- ✓ Α' Μέλος Ομάδας Έργου:
- ✓ Β' Μέλος Ομάδας Έργου :
- ✓ Γ' Μέλος Ομάδας Έργου:

Ημερομηνία και Ώρα :

Σκοπός της συνάντησης

Αντικειμενικοί σκοποί αυτού του ελέγχου αποτέλεσε ο έλεγχος των διαδικασιών της Περιφέρειας και ο εντοπισμός των επιχειρησιακών κινδύνων, οι οποίοι συνδέονται με τις διάφορες δραστηριότητες και λειτουργίες του. Η εργασία επικεντρώθηκε στην αξιολόγηση του Περιβάλλοντος Ελέγχου και Λειτουργίας της Περιφέρειας, στη Διεύθυνση, Τμήμα..... τόσο σε θέματα στρατηγικά,

οργανωτικά όσο και θέματα Κανονιστικής συμμόρφωσης.

Έγγραφα που ζητήθηκαν	Έγγραφα που δόθηκαν
1.	1.
2.	2
3.	3
Ερωτήσ εις	Απαντήσ εις
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	
Συμπληρωματικές παρατηρήσεις :	

Φύλλο Πλαισίου Ελέγχου

ΦΥΛΛΟ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Επόπτης/-τρια Ελέγχου: -	Έτος: 202....
Ομάδα Ελέγχου: ✓ Επικεφαλής Μ.Ε.Ε. Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας :.....	Αύξων αριθμός ελέγχου:' ΕΚΘΕΣΗ ΕΛΕΓΧΟΥ

<ul style="list-style-type: none"> ✓ Α' Μέλος Ομάδας Έργου: ✓ Β' Μέλος Ομάδας Έργου : ✓ Γ' Μέλος Ομάδας Έργου: 	
--	--

Τίτλος της αποστολής ελέγχου (1)
Έλεγχος στο Περιβάλλον Ελέγχου και Λειτουργίας της Περιφέρειας, στη Διεύθυνση Τμήμα της Περιφέρειας.

Περιγραφή του περιβάλλοντος ελέγχου (2)
Η εργασία μας επικεντρώθηκε στην αξιολόγηση του Περιβάλλοντος Ελέγχου και Λειτουργίας, στη Διεύθυνση Διοικητικών Τμήμα της Περιφέρειας τόσο σε θέματα στρατηγικά, οργανωτικά όσο και θέματα Κανονιστικής συμμόρφωσης.

Στόχοι της αποστολής ελέγχου (3)

Εύρος της αποστολής ελέγχου (4)

Πρόσωπα προς συνάντηση (5)
<ol style="list-style-type: none"> 1. 2. 3.

Υπόδειγμα Προσωρινής Έκθεσης Εσωτερικού Ελέγχου

Στοιχεία συντάκτη:

Στοιχεία Υπεύθυνου Επικύρωσης:

1. Σύνοψη Προσωρινής Έκθεσης

Αντικειμενικοί Σκοποί Ελέγχου

Αντικείμενο του ελέγχου μας αποτέλεσε ο έλεγχος των διαδικασιών της Περιφέρειας και ο εντοπισμός των επιχειρησιακών κινδύνων, οι οποίοι συνδέονται με τις διάφορες δραστηριότητες και λειτουργίες του. Η εργασία μας επικεντρώθηκε στην αξιολόγηση του Τμήματος της Περιφέρειας τόσο σε θέματα στρατηγικά, οργανωτικά όσο και θέματα Κανονιστικής συμμόρφωσης.

Πραγματοποιήσαμε επισκόπηση και αξιολόγηση επί των υφιστάμενων διαδικασιών της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας. Ο έλεγχός μας διενεργήθηκε βάσει συνεντεύξεων με το προσωπικό της Περιφέρειας, καθώς επίσης και βάσει δειγματοληπτικών ελέγχων (walk throughs) μέσω σχετικών εγγράφων και αρχείων που συμπεριλαμβάνονταν στο πλαίσιο και στο εύρος των εργασιών μας, βάσει των σχετικών προγραμμάτων ελέγχου. Προχωρήσαμε επίσης στην υποβολή συγκεκριμένων προτάσεων, για τη βελτίωση της υφιστάμενης κατάστασης οι οποίες στηρίζονται σε βέλτιστες πρακτικές που εφαρμόζονται από ομοειδείς οργανισμούς, από την εμπειρία μας σε συναφή έργα, καθώς και από τις βέλτιστες πρακτικές Εσωτερικού Ελέγχου και εταιρικής Διακυβέρνησης.

Συμπεράσματα

Συνολικός ευρημάτων	αριθμός	Critical	High	Moderate	Low
{Συνολικός ευρημάτων :}	αριθμός	-

Επισκόπηση Διαπιστώσεων

Συνολική Αξιολόγηση:

Η ελεγκτική γνώμη για την αξιολόγηση του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου της ελεγχόμενης μονάδας είναι:

A) Ικανοποιητική

Β) Σχετικά Ικανοποιητική – χρήζει βελτιωτικών ενεργειών

Γ) Χρήζει βελτίωσης

Δ) Μη Ικανοποιητική

Επισκόπηση Περιβάλλοντος Εσωτερικών Δικλίδων Ελέγχου

Σε αυτό το στάδιο πραγματοποιήθηκαν συνεντεύξεις με τα αρμόδια στελέχη της Περιφέρειας με σκοπό την αξιολόγηση του περιβάλλοντος ελέγχου του καθώς και να διαπιστωθούν αν υφίστανται οι απαραίτητες δικλίδες ελέγχου. Χρησιμοποιήθηκαν checklists και αναλυτικά προγράμματα ελέγχου που έχουν σχεδιαστεί για το σκοπό αυτό. Με αυτό τον τρόπο ελαχιστοποιήθηκε η πιθανότητα μη αναγνώρισης σχετικών κινδύνων.

Σε αυτό το στάδιο εξετάστηκαν:

- Αν το γενικότερο πλαίσιο διακυβέρνησης είναι σύννομο και εξασφαλίζει την έγκαιρη και ακριβή γνωστοποίηση όλων των σημαντικών θεμάτων που αφορούν την Περιφέρεια.
- Τα οργανογράμματα και τις γραμμές επικοινωνίας.
- Τα όρια ευθύνης και δικαιοδοσίας των διαφόρων βαθμίδων διοίκησης.
- Την επάρκεια του συστήματος παραγωγής των απαραίτητων στοιχείων και τη συμμόρφωση με το θεσμικό πλαίσιο και την διαδικασία κατάρτισης του ετήσιου προϋπολογισμού στα πλαίσια της στρατηγικής της Περιφέρειας.

Επισκόπηση Κινδύνων και Συστάσεων

Βασικός Κίνδυνος Υπολειμματικός (Καθαρός) Κίνδυνος		Συστάσεις		
				Κατά προτεραιότητα

--	--	--	--	--

2. Εισαγωγή

2.1 Παρουσίαση Έκθεσης

Εντολή Ανάθεσης:

Παραλήπτες Προσωρινής Έκθεσης: Τμήμα

Παραλήπτες Τελικής Έκθεσης: Περιφερειάρχης Δυτικής Ελλάδας

Συντάκτες:

Επόπτης Ελέγχου: :

Υπεύθυνος Ελέγχου:

Ομάδα Ελέγχου:

2.2 Στόχος - Περίγραμμα - Πόροι

Στόχος του ελέγχου των διαδικασιών της Περιφέρειας είναι ο εντοπισμός των επιχειρησιακών κινδύνων, οι οποίοι συνδέονται με τις διάφορες δραστηριότητες και λειτουργίες του. Η ελεγκτική διαδικασία επικεντρώθηκε στην αξιολόγηση του Τμήματος της Περιφέρειας τόσο σε θέματα στρατηγικά, οργανωτικά όσο και θέματα Κανονιστικής συμμόρφωσης.

Το Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου (ΣΕΕ) της Δημοσιονομικής Διαχείρισης αντιπροσωπεύει ένα δομημένο μοντέλο για τη δημιουργία ενός ολοκληρωμένου μηχανισμού εσωτερικού ελέγχου για τη διαχείριση των δημόσιων πόρων και την προστασία του δημόσιου χρήματος και της δημόσιας περιουσίας, που έχει ως στόχο να παρέχει εύλογη διαβεβαίωση ότι οι διαδικασίες και οι λειτουργίες της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας συμμορφώνονται με τις αρχές της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, της διαφάνειας, της αποδοτικότητας, της αποτελεσματικότητας και της οικονομίας, καθώς και με τη σχετική νομοθεσία. Επιπλέον, ένα προηγμένο περιβάλλον εσωτερικού ελέγχου είναι ένα

αποτελεσματικό εργαλείο για την πρόληψη και την αποτροπή της διαφθοράς και της απάτης.

Το παραδοσιακό Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου της Δημοσιονομικής Διαχείρισης έδινε κυρίως έμφαση στη νομιμότητα και κανονικότητα χωρίς άλλα κριτήρια, βασιζόμενο σε ένα σύστημα κεντρικού εκ των προτέρων ελέγχου (προληπτικός έλεγχος) και εκ των υστέρων επιθεώρησης (κατασταλτικός έλεγχος) που εστίαζε σε καταγγελίες τρίτων, σε αμφισβητούμενες συναλλαγές, σε παραβιάσεις των κανόνων του προϋπολογισμού, τιμωρώντας το ανθρώπινο λάθος. Το σύγχρονο πλαίσιο εσωτερικού ελέγχου εστιάζει στη διαφάνεια και στη διαχείριση κινδύνων, εγκαθιστώντας τόσο σαφείς γραμμές λογοδοσίας και επικοινωνίας όσο και εναρμονισμένες μεθοδολογίες και διαδικασίες.

Το Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου Δημοσιονομικής Διαχείρισης δεν επικεντρώνεται στις τεχνικές σχεδιασμού και εκτέλεσης του προϋπολογισμού ή λογιστικής (αν και ο εσωτερικός έλεγχος μπορεί να προτείνει βελτιώσεις σε αυτά τα συστήματα), ούτε περιλαμβάνει καθήκοντα επιθεώρησης, όπως η διερεύνηση και η τιμωρία μεμονωμένων περιπτώσεων απάτης ή σοβαρών παρατυπιών, αλλά έχει προληπτικό χαρακτήρα και στοχεύει στη διασφάλιση της ύπαρξης επαρκών συστημάτων και δικλίδων για την αποτροπή φαινομένων κακοδιαχείρισης και χαμηλής αποτελεσματικότητας, καθώς και του περιορισμού των «ευκαιριών» για την εμφάνιση διαφθοράς και απάτης. Τα επιμέρους στοιχεία και διαδικασίες ενός ολοκληρωμένου ΣΕΕ, υπόκεινται σε εξωτερική αξιολόγηση, όσον αφορά στην επάρκεια και την αποτελεσματικότητά τους, από το Ελεγκτικό Συνέδριο. Πρόσφατα το Ελεγκτικό Συνέδριο εξέδωσε δύο αποφάσεις που αφορούν στο Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου Δημοσιονομικής Διαχείρισης.

Συγκεκριμένα: Με την αρ. ΦΓ8/28662/2020 (Β' 2424) Απόφαση «Ορισμός Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου εντός του Ελεγκτικού Συνεδρίου», αποτυπώθηκε η αντίληψη του Ανώτατου Δημοσιονομικού Δικαστηρίου αναφορικά με το περιεχόμενο του εσωτερικού ελέγχου και τα όργανα άσκησης αυτού κυρίως στη δημοσιονομική διαχείριση. Επισημαίνεται ότι σε αρκετά σημεία της εν λόγω απόφασης γίνεται αναφορά στα γενικώς αποδεκτά διεθνή μοντέλα και πρότυπα για το σύστημα εσωτερικού ελέγχου, τις βέλτιστες

πρακτικές όπως διαμορφώνονται ιδίως από τον Διεθνή Οργανισμό των Ανωτάτων Ελεγκτικών Ιδρυμάτων (INTOSAI1), από την Επιτροπή Υποστήριξης Οργανισμών της Επιτροπής Treadway (COSO2) και από το Ινστιτούτο Εσωτερικών Ελεγκτών (IIA3).

Με την αρ. ΦΓ8/55081/2020 (Β' 4938) Απόφαση «*Διαδικασία Ελέγχου από το Ελεγκτικό Συνέδριο της ύπαρξης, της λειτουργίας και της αποτελεσματικότητας Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου στους φορείς που υπάγονται στην ελεγκτική του δικαιοδοσία*», γίνεται αναφορά στην αναγκαιότητα καταγραφής από την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας αναλυτικά των διαδικασιών παραγωγής ή διενέργειας πράξεων με δημοσιονομικές συνέπειες, με εντοπισμό των δημοσιονομικών κινδύνων και των δικλίδων προς αντιμετώπιση αυτών. Η Εθνική Αρχή Διαφάνειας, έχοντας ως αρμοδιότητα την ανάπτυξη του θεσμικού οργανωτικού και επιχειρησιακού πλαισίου για το Εθνικό Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου, τη λειτουργία Εσωτερικού Ελέγχου και τη λειτουργία διαχείρισης κινδύνων, και στο πλαίσιο του εποπτικού και συμβουλευτικού ρόλου της για την αποτελεσματική λειτουργία των Συστημάτων Εσωτερικού Ελέγχου, όπως έχει τονίσει και το Ελεγκτικό Συνέδριο σε σχετικές επιστολές του προς τους φορείς, σχετικά με την εγκατάσταση Συστημάτων Εσωτερικού Ελέγχου, προέβη στην εκπόνηση του Προτύπου Καταγραφής Διαδικασιών του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου της Δημοσιονομικής Διαχείρισης. αξιολογηθεί και να βελτιωθεί, εφόσον απαιτηθεί. Το Πρότυπο βασίστηκε στο νομοθετικό πλαίσιο που ίσχυε κατά την εκτέλεση του εν λόγω έργου (ήτοι έως 30 Οκτωβρίου 2020), λαμβάνοντας υπόψη το γενικός αποδεκτό διεθνές Πλαίσιο Εσωτερικού Ελέγχου και τις καλές πρακτικές, όπως διαμορφώθηκαν από την Επιτροπή Υποστήριξης Οργανισμών της Επιτροπής Treadway (COSO Internal Control Integrated Framework 2013) και από το Ινστιτούτο Εσωτερικών Ελεγκτών (IIA).

Επιπλέον σύμφωνα με το Άρθρο 4 και 5 του Ν. 4795/2021 ορίζεται ότι Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου είναι το πλέγμα των λειτουργιών και διαδικασιών, καθώς και των δικλίδων ελέγχου που υιοθετεί η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας και είναι σχεδιασμένο για να παρέχει εύλογη διαβεβαίωση στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας για την επίτευξη των στόχων του φορέα σχετικά με την:

α) αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα των επιχειρησιακών του λειτουργιών,

β) αξιοπιστία των οικονομικών και λοιπών αναφορών,

γ) συμμόρφωση με τους νόμους, τους κανονισμούς και τις πολιτικές που διέπουν τη λειτουργία του.

Το Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου οφείλει να λαμβάνει υπόψη του τα γενικώς αποδεκτά Πρότυπα για την Επαγγελματική Εφαρμογή του Εσωτερικού Ελέγχου, το Πλαίσιο Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου της Επιτροπής C.O.S.O., καθώς και τις καλές πρακτικές, που διαμορφώνονται από φορείς όπως η Επιτροπή C.O.S.O. (Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission - C.O.S.O.) και το Ινστιτούτο Εσωτερικών Ελεγκτών (Institute of Internal Auditors - I.I.A.). Το Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου αναφέρεται σε ένα οργανωμένο πλέγμα λειτουργιών και διαδικασιών, το οποίο περιλαμβάνει το σύστημα διακυβέρνησης, τη διαχείριση κινδύνων, το κανονιστικό πλαίσιο, τις πολιτικές, τις διαδικασίες, τις εντολές, καθώς και τη λειτουργία Εσωτερικού Ελέγχου.

Οι ΟΤΑ υποχρεούνται στην πλήρη καταγραφή και συνεχή ενημέρωση των διαδικασιών που αφορούν σε όλες τις λειτουργίες και τις δράσεις τους.

Το σύστημα εσωτερικού ελέγχου αποβλέπει στην εκμηδένιση ή ελαχιστοποίηση των δημοσιονομικών κινδύνων με τη χρήση των κατάλληλων δικλίδων, οι οποίες επιλέγονται ύστερα από εκτίμηση της σοβαρότητας του κινδύνου, της πιθανότητας επέλευσής του και της θυσίας που συνεπάγεται η κινητοποίηση των μέσων αντιμετώπισής του.

Η διάρθρωση του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου σύμφωνα με άρθρο 6 του Νόμου 4795/2021 έχει ως εξής:

α) Η πρώτη γραμμή περιλαμβάνει τις οργανικές μονάδες, καθώς και το σύνολο των υπαλλήλων με οποιαδήποτε σχέση εργασίας που κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους εκτελούν τις διεργασίες εντοπισμού και μετριασμού των κινδύνων, καθώς και την παρακολούθηση και αξιολόγηση των δικλίδων ελέγχου.

β) Η δεύτερη γραμμή περιλαμβάνει τις οργανικές μονάδες και τα μονοπρόσωπα ή συλλογικά όργανα της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας που έχουν ως αρμοδιότητα τη διασφάλιση της τήρησης της νομιμότητας, τη διαχείριση των κινδύνων που απειλούν την εύρυθμη λειτουργία της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, καθώς και τη συνολική παρακολούθηση και αξιολόγηση των δικλίδων ελέγχου, που εκτελούνται από την πρώτη γραμμή ρόλων, λειτουργώντας ανεξάρτητα από αυτήν.

γ) Η τρίτη γραμμή περιλαμβάνει τη Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου, η οποία παρέχει στον Περιφερειάρχη εύλογη διαβεβαίωση και συμβουλευτικές υπηρεσίες σχετικά με την επάρκεια και την αποτελεσματικότητα του συστήματος και των διαδικασιών διακυβέρνησης,

διαχείρισης των κινδύνων και των επιμέρους στοιχείων και δικλίδων ελέγχου του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου, που αποτελούν αρμοδιότητα των δύο πρώτων γραμμών ρόλων.

Οι έλεγχοι προτεραιοποιούνται ανάλογα με τη διαθεσιμότητα των πόρων, δεδομένου ότι σπάνια οι πόροι επαρκούν για να καλυφθούν τα πάντα.

Μεθοδολογία Καταγραφής και αξιολόγησης

Στάδιο 1 – Συγκέντρωση και επεξεργασία απαιτούμενου Υλικού

Σε αυτό το στάδιο συγκεντρώθηκαν όλες οι απαραίτητες πληροφορίες και οι υπάρχουσες πολιτικές, διαδικασίες, συστήματα και πρακτικές που έχουν εισαχθεί και ακολουθούνται στην καθημερινή λειτουργία της Περιφέρειας με σκοπό την καλύτερη κατανόηση του εσωτερικού και εξωτερικού περιβάλλοντος αυτού.

Περιγράφονται αναλυτικά:

Για την ανάπτυξη του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου της Δημοσιονομικής Διαχείρισης ακολουθήθηκαν τα εξής στάδια:

- Συλλογή νομικού και κανονιστικού πλαισίου
- Απεικόνιση διαδικασιών
- Δημιουργία Μητρώου
- Αποτύπωση υφιστάμενων δικλίδων

Η μεθοδολογία μας θα περιλαμβάνει τις κατωτέρω φάσεις για την εκτέλεση της ελεγκτικής διαδικασίας:

Στάδιο 1 -Συλλογή πληροφοριών

- Οι επισκέψεις στις διάφορες διευθύνσεις που πραγματοποιήθηκαν σύμφωνα με το πλάνο ελέγχου. Όπου κρίνεται απαραίτητο το πλαίσιο θα τροποποιείται για την πραγματοποίηση έκτακτων και ειδικών ελέγχων
- Πριν από την έναρξη κάθε ελέγχου συλλέγονται πληροφορίες σχετικά με τις περιοχές και τις δραστηριότητες που πρόκειται να ελεγχθούν

πραγματοποιείται επίσης επισκόπηση οποιονδήποτε άλλων στοιχείων και πληροφοριών κρίνονται απαραίτητα για τη διενέργεια του ελέγχου

Στάδιο 2 -Εκτέλεση ενός Προγράμματος Ελέγχου

Εκτελείται το πρόγραμμα ελέγχου που θα έχει ετοιμαστεί στα προηγούμενα στάδια. Η περιγραφή της κάθε ελεγκτικής εργασίας και τα σχετικά αποτελέσματα καταγράφονται αναλυτικά στα φύλλα ελέγχου. Το κάθε φύλλο περιλαμβάνει:

- Λεπτομερής παράθεση των αποτελεσμάτων
- Περιγραφή των συμπερασμάτων που προέκυψαν από την ελεγκτική εργασία
 - Τα φύλλα ελέγχου θα συνδέονται επαρκώς με το πρόγραμμα ελέγχου έτσι ώστε να είναι εμφανής η εκτέλεση της ελεγκτικής εργασίας όπως περιγράφεται στο πρόγραμμα ελέγχου
 - Τα συμπεράσματα που θα εμφανίζονται στο φύλλο ελέγχου θα συνδέονται επαρκώς με την έκθεση ελέγχου έτσι ώστε να παρέχεται η απαραίτητη τεκμηρίωση των ευρημάτων που εμφανίζονται στην έκθεση

Στάδιο 3 -Συλλογή Τεκμηρίων Ελέγχου

- Τα τεκμήρια ελέγχου είναι οι απαραίτητες πληροφορίες που συλλέγονται με σκοπό την απόκτηση της απαραίτητης επιβεβαίωσης (assurance) της ορθής λειτουργίας των ελεγχόμενων περιοχών
- Τα τεκμήρια μπορεί να περιλαμβάνουν σημειώσεις από συνεντεύξεις, υλικό αντλημένο από έντυπα της ελεγχόμενης μονάδας, εσωτερικές οδηγίες και αποτελέσματα ελέγχων (audit tests)

Στάδιο 4 -Αξιολόγησης Τεκμηρίων Ελέγχου και Εξαγωγή Συμπερασμάτων

- Τα τεκμήρια που συλλέγονται αξιολογούνται με σκοπό την εξαγωγή συμπερασμάτων
- Για όλα τα τεκμήρια που πρόκειται να χρησιμοποιηθούν στην εξαγωγή συμπερασμάτων είναι σημαντικό να επιβεβαιώνονται τα πιο κάτω:
 - Σχετικότητα: Το τεκμήριο είναι σχετικό με το συγκεκριμένο ελεγκτικό στόχο
 - Αξιοπιστία: Το τεκμήριο προέρχεται από πηγή που διασφαλίζει την ακρίβειά του

- Αντικειμενικότητα: Το τεκμήριο δίνει την πραγματική διάσταση του ευρήματος χωρίς υπερβολές
- Μετά την αξιολόγηση των τεκμηρίων θα εξαγονται συμπεράσματα για κάθε μία από τις ελεγχόμενες περιοχές και λειτουργίες

Στάδιο 5 -Παρουσίασης Ευρημάτων

Τα ευρήματα παρουσιάζονται στους αρμόδιους προϊστάμενους κάθε λειτουργίας από τους οποίους λαμβάνονται οι απαραίτητες εξηγήσεις και σχόλια. Συζητιούνται επίσης πιθανές προτάσεις βελτίωσης στις συγκεκριμένες περιοχές και θα λαμβάνονται οι παρατηρήσεις των ελεγχόμενων

Στάδιο 6 -Εκπόνησης Έκθεσης Ελέγχου

Ετοιμάζεται η έκθεση ελέγχου που περιγράφει λεπτομερώς:

- Τα ευρήματα που εντοπίστηκαν
- Τις πιθανές επιπτώσεις τους
- Τις προτάσεις για την επίλυση των προβλημάτων

Στάδιο 7 - Αποστολή Έκθεσης Ελέγχου στην Ελεγχόμενη Μονάδα

Η έκθεση ελέγχου προωθείται στην ελεγχόμενη δραστηριότητα σε συγκεκριμένο και προκαθορισμένο διάστημα από την ολοκλήρωση της ελεγκτικής εργασίας. Ζητείται από τους αρμόδιους διευθυντές των ελεγχόμενων λειτουργιών όπως προσκομίσουν μαζί με τα σχόλιά τους χρονοδιάγραμμα υλοποίησης των σχετικών εισηγήσεων

III. ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

Μετά την οριστικοποίηση της έκθεσης ελέγχου αυτή προωθείται στην Διοίκηση της Περιφέρειας.

Η έκθεση ελέγχου αποτελεί το τελικό προϊόν του κάθε έργου. Για τον λόγο αυτό η έκθεση θα είναι:

- Φιλική στον αναγνώστη
- Ακριβής
- Τεκμηριωμένη
- Αντικειμενική
- Επαρκής σε πληροφορίες έτσι ώστε να γίνεται κατανοητή σε οποιονδήποτε αναγνώστη ακόμη και αν δεν έχει ιδιαίτερη γνώση της συγκεκριμένης περιοχής

- Η έκθεση ελέγχου χωρίζεται σε 3 βασικές ενότητες:
 - Εισαγωγή: Περιλαμβάνει τον σκοπό του ελέγχου, την περίοδο που κάλυψε ο έλεγχος καθώς επίσης και μία γενική περιγραφή της ελεγκτικής εργασίας
 - Συνοπτική παρουσίαση: Παρουσιάζονται συνοπτικά τα σημαντικότερα θέματα που εντοπίστηκαν κατά τη διάρκεια του ελέγχου
 - Παρουσίαση ευρημάτων: Παρουσιάζονται λεπτομερώς τα διάφορα ευρήματα ανά θεματική περιοχή

- Η παρουσίαση του κάθε ευρήματος περιλαμβάνει τα πιο κάτω:
 - Παρατήρηση: Περιγράφεται το εύρημα με ιδιαίτερη αναφορά στο μέγεθος του προβλήματος (ποσοτικοποίηση) και στις αιτίες που το προκαλούν (causes)
 - Επίπτωση: Περιγράφεται η επίπτωση του συγκεκριμένου προβλήματος στην επίτευξη των επιχειρησιακών στόχων της Περιφέρειας
 - Εισήγηση: Παρουσιάζεται μια ολοκληρωμένη πρόταση διόρθωσης του προβλήματος και βελτίωση της συγκεκριμένης λειτουργίας. Η πρόταση λαμβάνει υπόψη την παράμετρο του κόστους και της ωφέλειας (cost and benefits) έτσι ώστε να είναι εποικοδομητική και πρακτική
 - Σχόλια ελεγχόμενης μονάδας: Στη συνέχεια, ο προϊστάμενος της ελεγχόμενης μονάδας επισυνάπτει τα σχόλια του σχετικά με τα ευρήματα που παρατίθενται στην έκθεση. Τα σχόλια αυτά αναλύονται στις πιο κάτω ενότητες:
 - Διορθωτικές ενέργειες / σχέδια δράσης
 - Υπεύθυνοι υλοποίησης ενεργειών
 - Ημερομηνίες υλοποίησης διορθωτικών ενεργειών

- Παρακολούθηση της υλοποίησης των συστάσεων του Εσωτερικού Ελέγχου

Μετά το στάδιο της οριστικοποίησης της έκθεσης ελέγχου, οι συστάσεις που αναφέρονται στην έκθεση και έχουν συμφωνηθεί με τους ελεγχόμενους, καθώς και τα σχέδια διορθωτικών ενεργειών και δράσεων για την εφαρμογή τους, παρακολουθούνται από τη Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου. Η παρακολούθηση συνίσταται στην επιβεβαίωση της υλοποίησης και αξιολόγησης του αντίκτυπου κάθε ενέργειας που συμφωνήθηκε, εντός του προκαθορισμένου χρονοδιαγράμματος που τέθηκε από τον Εσωτερικό Ελεγκτή.

Δημιουργία Μητρώου Κινδύνων

Κατά το πλαίσιο της καταγραφής των κινδύνων καταρτίστηκε ένα Μητρώο Κινδύνων, βάσει των γενικώς αποδεκτών διεθνών προτύπων εσωτερικού ελέγχου και των βέλτιστων πρακτικών, όπως διαμορφώθηκαν, ιδίως, από την Επιτροπή Επιχορήγησης Οργανισμών της Επιτροπής Treadway (COSO) και από το Ινστιτούτο Εσωτερικών Ελεγκτών (IIA). Σε αυτό αναγνωρίζονται οι βασικοί κίνδυνοι που επηρεάζουν τις διαδικασίες και κατατάχθηκαν ανάλογα με τη φύση τους στις ακόλουθες γενικές κατηγορίες:

Τεχνικοί/Λειτουργικοί	
Νομικοί/Κανονιστικοί	
Οργανωτικοί/Διακυβέρνησης	
Στρατηγικοί/Επιχειρησιακοί	
Δημοσιονομικών Αναφορών	
Πληροφοριακών Συστημάτων	
Ανθρώπινου Παράγοντα	
Εξωγενείς	

Κάθε κατηγορία κινδύνου αναλύεται σε ειδικότερους κινδύνους και αντιστοιχίζονται με την επίτευξη των στόχων του μοντέλου COSO (Committee of

Sponsoring Organizations of the Treadway Commission) που παρέχει έναν οδικό χάρτη εφαρμογής του συστήματος εσωτερικού ελέγχου:

Κατηγορίες Κινδύνων με βάση το COSO

- ❖ Συμμόρφωσης
- ❖ Επιχειρησιακής αποτελεσματικότητας
- ❖ Αξιοπιστίας οικονομικών και μη αναφορών

Περιλαμβάνει την εξέταση της εκτιμώμενης επίπτωσης ενός κινδύνου σε σχέση με την πιθανότητα αυτό να συμβεί. Οι κίνδυνοι μπορούν να χαρτογραφηθούν μαζί ώστε να διευκολύνεται ο διαχωρισμός μεταξύ υψηλών και χαμηλών κινδύνων. Σύμφωνα με τους ΟΑΣΑ (2018) και ΕΑΔ (2020), για να εκπονηθεί η αξιολόγηση της βαρύτητας των κινδύνων, κάθε κίνδυνος πρέπει να εξετασθεί σε συσχέτιση με τους υπόλοιπους. Το παρακάτω Σχήμα παρουσιάζει μια σχετική προσέγγιση στο θέμα

ΕΠΙΠΤΩΣΗ: Ποια είναι η συνέπεια αυτού του κινδύνου στην ικανότητα του να επιτύχει τους στόχους του;

Υψηλός κίνδυνος - Οι Ελεγχόμενες οντότητες στην περιοχή υψηλού κινδύνου θέτουν σε σημαντικό κίνδυνο τους οργανωτικούς στόχους και την αποστολή
Χαμηλός κίνδυνος - Ο έλεγχος αυτών των οντοτήτων θα είχε μικρή προστιθέμενη αξία

Ακραίο					
Πολύ υψηλά					
Μέσο					
Χαμηλό					
Αμελητέο					
	Σπάνιο	Απίθανο	Μέτριο	Πιθανό	Σχεδόν Αβέβαιο

ΠΙΘΑΝΟΤΗΤΑ: Είναι βέβαιο ή απίθανο ότι ο κίνδυνος θα πραγματοποιηθεί;

Σχήμα: Χαρτογράφηση κινδύνων
(Πηγή: ΟΑΣΑ2018)

Σύμφωνα με την Απόφαση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου (ΟΕΣ, 2020) (ΦΕΚ 4938/τ.Β/09.11.2020), το σύστημα εσωτερικού ελέγχου αποβλέπει στην εκμηδένιση ή ελαχιστοποίηση των δημοσιονομικών κινδύνων με τη χρήση των κατάλληλων δικλίδων, οι οποίες επιλέγονται ύστερα από εκτίμηση της σοβαρότητας του κινδύνου, της πιθανότητας επέλευσής του και της θυσίας που συνεπάγεται η κινητοποίηση των μέσων αντιμετώπισής του, (ΕΑΔ, 2020).

Σύμφωνα με το άρθρο 1 της υπ' Αριθμόν απόφασης ΦΓ8/55081 «Διαδικασία Ελέγχου από το Ελεγκτικό Συνέδριο της ύπαρξης, της λειτουργίας και της αποτελεσματικότητας Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου στους φορείς που υπάγονται στην ελεγκτική του δικαιοδοσία» ΦΕΚ Τεύχος Β' 4938/09.11.2020 ως δημοσιονομικοί κίνδυνοι νοούνται ιδίως:

1. Ο κίνδυνος αυθαίρετης υλικής αφαίρεσης ή καταστροφής της περιουσίας της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας (λ.χ. υπεξαίρεση).
2. Ο κίνδυνος απεμπόλησης από την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας δημόσιων αξιώσεων της εις βάρος τρίτων (λ.χ. μη είσπραξη φόρου).
3. Ο κίνδυνος ανάληψης από την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας δημόσιων υποχρεώσεων χωρίς δυνατότητα εκπλήρωσης (λ.χ. δάνεια).
4. Ο κίνδυνος μη σύννομης χορήγησης από την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας δικαιωμάτων υπέρ τρίτων (λ.χ. μη νόμιμη απευθείας ανάθεση).
5. Ο κίνδυνος μη σύννομης εκταμίευσης από την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας δημόσιου χρήματος ή διάθεσης περιουσίας (λ.χ. πληρωμή χωρίς επαρκή παραλαβή), και

6. Ο κίνδυνος διάθεσης από την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας δημόσιου χρήματος χωρίς εγγυήσεις για την επίτευξη του καλύτερου αποτελέσματος (λ.χ. σπάταλη διαχείριση).

Δημοσιονομικοί Κίνδυνοι

Σύμφωνα με ανωτέρω κινδύνους στο Μητρώο Κινδύνων αναλύονται με μεγαλύτερη λεπτομέρεια ανά στάδιο διαδικασίας και κατηγορία κινδύνου, οι πιθανές αρνητικές επιπτώσεις που μπορεί να επιφέρει σε κάθε στάδιο

Συλλογή των Πληροφοριών για τον καθορισμό των κινδύνων

Για τον καθορισμό των κινδύνων στο περιβάλλον ελέγχου της Διεύθυνσης Διοικητικών- Οικονομικών Υπηρεσιών, καθώς και των ενδεχόμενων συνεπειών τους, αξιοποιήθηκε ένα σύνολο εργαλείων συλλογής πληροφοριών, όπως συνεντεύξεις, συναντήσεις και εργαστήρια για τη συγκέντρωση επιπρόσθετων δεδομένων από τη διοικητική ιεραρχία όσον αφορά στους κινδύνους σε διάφορα επίπεδα του οργανισμού, αλλά και από τα λοιπά εμπλεκόμενα μέρη στη καθημερινή λειτουργία της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας .

Βήματα συλλογής πληροφοριών:

(α) Συνάντηση με τη Διεύθυνση των Διοικητικών - Οικονομικών Υπηρεσιών με σκοπό την:

- πληροφόρηση σχετικά με τις προσδοκίες τους και του τί αναμένουν από τον συγκεκριμένο έλεγχο, ώστε να υπάρχει κοινή αντίληψη επ' αυτού.
- πληροφόρηση του ελεγκτή σχετικά με τη στοχοθεσία της Περιφέρειας (π.χ. αύξηση εσόδων, ψηφιοποίηση συστημάτων, καλύτερη και ταχύτερη εξυπηρέτηση του πολίτη). Η γνώση της στοχοθεσίας είναι σημαντική για

την αξιολόγηση των κινδύνων και την μετέπειτα ιεράρχηση των συστάσεων που θα προκύψουν από την ελεγκτική διαδικασία.

(β) Συναντήσεις με την Διοικητική Ιεραρχία στις Οργανικές Μονάδες της Περιφέρειας

Η καταγραφή των κινδύνων διενεργήθηκε μέσω συνεντεύξεων με τους προϊσταμένους των τμημάτων. Η δραστηριότητα είχε σκοπό την εκτίμηση των κινδύνων της Περιφέρειας για την καλύτερη διαχείρισή τους, προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι που έχουν τεθεί.

Πίνακες Αξιολόγησης Κινδύνου με βάση εκτίμηση πιθανότητας και αντικτύπου

- Για την Πιθανότητα

Κλίμακ α	Κατηγορί α	Επεξήγηση Κλίμακας
5	Σχεδόν Βέβαιο	Πιθανότητα μεγαλύτερη του 90% να λάβει χώρα το γεγονός στους επόμενους 12 μήνες
4	Πολύ Πιθανό	Πιθανότητα μεταξύ 75% και 90% να λάβει χώρα το γεγονός στους επόμενους 12 μήνες
3	Πιθανό	Πιθανότητα μεταξύ 50% και 75% να λάβει χώρα το γεγονός στους επόμενους 12 μήνες
2	Απίθανο	Πιθανότητα μεταξύ 10% και 50% να λάβει χώρα το γεγονός στους επόμενους 12 μήνες
1	Πολύ Απίθανο	Πιθανότητα μικρότερη του 10% να λάβει χώρα το γεγονός στους επόμενους 12 μήνες

- Για την Επίπτωση

Κλίμακ α	Κατηγορί α	Επεξήγηση Κλίμακας
5	Μέγιστη	Συμβάντα που επηρεάζουν σε πολύ μεγάλο βαθμό την επίτευξη των στρατηγικών στόχων και ενδεχομένως τη φήμη και τη συνέχεια της δραστηριότητάς
4	Υψηλός	Συμβάντα που επηρεάζουν αρκετά σημαντικά τις λειτουργίες και έχουν αρκετά σημαντικό αντίκτυπο στους στρατηγικούς στόχους
3	Μέτρια	Συμβάντα που δεν επηρεάζουν τους στρατηγικούς στόχους αλλά έχουν σημαντικό αντίκτυπο σε κάποια λειτουργία
2	Χαμηλή	Συμβάντα που δεν επηρεάζουν τους στρατηγικούς στόχους αλλά ενδεχομένως να έχουν κάποιο αντίκτυπο σε κάποια λειτουργία αλλά όχι σημαντικό
1	Αμελητέα	Συμβάντα που δεν επηρεάζουν τους στρατηγικούς

	στόχους και δεν έχουν αντίκτυπο
--	---------------------------------

Risk Matrix

Η μήτρα πιθανότητας – αποτελέσματος (**Risk Matrix**) είναι σημαντικό εργαλείο στην ανάλυση των κινδύνων διότι επιτρέπει να συγχωνεύεται στην ίδια κλίμακα η βαθμονόμηση των χαρακτηριστικών των κινδύνων, της πιθανότητας και του αποτελέσματος. Συνεπώς, δίνει μια άμεση εικόνα της κατάταξης των κινδύνων.

Ο πίνακας περιέχει δύο παραμέτρους:

- την πιθανότητα να συμβεί το γεγονός και
- την εκτίμηση των συνεπειών.

Και τα δύο αξιολογούνται με κλίμακες (π.χ. χαμηλή, μέτρια, υψηλή).

Στο risk matrix ο συνδυασμός της πιθανότητας εμφάνισης με τη σοβαρότητα των συνεπειών παρουσιάζεται υπό μορφή διαβάθμισης από ελάχιστη έως κρίσιμη:

Υπολογισμός για την Αξιολόγηση του κινδύνου (Κίνδυνος = Πιθανότητα Χ Επίπτωση)

Βάσει της ακόλουθης μήτρας αξιολογείται ο κάθε Κίνδυνος. Αν με τον υπολογισμό εντάσσεται στην Κόκκινη περιοχή τότε είναι Υψηλός, αν εντάσσεται στην Κίτρινη είναι Μέτριος και αν εντάσσεται στην Πράσινη είναι Χαμηλός. Στη συνέχεια ταξινομούνται όλοι οι αξιολογημένοι Κίνδυνοι στο Χάρτη Κινδύνων, με βάση το βαθμό επικινδυνότητά τους, ξεκινώντας από τους Υψηλότερους.

Μήτρα Αξιολόγησης Κινδύνου

ΕΠΙΠΤΩΣΗ	Ακραία -5	5	10	15	20	25
	Υψηλή -4	4	8	12	16	20
	Μέτρια -3	3	6	9	12	15
	Χαμηλή -2	2	4	6	8	10
	Αμελητέα -1	1	2	3	4	5
		Πολύ Απίθανο -1	Απίθανο-2	Πιθανό -3	Πολύ Πιθανό-4	Σχεδόν Βέβαιο -5
	ΠΙΘΑΝΟΤΗΤΑ					

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΕΥΡΗΜΑΤΩΝ ΒΑΣΕΙ ΔΙΑΒΑΘΜΙΣΗΣ

<p>Κρίσιμος Κίνδυνος</p>	<p>Πρόκειται για ένα πολύ σοβαρό θέμα των ασφαλιστικών δικλείδων ή της διαχείρισης κινδύνων ή της συμμόρφωση ή άλλο ζήτημα που, εάν δεν μετριαστεί, μπορεί, με υψηλό βαθμό βεβαιότητας, να οδηγήσει σε:</p> <p><u>Πολύ σημαντική απώλεια εσόδων / ζημιά, ή / και</u> <u>Πολύ σημαντική ζημιά στη φήμη της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας ή / και</u> <u>Μεγάλη απώλεια εμπιστοσύνης εκ μέρους των πολιτών ή / και</u> <u>Πολύ σημαντικές κυρώσεις / πρόστιμα, ή / και</u> <u>Νομικές διαδικασίες κατά της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, ή / και</u> <u>Ζωτική παραβίαση πολιτικών ή διαδικασιών, ή / και</u> <u>Επομένως, αυτό έχει μια ουσιώδη ή σημαντική επίπτωση πέρα από την οργανωτική μονάδα / διαδικασία που ελέγχεται με πιθανή επίδραση συνολικά στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας.</u></p>
<p>Υψηλός Κίνδυνος</p>	<p>Πρόκειται για ένα σοβαρό θέμα των ασφαλιστικών δικλείδων ή της διαχείρισης κινδύνων ή της συμμόρφωση ή άλλο ζήτημα που, εάν δεν μετριαστεί, μπορεί, με υψηλό βαθμό βεβαιότητας, να οδηγήσει σε:</p> <p><u>Σημαντική απώλεια εσόδων / ζημιά, ενδεχομένως σε συνδυασμό με άλλες αδυναμίες που εντοπίστηκαν κατά τη διάρκεια του ελεγκτικού έργου, ή / και</u> <u>Σοβαρή ζημιά στη φήμη της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, ή / και</u> <u>Διαταραχή των σχέσεων με τους πολίτες, ή / και</u> <u>Σημαντικές κυρώσεις / πρόστιμα, ή / και</u> <u>Σημαντική παραβίαση πολιτικών ή διαδικασιών.</u> <u>Επομένως, αυτό έχει μια ουσιώδη ή σημαντική επίπτωση στη οργανωτική μονάδα / διαδικασία, η δράση είναι επιτακτική προκειμένου να αποφευχθεί η συνεχής έκθεση της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας σε υψηλό επίπεδο κινδύνου.</u></p>
<p>Μέσος Κίνδυνος</p>	<p>Πρόκειται για θέμα στις ασφαλιστικές δικλείδες ή στη διαχείριση κινδύνων ή στη συμμόρφωση ή σε άλλο ζήτημα που, εάν δεν μετριαστεί, μπορεί να οδηγήσει σε:</p> <p><u>Οικονομικές απώλειες, ή / και</u> <u>Παραβίαση πολιτικών ή διαδικασιών ή / και</u> <u>Ζημιά στη φήμη της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, ή / και</u> <u>Κυρώσεις ή ασήμαντα πρόστιμα ή προειδοποιητικές επιστολές από τις ρυθμιστικές / εποπτικές αρχές.</u> <u>Επομένως, αυτό απαιτεί έγκαιρη προσοχή εκ μέρους της διοίκησης, καθώς είναι κάτι περισσότερο από ένα τυχαίο ανθρώπινο σφάλμα και, εάν δεν διορθωθεί, θα συνεχίσει να έχει δυσμενείς επιπτώσεις στη διαδικασία ή / και στην ελεγχόμενη οργανωτική μονάδα.</u></p>
<p>Χαμηλός Κίνδυνος</p>	<p><u>Συνήθως πρόκειται για ακούσιο σφάλμα ή παράλειψη ή ασήμαντη αδυναμία που δεν απαιτεί άμεση δράση. Ωστόσο, η επίλυση θα οδηγήσει σε βελτιώσεις, όπως ενίσχυση των δικλείδων ασφαλείας ή / και μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα.</u></p>

ΔΙΑΒΑΘΜΙΣΗ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗΣ ΓΝΩΜΗΣ

Για τη συνολική αξιολόγηση λαμβάνεται υπόψη η σημαντικότητα των ευρημάτων που έχουν αναδειχθεί σύμφωνα με τον ακόλουθο πίνακα:

	<u>Κρίσιμου κινδύνου ευρήματα</u>	<u>Υψηλού κινδύνου ευρήματα</u>	<u>Μέσου κινδύνου ευρήματα</u>	<u>Χαμηλού κινδύνου ευρήματα</u>
Μη ικανοποιητική	<u>Υπαρξη έστω και ενός ευρήματος κρίσιμου κινδύνου</u>	<u>Πάνω από το 30% του συνόλου των ευρημάτων</u>	✓	✓
Χρήζει σημαντικής βελτίωσης	✗	<u>Υπαρξη έστω και ενός ευρήματος</u>	<u>Τα ευρήματα μέσου κινδύνου υπερβαίνουν το 50% του συνόλου</u>	✓
Σχετικά ικανοποιητική -χρήζει βελτίωσης	✗	✗	<u>Υπαρξη έστω και ενός ευρήματος</u>	✓
Ικανοποιητική	✗	✗	✗	<u>Μόνο χαμηλού κινδύνου ευρήματα</u>

Ικανοποιητική: Τα ελεγκτικά αποτελέσματα υποδηλώνουν πως ο τρόπος με τον οποίο έχει σχεδιασθεί ή/και λειτουργεί το σύστημα εσωτερικού ελέγχου/δικλείδες ασφαλείας της εν λόγω ελεγχόμενης οντότητας, παρέχει εύλογη διασφάλιση από τους αναγνωρισμένους κινδύνους.

Σχετικά ικανοποιητική -χρήζει βελτίωσης: τα ελεγκτικά αποτελέσματα υποδηλώνουν πως ο τρόπος με τον οποίο έχει σχεδιασθεί ή/και λειτουργεί το σύστημα εσωτερικού ελέγχου/δικλείδες ασφαλείας της εν λόγω ελεγχόμενης οντότητας, παρέχει περιορισμένη εύλογη διασφάλιση από τους αναγνωρισμένους κινδύνους και υπάρχουν περιορισμένες δυνατότητες βελτίωσης.

Χρήζει σημαντικής βελτίωσης: Τα ελεγκτικά αποτελέσματα υποδηλώνουν πως ο τρόπος με τον οποίο έχει σχεδιασθεί ή/και λειτουργεί το σύστημα εσωτερικού ελέγχου/δικλείδες ασφαλείας της εν λόγω ελεγχόμενης οντότητας, παρέχει περιορισμένη εύλογη διασφάλιση από τους αναγνωρισμένους κινδύνους και υπάρχουν σημαντικές δυνατότητες βελτίωσης.

Μη ικανοποιητική: Τα ελεγκτικά αποτελέσματα υποδηλώνουν πως ο τρόπος με τον οποίο έχει σχεδιασθεί ή/και λειτουργεί το σύστημα εσωτερικού ελέγχου/δικλείδες ασφαλείας της εν λόγω ελεγχόμενης οντότητας, δεν παρέχει εύλογη διασφάλιση από τους αναγνωρισμένους κινδύνους.

Ορισμοί – έννοιες

Διάγραμμα ροής (Flowchart)

Μια διαγραμματική αναπαράσταση των εγγράφων και αρχείων του Οργανισμού, και η σειρά με την οποία υποβάλλονται σε επεξεργασία.

Διαφθορά (Corruption)

- Οποιαδήποτε μορφή αντιδεοντολογικής χρήσης της δημόσιας εξουσίας για προσωπικό ή ιδιωτικό όφελος. (XVI INCOSAI, Ουρουγουάη, 1998)
- Η κατάχρηση ανατεθείσας εξουσίας για ιδιωτικό όφελος.
(Transparency International)

Ελεγκτική επιτροπή (Audit Committee)

Επιτροπή του διοικητικού συμβουλίου της οποίας ο ρόλος επικεντρώνεται κατά κανόνα στην υποβολή χρηματοοικονομικών αναφορών και την παρακολούθηση των διαδικασιών της οντότητας για τη διαχείριση των επιχειρηματικών και χρηματοοικονομικών κινδύνων, καθώς και της συμμόρφωσης με σημαντικές ισχύουσες νομικές, ηθικές και κανονιστικές απαιτήσεις.

Εκτίμηση κινδύνου (Risk assessment)

Η εκτίμηση κινδύνου είναι η διαδικασία προσδιορισμού και ανάλυσης των σχετικών με την επίτευξη των στόχων μιας Περιφέρειας κινδύνων, καθώς και καθορισμού του κατάλληλου τρόπου αντιμετώπισης.

Ενδογενής κίνδυνος (Inherent risk)

Ο κίνδυνος που διατρέχει μια οντότητα χωρίς να λαμβάνονται υπόψη οι ενέργειες της διοίκησης προκειμένου να αλλάξει είτε την πιθανότητα εκδήλωσης του κινδύνου είτε τον αντίκτυπό του.

Εξωτερικός έλεγχος (External audit)

Ο έλεγχος που πραγματοποιείται από την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας που δεν υπάγεται ούτε εξαρτάται από τον ελεγχόμενο, με σκοπό να διατυπώσει γνώμη και να υποβάλει αναφορά επί των λογαριασμών και των οικονομικών καταστάσεων, την κανονικότητα και τη νομιμότητα των εργασιών ή/και την οικονομική διαχείριση.

Εσωτερικός έλεγχος (Internal audit)

Μια ανεξάρτητη, αντικειμενική δραστηριότητα η οποία παρέχει διασφάλιση και συμβουλές με σκοπό να προσθέσει αξία και να βελτιώσει τις λειτουργίες του οργανισμού. Βοηθά έναν οργανισμό να επιτύχει τους στόχους του προσφέροντας μια συστηματική και πειθαρχημένη προσέγγιση για την αξιολόγηση και τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των διεργασιών διαχείρισης κινδύνου, δικλίδων και διακυβέρνησης (IIA).

Εσωτερικές δικλίδες (Internal control)

Οι εσωτερικές δικλίδες αποτελούν μια ολοκληρωμένη διαδικασία, η οποία πραγματοποιείται από τη διοίκηση και το προσωπικό μιας οντότητας και έχει σχεδιασθεί ώστε να αντιμετωπίζει τους κινδύνους και να παρέχει εύλογη διασφάλιση ότι για την επίτευξη της αποστολής του οργανισμού, επιτυγχάνονται οι ακόλουθοι γενικοί στόχοι: εκτέλεση εύρυθμων, δεοντολογικών, οικονομικών, αποδοτικών και αποτελεσματικών λειτουργιών, εκπλήρωση των υποχρεώσεων λογοδοσίας, συμμόρφωση με τους ισχύοντες νόμους και κανονισμούς και διασφάλιση των πόρων έναντι απώλειας, κακής χρήσης και ζημίας.

Εύλογη διασφάλιση (Reasonable assurance)

- Ισοδυναμεί με ένα ικανοποιητικό επίπεδο εμπιστοσύνης λαμβάνοντας υπόψη το κόστος, τα οφέλη και τους κινδύνους
- Η ιδέα σύμφωνα με την οποία οι εσωτερικές δικλίδες, ανεξαρτήτως του πόσο καλά σχεδιασμένες και λειτουργικές είναι, δεν μπορούν να εγγυηθούν ότι οι στόχοι μιας οντότητας θα επιτευχθούν. Αυτό συμβαίνει λόγω των ενδογενών περιορισμών που ενυπάρχουν σε όλα τα συστήματα εσωτερικών δικλίδων (COSO 1992).

Ινστιτούτο Εσωτερικών Ελεγκτών (Institute of Internal Auditors - IIA)

Το ΙΕΕ είναι ένας οργανισμός που καθιερώνει πρότυπα ελέγχου και πρακτικής, παρέχει εκπαίδευση και ενθαρρύνει τον επαγγελματισμό των μελών του.

Κίνδυνος (Risk)

Η πιθανότητα να συμβεί ένα γεγονός και να επηρεάσει αρνητικά την επίτευξη των στόχων.

(COSO ERM)

Περιβάλλον δικλίδων (Control Environment)

Το περιβάλλον δικλίδων δίνει τον τόνο ενός οργανισμού, εφόσον επηρεάζει τη συνείδηση του προσωπικού του όσον αφορά τις δικλίδες. Αποτελεί το θεμέλιο για όλα τα υπόλοιπα συστατικά στοιχεία των εσωτερικών δικλίδων, παρέχοντας πειθαρχία και δομή.

Συμμόρφωση (Compliance)

- Συμμόρφωση με τους νόμους και τους κανονισμούς που ισχύουν για μια οντότητα.

(COSO 1992)

- Συμμόρφωση και τήρηση των πολιτικών, σχεδίων, διαδικασιών, νόμων, κανονισμών, συμβάσεων ή άλλων απαιτήσεων (IIA)

Υπολειμματικός κίνδυνος (Residual risk)

Ο κίνδυνος που παραμένει μετά από την ανταπόκριση της διοίκησης στον κίνδυνο.

Πόροι:

Εποπτεία : Προϊστάμενος Αυτοτελούς Τμήματος Εσωτερικού Ελέγχου:
.....

Σύνθεση της Ομάδας Ελέγχου :

α) Υπεύθυνος Έργου: Προϊστάμενος Αυτοτελούς Τμήματος Εσωτερικού Ελέγχου:
.....

β) Πιστοποιημένος Εσωτερικός Ελεγκτής & Επικεφαλής Ομάδας Έργου:
.....

γ) Β' Μέλος Ομάδας Έργου:

δ) Γ' Μέλος Ομάδας Έργου:

Αρμόδιος υπάλληλος της ελεγχόμενης διεύθυνσης:

Υπάλληλοι Τμήματος

Περίγραμμα:

Το περίγραμμα - εύρος του ελέγχου περιλαμβάνει : Τμήμα
.....

Χρονοδιάγραμμα Υλοποίησης:

Το χρονοδιάγραμμα υλοποίηση ορίζεται στους μεμήνες.

3. Ελεγχόμενη Δραστηριότητα

Περιγραφή

Αξιολόγηση Ευρημάτων: (.....)

Περιγραφή Ελεγχόμενου Πεδίου

Προτεινόμενες Ενέργειες

Επιπτώσεις

Δειγματοληψία

Υπεύθυνος Υλοποίησης – Χρονοδιάγραμμα Υλοποίησης

Αποτελέσματα Ελέγχου με βάση τους Κινδύνους

Αξιολόγηση του Ενδογενούς (Αρχικού) Κινδύνου:			
<ul style="list-style-type: none"> · Ο κίνδυνος συνίσταται : Κανονιστικός Κίνδυνος / Κίνδυνος Διακυβέρνησης & Διακυβέρνησης/ Νομικοί · Ενδεχόμενες επιπτώσεις των κινδύνων είναι : <ul style="list-style-type: none"> · Μη επαρκής διαχωρισμός αρμοδιοτήτων · Μη συμμόρφωση με τους ισχύοντες νόμους και κανονισμούς της Περιφέρειας. · Ο κίνδυνος που απορρέει από τη μη οριοθέτηση σαφούς κατανομής αρμοδιοτήτων (εξουσιοδότηση αρμοδιοτήτων, ανάθεση καθηκόντων). Τα μη διακριτά όρια εξουσίας και όρια ευθυνών (διαχωρισμός καθηκόντων) συνεπάγονται έλλειψη λογοδοσίας για πράξεις παράνομες/ παράτυπες ή για παραλείψεις οφειλόμενων ενεργειών. 			
Αφορά στην αξιολόγηση τού κινδύνου πριν αυτός αντιμετωπιστεί από τις υφιστάμενες εσωτερικές δικλίδες ελέγχου	Εκτιμώμενη Επίπτωση (κλίμακα από 1 έως 5)	Εκτιμώμενη Πιθανότητα Εμφάνισης (κλίμακα από 1 έως 5)	Συνολική Αξιολόγηση Κινδύνου (Υψηλός, Μέτριος, Χαμηλός)
.....
Υφιστάμενες Εσωτερικές Δικλίδες Ελέγχου			
<ul style="list-style-type: none"> · 			

Διαβίβαση Προσωρινής Έκθεσης**Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας
Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου**Ημερομηνία:
Αρ.Πρωτοκό
λλου :

Υπεύθυνη/-ος Ελέγχου:

Προς:
Διεύθυνση.....
Τμήμα :

.....

Θέμα: Διαβίβαση Προσωρινής Έκθεσης Ελέγχου

Σας διαβιβάζουμε την Προσωρινή Έκθεση Ελέγχου που αφορά το Περιβάλλον Ελέγχου και Λειτουργίας της Περιφέρειας, τη Διεύθυνση Τμήμα Παρακαλούμε για τη διενέργεια σύσκεψης, μεταξύ της ομάδας ελέγχου και εσάς μεαντικείμενο τη συζήτηση της Έκθεσης και την ολοκλήρωση του ελέγχου.

Επιπλέον, παρακαλούμε για την αποστολή τυχόν σχολίων σας μέχρι την Σε περίπτωση μη απάντησης, η υπηρεσία μας θα θεωρήσει ότι δεν υφίστανται σχόλια για το περιεχόμενο τής Έκθεσης.

Η/Ο Υπεύθυνη/-ος Ελέγχου

Σύσκεψη Ολοκλήρωσης Ελέγχου

**Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας
Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου**

ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΣΥΣΚΕΨΗΣ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ ΕΛΕΓΧΟΥ

Συμμετέχοντες:

Ομάδα Ελέγχου:

- ✓ Επικεφαλής Μ.Ε.Ε. Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας :.....
- ✓ Α' Μέλος Ομάδας Έργου:
- ✓ Β' Μέλος Ομάδας Έργου :
- ✓ Γ' Μέλος Ομάδας Έργου:

Ημερομηνία και ώρα:

Θέμα της Σύσκεψης

Το θέμα της σύσκεψης αφορά τη συζήτηση της Προσωρινής Έκθεσης Ελέγχου με αντικείμενο το Περιβάλλον Ελέγχου και Λειτουργίας, στη Διεύθυνση Τμήμα Της Περιφέρειας και την ολοκλήρωση του οικείου ελέγχου.

A/A	Συστάσεις Ελέγχου	Συμφωνηθείσες ενέργειες και Ημερομηνία εφαρμογής

Υπογραφές

Έλεγχος Παρακολούθησης εφαρμογής των αποφάσεων που έχουν ληφθεί και του Σχεδίου Δράσης / Follow up

Κατά τον έλεγχο αυτό γίνεται η παρακολούθηση της εφαρμογής του Σχεδίου Δράσης που έχει εγκριθεί και των περαιτέρω αποφάσεων που τυχόν έχουν ληφθεί, με βάση το συμφωνημένο χρονοδιάγραμμα που αναφέρεται είτε στο Σχέδιο Δράσης είτε στο Πρακτικό Τελικής Συνάντησης είτε και στα δύο. Ο έλεγχος αυτός είναι στοχευμένος μόνο στα σημεία ή στις δράσεις που υλοποιήθηκαν.

Έλεγχος Επιβεβαίωσης των Αποτελεσμάτων

Ο Έλεγχος Παρακολούθησης εφαρμογής των αποφάσεων, συνήθως, γίνεται αμέσως μετά την υλοποίηση τους. Όμως, κατά την ολοκλήρωση του ελέγχου αυτού, δεν έχει παρέλθει το εύλογο χρονικό διάστημα λειτουργίας της ελεγχόμενης περιοχής κάτω από τις νέες συνθήκες που προέκυψαν από την υλοποίηση των αποφάσεων αυτών και συνήθως δεν έχει παραχθεί ο απαιτούμενος όγκος στοιχείων προκειμένου να επιβεβαιωθεί εάν η εφαρμογή των αποφάσεων έφερε τα επιθυμητά αποτελέσματα και αν πράγματι οι εντοπισμένοι κίνδυνοι περιορίστηκαν σε ανεκτά όρια.

Για το λόγο αυτό, μετά την παρέλευση 1-18 μηνών από την εφαρμογή των αποφάσεων και του Σχεδίου Δράσης, ακολουθεί ο Έλεγχος Επιβεβαίωσης των Αποτελεσμάτων με σκοπό να διαπιστωθεί εάν επήλθαν τα επιθυμητά αποτελέσματα και εάν περιορίστηκαν οι εξεταζόμενοι κίνδυνοι στο βαθμό που αναμενόταν. Όταν λαμβάνεται αυτή η επιβεβαίωση, τότε αποκτά νόημα ολόκληρη η ελεγκτική διαδικασία που περιγράφηκε στα προηγούμενα βήματα και τότε η Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου έχει επιτελέσει την αποστολή της, διότι

έχει συμβάλει στη βελτίωση των λειτουργιών και έχει προσδώσει αξία στον Οργανισμό.

Ερωτηματολόγιο Αξιολόγησης της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου

Το παρακάτω ερωτηματολόγιο αναπτύχθηκε για να αξιολογείται η συμμόρφωση της λειτουργίας της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου με το Πρότυπο 1311 - Εσωτερικές Αξιολογήσεις, στο πλαίσιο του Προγράμματος Διαβεβαίωσης και Βελτίωσης Ποιότητας που έχει υιοθετήσει η Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου της Περιφέρειας.

Σημειώνεται στο Ναι, Μερικώς ή Όχι.

Επαρκής αιτιολόγηση της συμμόρφωσης συνοδευόμενη από αναφορές σε υποστηρικτικό υλικό θα πρέπει να σημειώνεται καθώς και αιτιολόγηση για τη μερικώς ή τη μη συμμόρφωση, σημειώνοντας δε και τα διορθωτικά μέτρα που θα υιοθετηθούν.

	Ναι	Μερικώς	Όχι
--	------------	----------------	------------

ΓΕΝΙΚΑ			
Κανονισμός ΜΕΕ και Περιβάλλον Ελέγχου			
<p>Ο Κανονισμός της ΜΕΕ καθορίζει την αποστολή των δραστηριοτήτων της ΜΕΕ και τη συνεργασία με την Επιτροπή Ελέγχου και την Εκτελεστική Διοίκηση;</p> <p>Ο σκοπός, η δικαιοδοσία και η ευθύνη της λειτουργίας εσωτερικού ελέγχου καθορίζονται επίσημα στον Κανονισμό, σύμφωνα με την Αποστολή του Εσωτερικού Ελέγχου και τα υποχρεωτικά στοιχεία του Διεθνούς Πλαισίου Επαγγελματικής Εφαρμογής;</p> <p>Ο Κανονισμός έχει εγκριθεί από την Επιτροπή Ελέγχου;</p>			
<p>Ο Κανονισμός και το Εγχειρίδιο Διαδικασιών έχει επικαιροποιηθεί πρόσφατα για να καλύπτει τυχόν σημαντικές αλλαγές ως προς τον οργανισμό, τη νομοθεσία, τα Πρότυπα για την Επαγγελματική Εφαρμογή Εσωτερικού Ελέγχου;</p> <p><i>Παρακαλώ παραθέστε λίστα με τις αναθεωρημένες εκδόσεις κατά τον τελευταίο χρόνο, σημειώνοντας συνοπτικά τις αλλαγές.</i></p>			
<p>Ο κανονισμός εσωτερικού ελέγχου</p> <p>α) εδραιώνει τη θέση της λειτουργίας του εσωτερικού ελέγχου στον Φορέα;</p> <p>β) ορίζει τη λειτουργική σχέση αναφοράς του Επικεφαλής Εσωτερικού Ελέγχου με το συμβούλιο;</p> <p>γ) εξουσιοδοτεί για την πρόσβαση σε αρχεία, στοιχεία που αφορούν το ανθρώπινο δυναμικό και κάθε φυσικό περιουσιακό στοιχείο που είναι σχετικό με τη διεξαγωγή του ελεγκτικού έργου;</p>			
<p>Η λειτουργία εσωτερικού ελέγχου συλλογικά κατέχει τις γνώσεις, τις δεξιότητες και τις λοιπές ικανότητες που απαιτούνται για την εκπλήρωση των υποχρεώσεών της;</p>			
<p>Οι εσωτερικοί ελεγκτές διατηρούν αρχείο ή κάνουν επαρκείς αναφορές για τη συνεχή επαγγελματική τους επιμόρφωση;</p>			
<p>Ο επικεφαλής εσωτερικού ελέγχου επιβεβαιώνει στην Επιτροπή Ελέγχου, τουλάχιστον μία φορά ετησίως, την ανεξαρτησία της λειτουργίας εσωτερικού ελέγχου εντός του οργανισμού;</p>			
Προγραμματισμός			
<p>Υπάρχει καταγεγραμμένο Ελεγκτικό Σύμπαν (Audit Universe) με βάση τους επιχειρησιακούς κινδύνους, τους ελεγκτικούς μηχανισμούς και τις αρμοδιότητες, το οποίο αξιολογείται με συστηματικό τρόπο για να διαμορφωθεί το ετήσιο πλάνο ελέγχων;</p>			
<p>Το πλάνο ελέγχων με βάση την εκτίμηση κινδύνων λαμβάνει υπόψη το</p>			

πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων της Περιφέρειας και το αποδεκτό όριο ανάληψης κινδύνων της Περιφέρειας. Εάν δεν υπάρχει το πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων, ο Επικεφαλής Εσωτερικού Ελέγχου χρησιμοποιεί τη δική του εκτίμηση κινδύνων λαμβάνοντας υπόψη την άποψη της ανώτερης διοίκησης και του συμβουλίου και αυτό τεκμηριώνεται;			
Το πρόγραμμα έργων τεκμηριώνει πως οι πόροι του εσωτερικού ελέγχου έχουν εκτιμηθεί;			
Ο Επικεφαλής Εσωτερικού Ελέγχου επισκοπεί και να προσαρμόζει το πρόγραμμα ελέγχων τακτικά, ανάλογα με τις αλλαγές στη δραστηριότητα, τους κινδύνους, τις λειτουργίες, τα προγράμματα, τα συστήματα και των ελεγκτικών μηχανισμών του;			
Παρακολούθηση Υλοποίησης Διορθωτικών Ενεργειών			
Υπάρχει διαδικασία επανελέγχου για να παρακολουθεί και να εξασφαλίζει ότι οι συμφωνημένες διορθωτικές ενέργειες έχουν εφαρμοστεί αποτελεσματικά ή ότι η ανώτερη διοίκηση έχει αποδεχτεί τον κίνδυνο της μη ανάληψης δράσης;			
Τηρείται αρχείο που επικαιροποιείται τόσο με τις διορθωτικές ενέργειες όπως αναφέρονται σε κάθε έκθεση ελέγχου όσο και με τα αποτελέσματα από τη διαδικασία παρακολούθησης προόδου;			
Η έκθεση με τα αποτελέσματα από την παρακολούθηση προόδου κοινοποιείται έγκαιρα στην Εκτελεστική Διοίκηση και την Επιτροπή Ελέγχου;			
Πρόγραμμα Διαβεβαίωσης και Βελτίωσης Ποιότητας			
Διενεργήθηκε εξωτερική αξιολόγηση από έναν πιστοποιημένο, ανεξάρτητο αξιολογητή ή ομάδα αξιολόγησης εκτός του οργανισμού τα τελευταία πέντε χρόνια; Ή σχεδιάζεται μέσα στα επόμενα χρόνια;			
Στο πλαίσιο της συνεχούς παρακολούθησης, λαμβάνεται αξιολόγηση της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου από την ελεγχόμενη οντότητα (Client Feedback) κατά την ολοκλήρωση κάθε έργου εσωτερικού ελέγχου;			
Τα αποτελέσματα και η πρόοδος των διορθωτικών σχεδίων δράσης λαμβάνεται υπόψη από τον Επικεφαλής Εσωτερικού Ελέγχου για την κατάρτιση του ετήσιου προγραμματισμού εργασιών;			
Για τη συνεχή παρακολούθηση, έχουν θεσπιστεί Δεικτών απόδοσης (Key performance indicators- KPIs) για τη βελτίωση της απόδοσης και της αποτελεσματικότητας της λειτουργίας εσωτερικού ελέγχου, οι οποίοι παρακολουθούνται τακτικά;			
ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ (ΓΙΑ ΔΕΙΓΜΑ ΕΡΓΩΝ)			

Διεξαγωγή Ελεγκτικών Εργασιών			
Εντολή Ελέγχου- Έχει κοινοποιηθεί ορθά στους ελεγχόμενους πριν την έναρξη του ελέγχου και έχει αποθηκευτεί στο φάκελο ελέγχου;			
Εναρκτήρια Συνάντηση- Διενεργήθηκε εναρκτήρια συνάντηση για την οποία υπάρχει αρχειοθετημένο το πρακτικό στο φάκελο του ελέγχου;			
Πρόγραμμα Ελέγχου- Διαμορφώθηκε Πρόγραμμα Ελέγχου στο οποίο έχουν καταγραφεί οι δικλείδες ασφαλείας που έχουν εντοπιστεί;			
Φύλλα Εργασίας- Υπάρχουν φύλλα εργασίας για κάθε βήμα ελέγχου και ειδικώς για τα ευρήματα της έκθεσης ελέγχου τα οποία είναι αρχειοθετημένα κατάλληλα στο φάκελο; Αποδίδουν με σαφήνεια τα συμπεράσματα;			
Δειγματοληψία- Χρησιμοποιήθηκαν κατάλληλες και τεκμηριωμένες μεθόδους δειγματοληψίας;			
Συνάντηση Κλεισίματος- Διενεργήθηκε συνάντηση κλεισίματος για την οποία υπάρχει αρχειοθετημένο το πρακτικό στο φάκελο του ελέγχου;			
Προσχέδιο Έκθεσης- Επικοινωνήθηκε ορθά στους αρμόδιους το προσχέδιο της έκθεσης δίνοντας τους ένα επαρκές χρονικό περιθώριο για να απαντήσουν;			
Τελική Έκθεση- Περιλαμβάνει Διοικητική Σύνοψη, Εύρος Ελέγχου, Περίοδο Ελέγχου, Λίστα Διανομής και Ημερομηνία Έκδοσης;			
Τελική Έκθεση- Για κάθε εύρημα που αναφέρεται διατυπώνεται ο αντίστοιχος κίνδυνος και η συμφωνημένη διορθωτική ενέργεια με αναφορά σε ημερομηνία και υπεύθυνο υλοποίησης;			
	Συμπληρώθηκε από		
Όνομα			
Θέση			
Ημερομηνία			

Ο ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΝΕΚΤΑΡΙΟΣ ΦΑΡΜΑΚΗΣ